

V Novolesu je položaj slabši, kot je kazalo

V preteklem letu so v 7 izvoznih tozd »pridelali« za 4,5 milijard izgub

NOVO MESTO — »Ta trenutek o 4,5-milijardni izgubi za leto 1986 predstavljajo v Novolesu najbolj kritično točko kadri,« je 3. februarja izjavil Vili Pavlič, podpredsednik poslovodnega odbora, na seji novomeškega izvršnega sveta ob obravnavi kritičnega položaja v Novolesu.

V lesnem kombinatu Novoles s 3100 zaposlenimi in 13 tozdi jih je v preteklem letu pozitivno poslovalo 6. Kar 7 tozdov, v katerih je proizvodnja namenjena predvsem izvozu, so imeli krepko izgubo, ki znaša prek 4,5 milijarde dinarjev.

Izguba je nastala kljub temu, da so fizični kazalci poslovanja ugodni, saj izkazujejo v Novolesu kot celoti 12-odstoten dvig proizvodnje, za 9 odst. povečano produktivnost in 21 milijonov dolarjev izkupička na tujih trgih. Izguba je posledica dejstev, da dinar proti tujim valutam nima prave cene, da vrednost dolarja na svetovnem trgu pada, da plačujejo visoke obresti za izvozne kredite in da so pretnice izvoznostimulacije, oziroma jih v prvem polletju 1986 sploh ni bilo.

Tudi za domačim plotom niso brez grehov, največji pa je ta, da so lani resnost položaja pred javnostjo prikrižali, kolikor se je dalo. Ob tem pa proizvodni plani niso bili doseženi, nove naložbe ne dajejo pričakovanih finančnih rezultatov in poslujejo s prevelikimi stroški, med katerimi izstopa število režijev.

Predvidevajo, da bodo večji del izgube krili s pomočjo računskih operacij, ki so sicer z zakonom dovoljene, vendar nimajo likvidnostnega kritija. Pomagalo bo združeno delo z združenjem dela rezervnega sklada, ki bi šel sicer v republiko, kljub vsemu ta hipoteta še odprtih nad 800 milijonov din izgube. Izvršni svet je povsem podprl Novolesov predlog za pokrivanje izgub, obenem pa bo pomagal (lahko le s prepričevanjem), naj ne bi drugod prevzemali kadrov iz Novolesa. Beg kadrov je postal že pereč problem in že predstavlja nevarnost za izpeljavo sanacije. Vrh vsega je bila tudi že prej kadrovska struktura Novolesa zelo slaba.

RIA BAČER

LAMUTOVA RETROSPEKTIVA, MONOGRAFIJA IN KONCERT

NOVO MESTO — Osrednji dogodek v počastitev slovenskega kulturnega praznika bo tu jutri, 6. februarja. Ob 18. uri bodo v Dolenjski galeriji slovesno odprli retrospektivno razstavo likovnih del akademskega slikarja Vladimira Lamuta in predstavili monografijo o tem umetniku. Ob 19.30 bo v Domu kulture koncert Lisztovih skladb, ki jih bo izvajal pianist Vladimir Krpan iz Zagreba. Prireditvi sta skupaj pripravila Dolenjski muzej in Dom kulture. V študijski knjižnici Mirana Jarca bodo, prav tako jutri, odprli razstavo starih razglednic, na OŠ Žužemberk pa razstavo Andersenovih del in knjižnih ilustracij Lidije Ostere.

Nikarte se sekirati

Takole je bilo, piše v Glasu. Štirje delavci kranjskega Elektra so se sredi dopoldneva pripeljali v stari del mesta, da bi na ulični svetilki zamenjali žarnico. Ker je bil čas malice, so tovarnjak z dvigalom pustili na cesti in odšli peš do Starega Mayerja. Neka meščanka, ki je želela, da bi zamenjali še eno žarnico, je pazila, da bi jih prestregla. Nekajpo trinajsti uri so se močje le vrnili, opravili delo in že hoteli oditi, ko jih je ženska prestregla in pogodrnjala, kako morejo tako na debelo zapravljati čas. Eden izmed mož v modrem se je široko zasmel in jo potrepljal po rami, rekoč: »Gospa, kaj se sekirate, to je vse planirano.«

Značilna zgodba in značilen odgovor za monopol in dogovorno ekonomijo. Ljudje to vedo, in četudi se zavedajo, da je elektrika vsaj za velike odjemalce daleč pod ekonomsko ceno, nočejo slišati o poravnavi lanske izgube Elektrogospodarstva Slovenije, o plačilu računa za nazaj. Te dni bo zakonski predlog spet v republiški skupščini in vladi ne bo lahko. Predsednik IS Dušan Šinigoj je na Otočcu dolenskim gospodarstvenikom dejal, da se zagata ne da drugače odpraviti, kot predlaga izvršni svet. Izgube po zakonu ni mogoče vnesti kot strošek, zvezna vlada pa ne dovoli še višje cene elektrike. Mudi pa se vse bolj. HE Vrhnovo bi že morali graditi. In če do leta 1991 ne bomo imeli dodatnih 30 MgW elektrike, se bo gospodarski stroj začel ustavljati. To pa je že druga podoba naše stvarnosti.

M. LEGAN

Danes Dolenjski razgledi

Prva številka letošnjih Dolenjskih razgledov prihaja med bralce le nekaj dni pred slovenskim kulturnim praznikom. V nji lahko preberete več zanimivih prispevkov: D. Dražumerič piše o dveh spomenikih ljudskega stavbarstva v Beli krajini, objavljalmo kritičen in razmišljujoč govor, ki ga je ob lanskem praznovanju stoletnice Grške kmetijske šole imel F. Pivec, J. Dular je zabeležil nekaj spominov na srečanja z lani umrlim J. Lavrinom, Z. Skrabl piše o arhivski zapuščini skladatelja M. Kozine, v literarnem delu pa smo natisnili nekaj pesmi dolenskih ustvarjalcev.

VELENJSKI ORKESTER NASTOPA V KRŠKEM

KRŠKO — V torek, 10. februarja, bo ob 18. uri v veliki dvorani tukajšnjega Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja nastopil pihalni orkester iz Titovega Velenja.

NAŠI KMETJE PO PROGRAM FAO — Lani je skupina strokovnjakov trebanjske Kmetijske zadruge in ljubljanske Biotehniške fakultete začela v Suhi krajini na območju trebanjske občine uresničevati kmetijski pospeševalni program organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO). Tako imenovane metode MSE, ki so jo razvili in preizkusili najprej v Nemčiji in Avstriji, doslej še niso preizkusili v nobeni socialistični državi. V bistvu, gre za sistematično iskanje najboljših rešitev, z novo metodo pa so začeli na lanskem seminarju s po 12 kmeti v Knežji vasi, Vrbovcu in Dolenjem Podšumberku. Na sliki: med zaključnim seminarjem pri Tonetu Kastelcu v Dolenjem Podšumberku prejšnji teden. (Foto: P. Perc)

Še en dokument za v predal?

Izdelan osnutek dogovora o skupnih temeljnih planov občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje za obdobje 1986—1990 — Nujni popravki

NOVO MESTO — Novomeški Zavod za družbeno planiranje je po naročilu izvršnih svetov vseh štirih dolenskih občin izdelal osnutek dogovora o skupnih temeljnih planov občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje za obdobje 1986—1990. Dogovor naj bi pripomogel k hitrejšemu in usklajenemu razreševanju mnogih skupnih nalog.

Možna skrivnost ni, da je očitna dolenska zapostavljenost v republiki in zaostajanje v razvoju tudi posledica slabega dogovorjanja in premajhnega sodelovanja. V preteklosti je sicer bilo precej različnega regijskega dogovorjanja, celo nekakšen skupni razvojni plan je Dolenjska že imela, ki pa je brez koristi ležal v predalih.

Če naj bo s sedanjim dogovorom drugače, bo treba osnutek precej popraviti. Tako je mnenje komisije za

razvoj in ekonomsko politiko pri medobčinski gospodarski zbornici za Dolenjsko. Slednji se, mimograde, s tem dokumentom tudi nalagajo naloge, ki presegajo njene pristojnosti. Zbornica naj bi le usklajevala akcije,

● Ponovno je bila izrečena ideja o ustanovitvi nekakšnega dolenskega strokovnega sveta, kamor bi pritegnili najboljše strokovnjake iz vseh strok. Svet bi dal strokovno mnenje o, denimo, večjih investicijah, širše pomembnih zadevah in bi lahko veliko pripomogel k oblikovanju strokovnejšega javnega mnenja.

pa še za to ima premalo ljudi. V osnutku dogovora so zapisane — in to ponekod zelo konkretno, drugod pa zelo ohlapno — več ali manj želje ali vse tiste naloge, ki jih ni res kazalo v regiji enotneje razreševati, vendar bi bilo pametneje, da bi bil to krajši dokument z nekaj prednostnimi nalogami, ki bi se jih dalo v tem srednjeročnem obdobju tudi uresničiti. Nekateri druge zadeve pa naj bi opredelili kot stalne naloge in nekatere prenesli v naslednje srednjeročno obdobje. Poiska-

MIHA RAVNIK OBISKAL KRŠKO OBČINO

KRŠKO — Minuli torek je krško občino obiskal predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik. Ogledal si je JE Krško, potem pa se je udeležil seje konference osnovnih organizacij sindikata v TCP Djuro Salaj. Popoldne se je udeležil razširjene seje občinskega sveta ZSS Krško. Več o tem v prihodnji številki.

Kultura naj bo v nas in z nami

Na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju bodo s številnimi prireditvami počastili slovenski kulturni praznik — Pomembni dogodki že jutri in v več krajih

DOLENJSKA, POSAVJE — Spomnimo se: že Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda, ki ga je izdal SNOS 1. februarja 1945 v osvobodeni Beli krajini, je naložil, naj se »ta dan poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih«, naj se tako rekoč »ves slovenski narod proslavam svojih kulturnih in prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje«

V duhu tega naročila bomo praznovali tudi letos, vendar s tem, da bo kulturno zaznamovan tudi sam praznični dan, čeprav bo na nedeljo. Marsikje bodo upoštevali priporočilo republiškega komiteja za kulturo, naj bi tega dne natanko opoldne zatulile gasilske sirene, na grobovih znamenitih Slovencev zagorele svečke, pri spomenikih Prešernu, Vodniku, Valvasorju in drugih za slovenstvo in slovensko kulturo pomembnih mož se oglasila pesem.

In še, naj bi na ulice stopililki iz slovenske književnosti, osnovnošolci pa naj bi se naučili na pamet Prešernovo Zdravljico.

Tudi Dolenjci in Posavci so se odzvali. Čeprav sicer ni znano, ali se bo kdo spomnil Primčeve Julije,

Prešernove izvoljenke, ki počiva na šmihelskem pokopališču, ali bo na grobeh Vladimira Lamuta in Janeza Trdine, ki imata zadnje domovanje v Ločni, ali na grobu Janeza Mengingerja, ki leži v Krškem, če omenimo samo te, vsaj skromna smrekova vejica, je pa predvideno marsikaj

● Praznovanje bo ponekod potekalo do konca februarja in še marca. Zvrstile se bodo likovne razstave, koncerti, gledališke predstave, literarni večeri in še kaj. Ponekod bodo prav v tem času praznovali kulturne jubileje (npr. v Veliki Loki 40-letnico delovanja kulturnega društva). Skratka, praznično naj bi bilo tako rekoč vse do časa, ko bo že koledarska pomlad trkala na naša vrata. S tem naj bi dokazali, da kultura pri nas ni le na en sam dan zreducirana dejavnost, temveč da živi v naši zavesti, da je del našega delovnega vsakdanjika.

druga. Tako bo v Trebnjem prav na kulturni praznik prvo srečanje kulturnih delavcev iz te občine, s čimer želijo še bolj poudariti praz-

GENERAL GOVORIL »REZERVISTOM«

NOVO MESTO — Minuli četrtek je rezervnim vojaškim starešinam iz novomeške občine, zbranim v veliki dvorani Doma JLA, predaval generalpolkovnik Ivan Dolničar, predsednik komisije za SLO in družbeno samozaiščito pri predsedstvu CK ZKS. Govoril je o dokumentih zadnjega zveznega in republiškega partijskega kongresa, pri tem pa se dotaknil tudi vprašanj, ki jih je sprožila slovenska mladina, predvsem civilnega oziroma drugačnega službenja vojaškega roka.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Spalniki in zeleni vlaki bolje zasedeni

Na »zelencu« Metlika — Ljubljana 47.000 potnikov

LJUBLJANA — Lani se je v primerjavi z letom 1985 izboljšala zasedenost spalnikov Železniškega gospodarstva Ljubljana. Z njimi so prepeljali več kot 181.000 potnikov. Spalniki, ki vozijo na progi Ljubljana — Beograd, so bili skoraj stoodstotno zasedeni, le nekoliko manj pa tisti, ki vozijo med Koprno in Beogradom ter Mariborom in Beogradom in obratno.

Boljša je zasedenost tudi v zelenih vlakih, s katerimi se je prepeljalo lani 389.000 potnikov. Največ potnikov sezelenimi vlaki vozi med Puljem in Zagrebom (lani 178.000), blizu 53.000 potnikov se je peljalo med Mursko Soboto in Ljubljano, 47.000 na relaciji Maribor-Ljubljana, skoraj toliko tudi po dolenski progi med Metliko in Ljubljano, 38.000 potnikov, med njimi dobršen del Posavcev, se je lani peljalo z »zelencem«, ki vozi med glavnima mestoma Hrvaške in Slovenije. 26.000 potnikov je lani potovalo z zelenim vlakom med Ljubljano in Mariborom. Dobro je bila sprejeta zveza slovenske in štajerske metropole z Gradcem v Avstriji, ker je ta železniška povezava najhitrejša zveza z Dunajem.

I. ZORAN

P. P.

Težav niso jemali resno

Tudi delegati zborov črnomaljske občinske skupščine sprejeli ukrep družbenega varstva

CRNOMELJ — Delegati zborov črnomaljske občinske skupščine so pretekli teden brez razprave sprejeli predlog ukrepa začasnega družbenega varstva v Integralovem tozdu Promet in delavnice v Črnomlju. Člani začasnega kolektivnega poslovodnega organa, ki bo svoje delo opravljal eno leto, so postali Jože Panjan, Leopold Pucelj in Ferdinand Korošec.

Kot je povedal predstavnik izvršnega sveta, je tozdek nekaj let posloval z izgubo, sanacijski programi, ki so

jih sprejeli, pa po vsebini niso bili najbolj ustrezni, pa tudi uresničevali jih niso tako, kot bi jih morali. Poleg tega niso ustrezno uresničevali proizvodnega programa in poslovne politike, moteni so bili samoupravni odnosi, v kolektivu pa je bila tudi slaba delovna disciplina in slab odnos do delovnih sredstev.

Družbeni pravbranicelj samoupravljanja je poudaril, da je bilo v tozdu že toliko neuspešnih poskusov saniranja, da na uspeh organov tozda ne more več računati. Povedal je še, da je že leta 1985 opozarjal tozda na težave, vendar je ugotovil, da v kolektivu niso imeli posebne skrbi zaradi izgube,

M. B.-J.

BERITE DANES!

na 2. strani:

● Komunist caplja za časom

na 5. strani:

● Godbenikom je že prekipelo

na 9. strani:

● Bo parkiranje naredilo red ali nered?

na 10. strani:

● Apokolipsa se začena

na 11. do 14. strani:

● Dolenjski razgledi

na 16. strani:

● Tožnica brez sodbe in denarja

PRVI KONCERT

DOLENJSKE TOPLICE — V nedeljo, 8. februarja, bo imel ženski pevski zbor KUD Maks Henigman, ki ga vodi Jožica Kotar, v tukajšnjem zdraviliškem domu svoj prvi samostojni koncert. Prireditve se bo začela ob 18. uri.

PARTIZANSKI KURIRJI NA STARI ZVEZI — Tradicionalni roški smučarski teki se za nekdanje partizanske kurirje in veziste že nekaj let pričnejo pri hiši v Občicah, kjer je bila zadnje leto vojne komanda relnih kurirskih postaj, imenovana TV-15. Letošnje, jubilejne, 10. slovesnosti pri spominski plošči sta se poleg drugih borcev udeležila tudi narodni heroj Jože Borštnar in general Jože Ožbolt. Zbrane je v imenu KO ZZZB NOV Dolenjske Toplice pozdravil Franc Kump, zatem pa je delegacija borcev in pionirjev položila spominski venec. Hiša v Občicah ostaja nedvomno pomemben pomnik tistega časa, žal pa jo vse bolj razjeda zob časa. Trenutno v njej nihče ne prebiva, kar se ji pozna tudi na zunaj. (Foto: J. Pavlin)

S čim orje hlapec Jernej

O nameri, da bi opremo posodobili s pomočjo tujih posojil

»Naša zbornica meni, da je treba povečati delež sredstev iz tujine. Ker je slovensko gospodarstvo sposobno vračati kredite. Zato od federacije ne bomo zahtevali, da nam da devize, marveč pravico, da se lahko zadolžimo. Da nam naj pravico za uvoz opreme! (Opomba: zdaj naša republika ustvari 26 odst. konvertibilnega izvoza, dobi pa samo 10 odst. dovoljenj za uvoz opreme). Smo nekako v vlogi hlapca Jerneja, ki išče svojo pravico. Slovensko gospodarstvo ni preveč zadolženo, kot so gospodarstva drugih republik in pokrajin. Če se velja Personova formula iz mednarodnih denarnih ustanov, po kateri imajo zelena luč za kredite vsi, katerih jfske in zagotovljene obveznosti do tujine znašajo manj kot 25 odst. deviznega priliva, potem lahko trdim, da ima slovensko gospodarstvo prižgano zeleno luč. Torej ni realnih razlogov, da soglasja ne bi dobili. Dodal bi še naslednje: za Jugoslavijo ne bi bilo usodno 19 milijard dolarjev dolga, če bi bili ti dolarji vloženi v gospodarstvo, ki bi jih lahko odplačevalo. To bi bila naša sreča, ne pa nesreča. Žal ni bilo tako. Upamo, da bodo dolarji, ki jih želimo nameniti za modernizacijo, drugače vloženi, tako, da bomo lahko sami odplačevali dolgove. Če naš predlog oz. zahteva ne bo upoštevana, ne bo usodno samo za slovensko gospodarstvo, marveč za vso Jugoslavijo. To soglasje mora biti, če nočemo izgubiti koraka s svetom še tam, kjer ga držimo. Zato tudi predlagamo, da je treba pravico do uvoza na podlagi izvoza povečati na 15 odstotkov.«

(Iz intervjuja Duge z Markom Bulcem, predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije)

DANES OBČNI ZBOR

DRAGATUŠ — Danes, 5. februarja, bo v telovadnici dragatuške šole ob 18. uri občni zbor Društva za varstvo okolja Dragatuš. Pogovarjali se bodo o lanskem delu in sprejeli letošnji program dela, na dnevnem redu pa je tudi strokovno predavanje in film o umiranju gozdov.

Krški referendum pred vrati

Sindikalni aktivisti podpirajo referendum za samoprispevek

KRŠKO — Preteklo soboto so v Krškem zaključili drugi del seminarja za predsednike in sekretarje ter predsednike konferenc osnovnih organizacij Zveze sindikatov. Osrednjo pozornost so na seminarju posvetili aktualnim nalogam sindikata, predvsem pa obravnavi rezultatov gospodarjenja, oceni razmer na področju samoupravne organiziranosti ter pripravam na samoprispevek.

Akciji »Zaključni račun«, ki teče uspešno že nekaj let, bo treba letos posvetiti še posebno pozornost, so

● Na seminarju so precej pozornosti posvetili tudi pripravam na referendum za krajevne samoprispevke, s pomočjo katerih naj bi v Krškem zgradili nov zdravstveni dom. V združenem delu razumejo stiske zdravstva, vendar pa so bili sindikalni aktivisti mnenja, da bo treba priprave na referendum, ki bo 15. marca, pospešiti. V akcijo naj bi se vključile tudi ostale družbenopolitične organizacije, pa ne samo na ravni občine, ampak tudi v krajevnem merilu.

menili na seminarju. Poročila o gospodarjenju namreč kažejo, da gospodarstvo ne dosega najpomembnejših ciljev, kot so povečanje industrijske proizvodnje, izvoz na konvertibilno področje in zmanjševanje inflacije. V združenem delu naj bi predvsem realno ocenili, kakšna je rentabilnost in ekonomičnost poslovanja, kakšna je kvaliteta dohodka, kako je z uveljavljanjem inovacij itd.

Kam s posebnimi odpadki?

Delovne organizacije jih sedaj kopičijo na tovarniških dvoriščih, saj deponije ni

NOVO MESTO — Novomeška Komunalna je s 1. januarjem letos odpovedala sprejem posebnih odpadkov na odlagališču komunalnih odpadkov v Leskovcu pri Brusnicah, ki oicer velja za enega bolj urejenih celo v Sloveniji. Posebne odpadke, lake, barve, lepila in drugo, delovne organizacije sedaj kopičijo na svojih dvoriščih, kar pa prav dolgo ne bo mogoče, saj ni nikjer prostora. V Novolesu pravijo, da bodo čez mesec ali dva povsem zatrpizni odpadki. Kako je to lahko nevarno za

Seveda morajo poslovalni delavci pripraviti tako razpravo primerna poročila, delavci pa morajo oceniti, kako so poslovalni delavci sploh opravliali svoje naloge. Delovski sveti morajo sprejeti tudi ukrepe za boljše gospodarjenje. V skladu s to nalogo bodo morali v združenem delu oceniti tudi svojo samoupravno organiziranost.

J. S.

okolje, tega verjetno ni treba posebej omenjati.

Vprašanje, kam s posebnimi odpadki, ki jih »pridelujejo« novomeške delovne organizacije, Krka, IMV, Novoles in druge, pa tudi Belokranjci, je odprto že dlje časa. Medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko je prišla do seštevk in analize potreb, kot najprimernejša lokacija za ureditev deponije posebnih odpadkov pa se je pokazal Leskovec. Z realizacijo se to pot ni zataknilo zaradi pomanjkanja denarja, ampak predvsem zaradi naspotovanja tunkajšnjih krajanov, ki se seveda otepajo takšnega odlagališča, saj imajo slabe izkušnje že z odlagališčem »navadnih« odpadkov.

Tako problem deponije posebnih odpadkov ostaja neresen in je vse bolj pereč. Gospodarska zbornica za Dolenjsko je že nekajkrat opozorila nanj, pa se, kot kaže, neda premakniti z mrtve točke. Nekaj pa bo treba storiti in to že spet zelo na hitro, če se hočemo izogniti novim ekološkimi problemom in katastrofam, kar je tudi naša dolžnost.

Z. L.-D.

DIREKTOR SE JE OPEKEL

METLIKA — Ko je prejšnji torek v Betini barvarni na stroju izbruhnil požar, je v sredo dogajanja neustrahovano planil tudi generalni direktor Miroslav Štimac. Direktor je v glavem odganjal zijala, tako da so tisti, ki so požar gasili, lahko neovirano in nemoteno opravljali svojo dolžnost. Pri tem odganjanju je bil Štimac tako vnet, da je bil na koncu edini, ki se je opekkel.

Komunist caplja za časom

S sestanka sodelavcev lista, v katerem bralci pogo- rešajo aktualna, jasna stališča in polemiko

LJUBLJANA — Časopis Komunist bo bolj bran, ko ne bo capljal za dogodki, ki so bile lotevali aktualnih, zanimivih in celo tabu tem, ko bodo bralci zvedeli v njem nekaj novega, česar ne zvedo že prej v drugih časopisih. Odmevnost med bralci pa kažejo tudi pisma bralcev, kar lepo izpričujejo Delo, Mladina in še nekateri časopisi, medtem ko takih pism v K-umnistu skoraj ni.

To je nekaj misli iz razprave zunanjih sodelavcev in članov uredništva Komunist, ki je bila 30. januarja v Ljubljani na CK ZKS. Dospisniki in člani uredništva niso leporečili. Opozorili so, da Komunist na primer ni poročal ali pa je poročal z zamudo o aktualnih zadevah, ki zanimajo tako komuniste kot nekommuniste, na primer o dachauskih procesih, Smoletovi čestitki za božič in mnogih drugih temah, ki jih obravnava drugi bolj brani časopisi.

Ugotovili so, da je Komunist odgovoren programu ZK, se pravi članom ZK in ne le vodstvom. V Komunistu naj bo manj formalnih poročil pa več kritičnih ocen, komentarjev, intervjujev, glos, in to seveda o aktualnih dogodkih. Pisati je potrebno o konfliktnih situacijah v občinah, mestih, združenem delu in drugod, seveda pa tudi o vsem.

kar zasluži pohvalo. Kritika naj bo pomoč pri reševanju problemov. Poudarili so tudi, da je pretresna povezava z občinskimi strukturami škodljiva in da je treba pisati več o mnenjih delavcev kot funkcionarjev. V razpravi je sodeloval tudi predsednik sveta Komunist Slavko Soršak, ki je spomnil udeležence sestanka na strategijo CK ZKS po kongresu in glavne usmeritve.

J. PRIMC

GOSPODJE IN TOVARIŠI

METLIKA — Za prejšnji teden napovedani ponovoletni sprejem za duhovnike iz metliške občine je zaradi zadržanosti dveh izmed njih odpadel in so ga preložili. Ko je tajnica OK SZDL o tem obvestila suhorskega župnika, je razložila da je »šel metliški gospod v Ljubljano, tovariš Vranešič (duhovnik grško-katoliške cerkve v Metliki) pa v Zagreb.« Suhorski župnik gospod tovariš Šifrer je odsotnost svojih stanovskih kolegov sprejel z razumevanjem.

NOVI DEVIZNI TEČAJI Tečajna lista št. 20 z dne 30. januarja 1987

država	valuta	tečaj	nakupni za devize	srednji	prodajni	nakup. za čeki in kred. pisma	efekt. in post. nak.
Avstrija	šiling	100	3567,47	3572,83	3578,19	3496,12	3478,28
Belgija	frank	100	1212,49	1214,31	1216,13	1162,39	1156,45
Francija	frank	100	1189,15	1190,94	1192,73	1162,39	1156,45
Danska	krona	100	6623,68	6633,63	6643,58	6474,65	6441,53
Finska	marka	100	10011,66	10026,70	10041,74	9786,40	9736,34
Francija	frank	100	7531,90	7543,21	7554,52	7362,43	7324,77
Nizozemska	gulden	100	22201,15	22234,50	22267,85	21701,62	21590,62
Italija	lira	100	35,28	35,33	35,38	34,57	34,40
Norveška	krona	100	6528,17	6537,98	6547,79	6381,29	6348,65
Portugalska	escudo	100	320,30	320,78	321,26	307,49	305,89
ZR Nemčija	marka	100	25125,92	25163,67	25201,42	24623,40	24497,77
Španija	pezeta	100	352,38	352,91	353,44	338,28	336,52
Švedska	frank	100	29833,28	29878,10	29922,92	29236,61	29087,45
Sveška	krona	100	7010,62	7021,15	7031,68	6852,88	6817,83
V. Britanija	funt	1	692,84	693,88	694,92	677,25	673,79
Japan	jevan	100	298,25	298,70	299,15	286,32	284,83
Kuvaj	kv. dinar	1	1647,39	1649,86	1652,33	1581,49	1573,26
Kanada	dolar	1	341,10	341,61	342,12	327,46	325,75
ZDA	dolar	1	457,24	457,93	458,62	446,95	444,67
Avstralija	s. dolar	1	302,33	302,78	303,23	290,24	288,73
	ECU	1	516,12	516,90	517,68	495,48	493,77
Grčija	drahama	100		341,82	352,39	329,48	327,72
Irski	funt	1		668,58	669,58	640,88	637,54

Naša anketa

Za kulturo damo premalo

Da je s kulturo zelo tesno povezan in odvisen od nje obstoj in razvoj nekega naroda, se bo vsaj večina menda le strinjala. In koliko mi, Slovenci, ta mali narod, damo in storimo za svojo kulturo? Žal bo marsikdo rekel, da veliko, dovolj ali celo preveč, večina pa je le prepričana, da za svojo kulturo dajemo mnogo premalo, čeprav je res, da nas prav zaradi naše majhnosti stane več kot drugje. Slovenska knjiga na primer zaradi razmeroma majhnih naklad ne more biti nikoli tako poceni, kot so lahko knjige drugje, le živalarijo lahko večinoma tudi naši umetniki, čeprav nas povprečno morda stanejo več kot druge narode. Slabo lahko skrbimo za kulturne spomenike, amatersko kulturo itd., itd. In tako lahko počasi zdrsujemo vse globlje v vsesplošno nekulturnost.

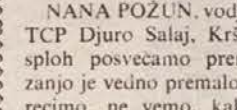
BRANKA KAPLAN, ravnateljica Glasbene šole v Brežicah

iz Novega mesta: »Mislim, da je v Novem mestu malo takih, ki živijo kulturno. Eni in isti se srečujemo na razstavah, gledaliških predstavah, koncertih, v knjižnicah, pa ne zato, ker bi bila kultura predraga, enostavno ni več časa za to. Ni problem prepotovati dve sosednji državi za del za avto, Cankarjev dom pa je predaleč. V naši občini je tudi amaterizem zatiran. Nimamo ne gledališke ne pevske skupine. ZKO sprejme na gostovanje skoraj vsakega, ki se ponudi, in denar gre, čeprav je dvorana večkrat prazna.«

MATIJA STRUCELJ, socialni delavec v Črnomlju

»V Sloveniji dajemo za kulturo občno premalo. Za Belokranjce pa mislim, da smo prehitro zadovoljni s kulturo, ki jo imamo. Premalo je animatorjev, ki bi hoteli in znali pritegniti ljudi. Moti me, da moramo vsi Slovenci prispevati za kulturne gradnje v Ljubljani, v Beli krajini pa moramo financirati sami. Če že dobimo kakšen denar od republike, je to miloščina. Menim, da damo veliko več, kot pa bomo nazaj.«

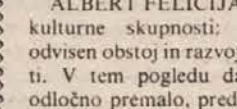
NANA POŽUN, vodja izobraževanja v TCP Djuro Salaj, Krško

»Kulturi nasploh posvečamo premalo pozornosti, zanjo je vedno premalo tudi denarja. Mi, recimo, ne vemo, kakšne so kulturne potrebe naših ljudi, ne vemo, kaj si sploh želijo, ali imajo kakšne potrebe. Ljudem bi morali potrebo po kulturi najprej privzgojiti. Potem bi bil odnos do kulture zagotovlo drugačen in zanjo bi se dobil tudi denar. Da kulturi namenimo premalo denarja, je posledica naše nizke kulturne ravni.«

ALBERT FELICIJAN, tajnik sevnške kulturne skupnosti

»Od kulture je odvisen obstoj in razvoj naroda, skupnosti. V tem pogledu dajemo za kulturo odločno premalo, predvsem manj razvita območja, in tako v kulturnem in splošnem razvoju še bolj zaostajamo. Največ poudarka bo treba pri nas dati varstvu naravne in kulturne dediščine, še več posluha bo treba za živo kulturo, da bomo organizirali čim več prireditev, da se ljudje navadijo nanje. Rešiti moramo problem občinske knjižnice.«

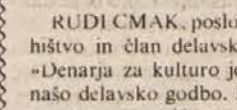
IONE MAVER, predsednik skupščine KS Mokronog

»Pri nas smo se kar razveselili abonmajskega prireditev v Trebnju, kar bi lahko pomenilo, da pogrešamo več kvalitetnih kulturnih prireditev v občini. Teško bi rekel, da teh ni več, ker dajemo premalo za kulturo. Zdi se mi, da je dostikrat premalo iniciative v nas samih. V krajevni skupnosti se nekoliko zdramimo le ob kakšnih spominskih dnevih. Ponosni smo na naš pevski zbor in folklorne skupine, al pa so zamrle filmske predstave.«

RUDI CMAK, poslovodja trgovine Pošništvo in član delavske godbje Kočevje

»Denarja za kulturo je premalo, vsaj za našo delavsko godbo. Nimamo ga niti za osnovno, za uniforme, instrumente in za skromne honorarje za igranje na pogrebih. Na tesno z denarjem pa je očitno sploh vsa kulturna dejavnost, kar seveda ni prav.«

MILAN CIROVIČ, slikar in spomin- kar iz Ribnice

»Za pravo kulturo denarja ni nikoli preveč in ga tudi ni škoda. Tako menim, da ne bi smeli stiskati pri denarju za vsakoletno ribniško likovno kolonijo. Ribnica je majhno mesto, a je v njem veliko kulturnih dogajanj. V Ribnici name- ravamo urediti tudi kulturni center, če bo denar. Potem bo še več možnosti za kul- turno delo.«

Ljubljansko pismo

Tisti, ki daje, ima pravico do nadzora

Nevarnost bankrota gospodarstev Makedonije, Črne gore in Kosovo

LJUBLJANA — V jugoslovanski povojni socialistično-samoupravni praksi ni znan primer, da bi bil Zvezni izvršni svet tako kot zdaj izpostavljen tako ostri kritiki zaradi predloga, naj bi vsa država finančno pomagala delom jugoslovanskega ozemlja.

Dobronamerna opozarjanja na napake v Makedoniji, Črni gori in Kosovu, ki so tako značilne za celo državo, je treba upoštevati, o njih resno razpravljati ter jih analizirati, ne pa kar vseh počez zavračati. Tisti, ki pomoč prejemajo, bi se morali obvezovati, da jo bodo uporabili skrajno odgovorno. Če samo dejstvo, da lahko tisti, ki daje pomoč, tudi postavlja in določa pogoje, ima nedvomno negativen prizvok. Kot kaže, si prav zaradi te bojzati tisti, ki so odštevali denar za solidarnost, niso upali zastaviti vprašanja, kako in za kaj ta sredstva nerazviti porabljajo. Zato je tudi prišlo do tako številnih zgrešenih naložb.

Pomoč mora biti nadzorovana. To pa nikakor ne bi smelo pomeniti, da je tisti, ki pomoč daje, neuprjavil ali da to dela pod pritiskom. Prej bi lahko rekli, da je to tisti nujno potrebni element solidarnosti, na katerega smo doslej v številnih primerih celo namerno »pozabljali«. In to za visoko ceno.

Do streznitve mora torej nujno priti. Nerazvitim je pomoč nujno potrebna. Zato pa morajo

ti zaradi hitrejšega lastnega in skupnega razvoja države bolj kot kdaj prej spoštovati ekonomske zakonitosti investiranja, ne pa pomoč uporabljati za pokrivanje izgub, odplačevanje dolgov, prekoračitev na objektih v gradnji in celo za OD zaposlenih.

Ze sam podatek demografov, da bo na Kosovu čez 35 let živelo 4 milijone ljudi, zadostuje, da se vsaj začetno pogovarjati v drugi smeri: kakšna kosovska ali celo jugoslovanska stopnja rasti družbenega proizvoda bi lahko vse te ljudi prehranila, oblekla in jim nudila dostojno življenje? Kje je zagotovilo, da bo denar vseh davčnih zavezancev Jugoslavije, namenjen razvoju, sedaj pa tudi odpravi izgub te pokrajine, v prihodnje porabljen bolj preudarno?

Nevarnost bankrota gospodarstev Makedonije, Črne gore in Kosova odpira možnost, da končno propade koncept tistih odločitev v političnem sistemu, po katerih se je gospodarstvo razvijalo pod okriljem republiško-pokrajinskih državnosti. Res se do denarja laže pride v »toplem krilu« republike ali pokrajine, oborožene z vsemi nujno potrebnimi političnimi motivi in razlogi za prelivanje novoustvarjene vrednosti na jugoslovanski ravni. Takšna pomoč (prek računa družbenopolitične skupnosti) pa je najpogostejše slepa, ko je treba upoštevati splošni gospodarski interes. To pa pomeni, da bi ne smeli »reševati« družbenopolitičnih skupnosti. Treba je najprej pomagati tistim, ki to zaslužijo, ne pa vsem vprek.

Razumljivo, da je čutili odpor proti samoupravni načinu povezovanja gospodarstva. Pravi vzrok ted odporov je želja po hranitvi vrhovne oblasti, ki izhaja iz funkcije delivcev denarja, torej tudi moči. Če bi namreč družbenopolitične skupnosti na tem področju razlastili, bi samoupravni odnosi prerastli etatis- točno-birokratski koncept, ki je s svojo prevlado zožil načela, po katerih je Jugoslavija znana po svetu, skoraj na odločanje o bonih za topli obrok.

V. BLATNIK

kmetijstvo

POMOČ VIŠINSKIM KMETOM

ČRNomeLj — Črnomeljki kmetje se zavzemajo, da bi višinskim kmetom pri prevozu mleka računavali manj kot ostalim kmetom, ki imajo boljše delovne pogoje. Sedaj morajo namreč vsi za prevoz litra mleka odšteti po 3 din. Ta predlog so upoštevali na skupščini sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, ki je bila konec decembra lani, ter sprejeli sklep, da bodo iz sklada delno pokrili razliko v ceni pri prevozu mleka med višinskimi in nižinskimi področji.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — 2. februarja je bila tržnica na moč slabo založena. Ena sama kmetica je prinesla napredaj vrečo radiča in nekaj jušne zelenjave, stalne stojnice pa so bile zjutraj tudi slabo založene. Radič so na stojnicah prodajali po 1500 din, kmetica pa je zahtevala 1800 din za kilogram. Hruške so bile po 400 din, grozdje po 500 din, jaboka po 270 din in več. Tudi pri obrtnih, kjer je bila mnogo boljše ponudba kot na zelenjavnem delu tržnice, so cene poskočile. Poznalo se je pri pletenarjih in torbarjih ter konfekcionarjih. Stara praksa: ob dražji elektriki gre vses cenami navzgor.

Sejmišča

NOVO MESTO — Na ponedeljkov sejem so rejci pripeljali 380 pujskov, starih 7 do 10 tednov. Prodali so jih le 83. Stali so od 28.000 do 45.000 dinarjev. Naprodaj je bilo tudi 21 glav govedi in vse so menjale lastnika. Kilogram žive teže krave je stal 450, telet pa 650 dinarjev.

BREŽICE — Sobotni prašičji sejem je bil zaradi mraza slabo obiskan. Naprodaj je bilo 130 pujskov, starih do 3 mesece, in 6 prašičev, starejših od tri mesece. Prodanih je bilo 78 živali, kupci pa so za mlajše odšteli po 1.100 din za starejše pa 850 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Na Kitajsko po plodnost

Selekcija živali res zmora marsikaj, ne dela pa čudežev. V prašičereji je prizadevanje za povečanje plodnosti svinj, ki je zelo pomembna za uspeh rejce, običajna v slepi ulici. V okviru evropskih pasem se ne da več doseči bistven napredek. »Po zdaj znanih selekcijskih postopkih plodnosti enostavno ni mogoče bistveno izboljšati,« pravi prof. dr. Andrej Šalehar z Biotehniške fakultete v Ljubljani. Temu profesorju je te dni odbor za prašičerejo pri splošnem kmetijskem združenju Slovenije zaupal raziskovalno nalogo, s pomočjo katere naj bi v prihodnjih 10 letih občutno izboljšali plodnost svinj. Denar za to dolgoročno nalogo ki je, kot pravijo, strateško pomemben projekt za vso Jugoslavijo, sicer še ni zbran, zelena luč pa je le prižgana. Naloga naj bi odgovorila na vprašanje, kako bi se dalo zvečati plodnost s križanjem s kitajskimi pasami prašičev.

O daljni Kitajski često govorimo s podcenjevanjem, ko pa zvemo več o njej, smo presenečeni. Po podatkih FAO ima ta dežela daleč največjo prašičerejo na svetu. 313 milijonov ali 40 odst. vseh prašičev na svetu gojijo Kitajci. Na leto pridedajo 17 milijonov ton prašičjega mesa, ZDA, za primerjavo, pa le 7. Več kot desetletje vsega mesa, ki pride na kitajske mize, pride iz svinjskih hlevov. Kitajcem se je posrečilo to, kar se Evropejcem še dlje časa izmika. S selekcijo so vzgojili tako vitalne pasme prašičev, da za tretjino presega evropske po svoji plodnosti pa tudi po zgodnji spolni zrelosti. Medtem ko znaša število živoročnih mladičev na naših prašičjih farmah od 8,5 do 9,5 na eno gnezdo, znaša pri pasmi meishan ali taihu 14 in celo več. Ponuja se rešitev, da bi s križanjem to lastnost prenesli na naše pasme prašičev, ki pa so boljše po prirastu in izrabi krme, kar je evropski priznan sad našega selekcijskega dela.

Dr. Šalehar upa, da se bo z genetskim inženiringom posrečilo vključiti genetske osnove plodnosti kitajskih prašičev v genotip naših mesnatih prašičev. Za začetek bo poskušal s taihu, resda za naše pojme na videz čudno, če ne celo grdo pasmo kitajskih prašičev, kar pa ne zmanjšuje njenih proizvodnih lastnosti.

Izjemna letina stoletnice Grma

Končna bilanca letošnjega praznovanja 100-letnice Kmetijske šole Grm

NOVO MESTO — Lansko kmetijsko šolsko leto je minilo v znamenju stoletnice Kmetijske šole Grm, prve kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom, pomembna za ves slovenski kulturni prostor. Te dni končna bilanca praznovanja potrjuje, da je bil jubilej dostojno počaščen.

Ce odštejemo leto 1983, ko je bila šola preseljena na novo lokacijo pod Trško goro, v zadnjih desetletjih ni doživela bogatejšega leta, kot je bilo lansko. V različne investicijske programe je bilo vloženo 158 milijonov dinarjev, od tega največ za gradnjo večnamenskega objekta za praktični pouk, ki je stal 72 milijonov dinarjev. Šola je dogradila dom učencev, kupila kmetijsko mehanizacijo, uredila računalniško učilnico, zgradila šolski čebelnjak ipd., kar vse je še izboljšalo opremljenost, ki ji je doslej ni bilo pa-

ra v Jugoslaviji in verjetno tudi ne na Balkanu.

V čast stoletnice je bil izveden tudi bogat spored strokovnih prireditelj, od simpozija kmetijskih šolnikov do razstave plemenske živine, dnevovalarjev in vinogradnikov, kmetijske tehnike in kmetijskih strokovnjakov. Zaradi jubileja je bilo na Dolenjskem tudi zvezno delovno-proizvodno tekmovalno oradev »Titova brazda 86«, tovarne kmetijske mehanizacije pa so razstavljale in demonstrirale svoje novosti.

Stoletnica je potrdila pomen in upravičenost šole, ki je uprta tudi v prihodnost. Ne le da je uresničuje program srednje šole, Zadrzna zveza Slovenije jo je ob rakičanski šoli uvrstila tudi v t. i. zadržno šolo, ki bo v širšem merilu šolala slovenske zadržnike. Že doslej je organizirala izobraževanje za odrasle po skrajšanem programu v Novem mestu in Sentjerneju, prirejala seminarje o uporabi kmetijskih strojev, tečaje za varno vožnjo s traktorji, testiranje škroplnic, sodelovala pri izvedbi traktorističnih tekmovanj ipd. V enološkem laboratoriju je šola naredila mnogo analiz, nadzorovala pridelovanje trsnih cepeljenk, izvajala selekcijo v matičnjaku in delala različne sorte poskuse. Vsa ta prizadevanja šole zaslužijo, da bi jo izdatneje podprlo združeno delo, predvsem kmetijske delovne organizacije, ki so že doslej pokazale dosti razumevanja.

M. L.

Emonini koruzoslovci

Izjava Jezikovnega raziščišča št. 284

»Mislim, da bi bil skrajni čas, da Raziščišče z vsa ostrino, kakršne je zmožno, nastopi proti početju naših poslovnih ljudi, ki svojim podjetjem in še zlasti izdelkom vedno pogosteje dajejo napol ali povsem tuja imena. Primerov je na kupe, od 'L'esprit color' do 'Sport's men', vrhunec pa se mi zdi dosežen s kosmiči, ki jih podjetje Emona brez sramu oglašuje na televiziji kot 'Emonine corn snacks'. Kam pa bomo prišli, če bodo že takšne vsakdanje jedi dobivale čista angleška imena? Takšno početje bi bilo treba prepovedati in tudi kaznovati.« Tako nam je potožil znani kulturni delavec Janez Gradišnik. Dodal je še, da je o tem tudi sam spregovoril lani decembra v radijskem jezikovnem pogovoru, a učenka za zdaj še ni opazila.

Lepo, da ni vrpel puške v koruzo, kar sploh ne bi bilo težko, saj imamo na pretek. Z njo se otepamo na različnih ravneh, zdaj še jezikovnih. S poimenovanjem te poljščine v slovenski seveda ni nikakršnih težav. Zanja imamo poleg splošno znane besede *koruza* še ljudska imena *debelučka, kokorica, sirk, turščak, turšičica, turška pšenica*. Koruznim storžem pravimo še *klas, kokorš, krž, latica, strok*; združenim storžem pa *kobulica, kojec, krunkelj, ostruž, stročki*; ličju tudi *lubje, ličkanje in kokuhinje*; stebлом pa *koruznica in sirčina*. Iz koruze je slovenščina razvila še vse običajne besedne izpeljave in zveze: *koruzen, koruzinje, koruziček, koruzje, koruznjak, koruzovina pa še koruznik, koruznica in koruzništvo*; živetu na koruzi, *vreči puško v koruzo*. Vse to priča, da smo koruzno močno in živo besedotvorni.

Koruzo je iz Amerike prinesel v Španijo raziskovalec Cortez (1519). Hitro se je razširila v Francijo, Italijo, Turčijo, na Balkanski polotok in drugam. Ne da bi se dosti menili drug za druge, so jo poimenovali vsak po svoje, latinsko pa *Zea mays*. Pri nas jo žito ostalo bolj ali manj rumeno, debelo, donosno in uporabno v različnih oblikah, vselej pa koruza. Dokler se neki koruzoslovci niso globoko zamislili nad to tako domače kmetavzarsko poimenovano rastlino in se začeli imenitno spakovati *pop corn, corn flakes* — zdaj pa še Emonini *corn snacks*. Hrustljaji smo sicer pokovko, z mlekom poparili kosmiče in poskusili še *kroglice*, vse to prebavili, le angleščine ne. Na škati ki niker oznake za

licenco, ki bi morda terjala tuje ime. Očitno je torej, da so to koruzniško dete krstili domači koruzoslovci.

Kaže, da se norčujejo iz kupcev, da zaničujejo svoj jezik in nas posiljujejo s tujim. Zakaj bi njim in podobnim kar naprej strokovno, moralno in domovinsko razlagali, da takile jezikovni tujki ne spadajo v slovenski jezik? Da je vsak narod svojega jezika kovač in se zato njegov jezik razvija, kolikor so njegovi tvornici in uporabniki omikani in zavedni? Zakaj bi jim kar naprej razlagali to, kar že slovenski vrabci vedo! Zakaj bi trpeli coolerje, mulsije, corne... Ker proti njim in »corn snacks« ne moremo z odprto marlo niti z razumom in ljubeznijo do lastnega jezika: Kupci, združite se in ne kupite izdelkov s tujimi imeni!

Pa še namig koruzoslovcev na uho: Z vselej bi segli po koruznih *kroglicah, krogličih, hrustljavkah, debelučkah, okrogličkih, pinjenčih*...

»Krstilec« mleka bo premislil

Zaostrene zahteve novega pravilnika

Končno so se le pomirili duhovi in strokovne razprave o občutljivem vprašanju, kakršno je ocenjevanje kakovosti mleka. Od novega leta dalje velja v Sloveniji nov pravilnik o merilih za ugotavljanje higienske kakovosti in prečiščevanja mleka, ki ga morajo rejci čim bolj poznati.

Kakovost mleka bodo še naprej določali s t. i. redukcijskim testom. Gre za preizkus, ko s pomočjo metilenskega modrila ugotovimo, koliko je v mleku mikroorganizmov. Čim več jih je, tem prej se vzorec mleka z metilenskim modrilom razbarva. Nekdaj je veljalo, da je moral vzorec ostati vsaj dve uri nerazbarvan, če je hotelo preizkušano mleko veljati za kakovostno. Po novem bo zahtevani čas še za polovico daljši, torej tri ure, kar pomeni, da se za polovico zaostre zahteva po kakovosti. To je bilo mogoče pričakovati, saj je znano, da so v kmetijski razvitejših deželah zahteve še neprimerno oostreje.

V novem pravilniku je določeno, da bo dogovorjeno odkupno ceno dobilo le tisto mleko, ki v treh urah ne bo razbarvalo metilenskega modrila. Če ga bo prej, bo cena takoj za desetino manjša. Dodaten pribitek za kakovost pa bo dobilo le tisto mleko, ki mu bodo merili število bakterij. Do meritve, ki seveda nekaj stane, pa bo imel pravico samo tisti rejec molznik, ki bo na leto oddajal vsaj 20.000 l mleka.

In še nekaj za konec. Tudi na Dolenjskem se še najdejo posamezniki, ki bi radi prodajali vodo. Za prvič ugotovljeno potvorbo mleka pravilnik prepoveduje oddajo mleka za mesec dni, če pa je »krstilec« z vodo že drugič ujet pri svojem nečednem poslu, ne bo smel mleka oddajati 3 mesece, v vseh primerih pa je krstilelj dolžan plačati tudi stroške analiz.

M. L.

- *Poti v prihodnost je toliko, da kaj lahko zaidemo.*
- *Odgovornost na žalost predpisujejo neodgovorni.*

Matija Logar

- *Lahko je biti slepar, če roka prave boža.*

Niko Brumen

Vinogradniki dogovorjeno tudi izvedejo

Z zbora v Sevnici

SEVNICA — Konec januarja je bila sindikalna dvorana pretesna za vse, ki so se želeli udeležiti zbora vinogradnikov tukajšnje podružnice dolenjskega društva vinogradnikov.

Večino je kajpak pritegnilo predavanje kar treh kmetijskih strokovnjakov o gnojenju vinogradov: inž. Sandija Dušiča iz brežiškega Slovina, inž. Marka Babnika iz Agrotehnike in inž. Franca Kotarja iz Sevniske kooperacije.

Na zboru po predavanjih so podobno kot lani sprejeli jednat delovni program. Kar se domeni, tudi naredijo. V tem, je verjetno tudi odgovor na vprašanje, kako to, da so v pičlih nekaj letih uvrstili med velika društva. Tudi letos bodo prikazali rez vinske trte pri Dolinski na Vrhu in Kraglu na Podvrhu. Pokušnja vin bo spet v hotelu Ajdovec konec marca hkrati z družabnim večerom vinogradnikov. Tudi letos nameravajo obiskati kmetijski sejem v Gornji Radgoni, spotoma pa si bodo ogledali še jeruzalemske vinograde.

Izrekli so zahvalo Titu Doberški za prizadevno uredjanje kottička En hribček bom kupil v Dolenjskem listu Zeljjo, da ta brana rubi vnajprej.

A. Ž.

Srečni kmetje z novimi stroji

Servis v Krškem bremenijo obresti — Težav z nabavo rezervnih delov ni

KRŠKO — »V krški občini je registriranih okoli 900 traktorjev, poleg teh pa imajo kmetje še okoli četrtino neregistriranih. Koliko je različnih priključkov, niti ne vemo. Kljub velikemu številu kmetijske mehanizacije pa bi bilo za nas premalo dela, če bi se ukvarjali samo s kmetijskimi stroji. Zato vzdržujemo tudi avtoobse celjskega Izletnika, imamo še kleparski in ličarsko ter ključavničarsko delavnico, z našo težko kmetijsko mehanizacijo opravljamo melioracije,« pravi Justin Pacek, vodja DE servisa v TOK krškega Agrokombinata.

»Sedaj poslujemo pozitivno, ko je servisna ura 3.500 dinarjev. Inflacija tudi nam povzroča velike težave. Jasno je, da moramo imeti v servisu na zalogi tudi rezervne dele za vse tiste traktorje, za katere smo pooblaščen, poleg tega pa še za nekaj drugih znamk. Ker imamo v rezerv-

ni delih kar za 600 milijonov dinarjev zalog, nas samo obresti za te dele veljajo okoli 300 milijonov dinarjev na leto. Čeprav lahko rečem, da imamo zaradi dobrih poslovnih odnosov vedno na zalogi dovolj rezervnih delov, kadar pa jih nimamo, jih dobimo v štirinajstih dneh, je le res, da so ti rezervni deli zelo dragi. Marsikomu se ne splača generalno obnavljati traktorja, saj taka obnova velja preko dva milijona dinarjev. Na srečo imajo kmetje na našem območju večinoma dobre traktorje in jih dobro vzdržujejo.

Vemo pa tudi, da je precej kmetov, ki traktorje popravljajo kar sami ali pa pri sušmarjih. Ti so za 30 do 40 odst. cenejši, kakor smo mi, in jaz

kmete čisto razumem, kadar tako ravna. « meni Pacek.

»Pri nas dela nikoli ne zmanjka. K nam vozijo svoje kmetijske stroje z območja Dolenjske pa tudi s celjskega območja. Seveda bi bili lahko še bolj učinkoviti, ko bi bilo

● V servisu krškega Agrokombinata so pooblaščen za popravilo traktorjev znamke Deutz, Ursus, Tomo Vinkovič, SKIP, litotij pa se tudi fiatov, fergusonov, univerzalov ter sovjetskih traktorjev. Trenutno so na našem trgu najboljši traktorji IMT, vendar so pogodbo s to tvrdko prekiniti, ker so jim za popravila v garancijskem roku priznavali za uro le 1500 dinarjev, kar je za 2000 dinarjev manj, kakor je cena servisne ure v servisu.

pri nas manj tipov traktorjev. Vendar je sedaj že prepozno, razdalikost znamk in tipov moramo sprejeti, kakršna pač je,« je dejal Pacek.

J. S.

Zakon ni preprečil mučenja

Na prvem radijskem programu smo imeli priložnost poslušati reportažo Silva Terška o odkupu živine. Morda nekateri sploh niso zdržali do konca, kajti reportaža je bila dokumentarna in je govorila bolj o mučenju živine pri odgonu iz hleva kot o samem odkupu.

Odgon živali iz hleva je za družino poseben dogodek, z žalostnim laječem ga je skozi vso oddajo spremljal tudi pes čuvaj. Domači fant pa je razlagal, kaj vse morajo storiti, da spravijo žival iz hleva. Odkupovalci opozarjajo, da živali ne smejo poškodovati kože zaradi odkupa. Tudi za robove je ne smejo vleči, ker jih lahko poškodujejo ali celo izpuljijo. Zato pa uporabljajo vse vrste mučenja, včasih pod spolovilom živali celo zažgejo slamo.

Zakon o zdravstvenem varstvu živali iz leta 1985 pravi: »Živali je dovoljeno pri nakladanju, razkladanju ali prekladanju ali če se ženejo, priganjati le z električnim priganjačem.« So odkupovalci oz. nakladalci opremljeni z ustreznimi električnimi poganjači? Kdo nadzoruje ravnanje z živo na sejmih in pri odgonu iz hlevov? Veliko pritožb je bilo spet slišati iz obmejnih primorskih krajev. Vse najbolj mrzle dneve in noči so v snežnem metezu vozili kamioni nepokrito živino. Ure in ure živina tako zmružuje na kamionih.

Veš čas smo negodovali, da nimamo ustreznih predpisov za transport živali. Zdaj sta minili že dobri dve leti od sprejetja zakona, prevozi pa niso nič bolj humani.

LEA EVA MÜLLER

Justin Pacek

Novosti kmečke zbirke

4 knjige Knjižnice za pospeševanje kmetijstva

LJUBLJANA — ČZP Kmečki glas je izdal 17. knjižno zbirko Knjižnice za pospeševanje kmetijstva in s štirimi knjigami spet obogatil kmetijski strokovni tisk. V zbirki za leto 1987 so Kmetijski priročnik 1987, ki ga je napisalo več avtorjev, podobno kot knjigo Higiensko pridobivanje mleka, dr. Tone Tajnšek je napisal delo Oljna ogrščenica in sončenica, dr. Ivo Vomer in dr. Milan Pogačnik pa knjigo Odgovornost in jamstvo pri razmnoževanju domačih živali.

Knjige so broširane in dostopne po sorazmerno niski ceni. Naklada je tolikšna kot prejšnja leta, sega od 5.000 do 6.000 izvodov, kar je za naše knjižne razmere kar precej. Za široko prakso velja poudariti zlasti pomen knjige o higienskem pridobivanju mleka, ne le zaradi novega strožjega pravilnika, ki je začel veljati z novim letom, temveč zaradi nedopustno nizke strokovne ravni mnogih naših rejcev in pridelovalcev mleka.

Še nikdar toliko lokacij
Kljub visokim cenam je bilo leto 1986 rekordno

NOVO MESTO — V zadnjih desetih letih nobeno leto ni bilo v novomeški občini oddanih toliko lokacij kot prav v letu 1986, ko so graditelji zasebnih hiš dobili 37 odstotkov lokacij nad načrtovano oddajo zemljišč za te namene.

Da so minili časi, ko so morali občani na lokacijo čakati več let, priča lanske statistika. Žal velja tako trditve predvsem za mesto in nekatero večje centre, medtem ko ponekod zaradi pomankanja urbanističnih dokumentov graditelji hiš še vedno čakajo.

V preteklem letu je bilo na celotnem območju novomeške občine na voljo 530 novih lokacij, od tega za organizirano gradnjo stanovanj 416, za gradnjo zasebnih hiš 11, po ena nova lokacija pa je bila nared za obrtno delavnico, trgovino in šolo. Na razpolago pa je bilo še več lokacij, ker še niso bile odane nekateri iz prejšnjih let.

Podatki o oddanih lokacijah v preteklem letu kažejo, da je bilo 37 novih zasebnih hiš in 1 obrtna delavnica zasnovanih na Otočcu; 31 stanovanjskih hiš in 2 obrtni delavnici na Regeških košenicah v Novem mestu, po 10 novih lokacij so oddali v Stranski vasi pri Žužemberku in na Zibertovem hri-

● **Cena kvadratnega metra novega družbenega stanovanja brez stroškov urejanja stavbnega zemljišča je bila lani v novomeški občini 166.297 din.** Na tej osnovi je občinska skupščina nedavno določila, da znaša odškodnina za vsak kvadratni meter razlaščenega stavbnega zemljišča na območju Novega mesta 0,8 odstotka od te vsote, torej 1.330 dinarjev, na ostalem območju občine pa 0,6 odstotka, torej 998 dinarjev. Takšna odškodnina velja za zemljišča, ki so komunalno opremljena ali jih je možno tako opremiti z manjšimi stroški ali pa so funkcionalna zemljišča k obstoječim objektom. Za nepozidana, komunalno neopremljena stavbna zemljišča se odškodnina določa po drugih predpisih.

bu v Novem mestu; 6 na Selih pri Dol. Toplicah, v ostalih krajih od Stopič do Straže in Bršljina pa je bilo oddano le manjše število lokacij.

Medtem ko je bilo lani oddanih kar za 37 odst. več lokacij za gradnjo zasebnih hiš, kot so na črtovali, je bilo za obrt oddanih manj lokacij, kot so predvidevali. Površina obrtnih lokacij, ki znaša nad 2000 m², je namreč izredno draga. V samem mestu in bližnji okolici so zdaj lokacije stalno na razpolago, in to ne samo za gradnjo individualnih hiš, kakaj tudi lokacije za blokovsko gradnjo, kar se prejšnja leta ni dogajalo. Za blokovsko gradnjo je lokacija v Novem mestu dovolj celo do leta 1990, tako da za začetek gradnje novih blokov ne bo težav, če bodo investitorji le imeli denar.

To pomeni nove in na glavo obrnjene razmere v primerjavi s preteklimi leti, ko so kupci blokovskih stanovanj z denarjem v žepu čakali na urejanje dokumentacije in začetek gradnje.

PREDSTAVITEV LASTNIH SIL
 NOVOMESTO — V počastitev kulture praznika bo v nedeljo, 8. februarja, odprta fotografska razstava, na kateri se bodo predstavili člani novomeškega Foto-kino kluba: Gregor Čampa, Stojan Golob, Mitja Pelko, Bojan Radovič, Mark Švent in Stefan Šeba. Otvoritev bo ob 18. uri v prostorih Fotogalerije Novem mestu.

Delegati so spreminili odločitev

Stanovanjska skupnost bo Krki prodala poslovno stavbo — Za preno-vo jedra

NOVO MESTO — Zbor uporabnikov skupščine novomeške stanovanjske skupnosti je sredi oktobra lani zavrnil prodajo poslovne stavbe na Cesti komandanta Staneta 19 v Novem mestu (poleg hotela Metropol) tovarni zdravil Krka, ki jo je nekdanji imela v lasti, uporabljala pa jo je tudi vsa ta leta od 1970 naprej, ko je stavbo prodala takratnemu Dominvestu.

Delegati so menili, da se norajo obnašati gospodarno, češar ne bi mogli reči za odprodajo stavbe pod takrat predlaganimi pogoji. Krka naj bi stavbo namreč plačala v sedmih letih, obrestna mera pa bi bila 9-odstotna.

Ker je Krka vztrajala z željo, da stavbo odkupi, so oblikovali nove pogoje, ki so bili sprejemljivi za zbor uporabnikov. Ta se je pred kratkim tudi odločil za odprodajo stavbe. Polovico kupnine bo Krka plačala v 15 dneh po podpisu pogodbe, drugo polovico pa do konca septembra letos z obrestmi vred, ki bodo tolikšne, kot so za vezane vloge občanov nad eno leto. Vrednost stavbe je bila zadnje ocenjena na dobrih 12 milijonov dinarjev, ob prodaji bo ocenjena ponovno. Denar od prodaje te stavbe bo občinska stanovanjska skupnost namenila za prenovo mestnega jedra Novega mesta, seveda po sprejetem programu.

OBČNI ZBOR GD ŠMIHEL

NOVO MESTO — V soboto, 7. februarja, ob 18. uri bo v gasilskem domu v Šmihelu redni letni občni zbor gasilskega društva Šmihel. Udeležili naj bi se ga vsi člani društva, vabijo pa tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij in društev ter krajanje iz krajevnih skupnosti Drska, Grm, Regrča vas in Šmihel. Upravni odbor društva pa se iskreno zahvaljuje vsem delovnim organizacijam in posameznikom, ki so lani pomagali društvu.

MLEKO SE ZBIRA TUDI PRI MINUS DVAJSET — Takole se vsako jutro sprehodijo do zbiralnice mleka Nosanova Fani, Vovkova Marija in Avščeva Ančka z Rateža. Mlekarice nobeno vreme ne sme zadržati doma, pozimi pa to jutranje opravilo po moli prav gotovo neprijetno. Minulo soboto zjutraj, ko smo jih srečali na cesti, se je toplomer spustil globoko pod ničlo, kar pa ženski ni preveč motilo. «Navajene smo vsega hudega. Malo poklepetamo, pa pot hitreje mine,» so povedale. (Foto: J. Pavlin)

Zasilne pokopališke rešitve

V javni razpravi osnutek odloka o prenehanju lastninske pravice na območju Šmihela za potrebe širitve pokopališča — Okoliški prebivalci in ustanove so proti

NOVO MESTO — Da je v Novem mestu zelo pereč problem pokopavanja, je bilo v zadnjem letu ali dveh povedano že nešteto krat na najrazličnejših mestih. Dejstvo je, da so obstoječa pokopališča dejansko polna do zadnjega kotička, za novo, ki je bilo kot srednje mestno pokopališče načrtovano na Marofu, pa v tem srednjeročnem obdobju ali še dlje ni nobenih izgledov, da bi ga lahko uredili. Priprave zanj, ki so zahtevale tudi že precej denarja, je prehitela kmetijska in prostorska zakonodaja, ki preprečuje uporabo kmetijskih površin v nekmetijske namene.

Problem pokopavanja pa je v Novem mestu nujno treba rešiti, saj vsak čas ne bo kje izkopati groba za umrle iz mesta. Vsi odgovorni za občinskim izvršnim svetom vred so zato predlagali, da bi problem novomeškega pokopavanja začasnoma, za nekaj let, rešili z razširitvijo Šmihelskega in prečenskega pokopališča. V ta namen so delegati zbo-

ni dovolj za začetek razširitvenih del na pokopališču, ampak je za to potrebna tudi sprememba zadržanega načrta, je pa seveda osnova za kakršnekoli posege na ta zemljišča. Ker so v zasebni lasti, na primer ni bilo mogoče vsa ta leta urediti tudi zelenega tampona med pokopališčem in stanovanjsko sosesko v Lebanovi ulici, kot je bilo slišati na seji od odgovornih.

Delegati tukajšnje krajevne skupnosti, doma starejših občanov, splošne bolnišnice so na omenjeni četrtkovi seji zahtevali, naj se osnutek odloka za Šmihel sploh umakne z dnevnega reda. Obravna-

Dvonamenska zaklonišča

Pred gradnjo naj bi opredelili drugi namen zaklonišča

NOVO MESTO — V novomeški občini je zaenkrat 42 zaklonišč, v katerih bo v primeru potrebe prostor za blizu 7 tisoč ljudi. Pred časom so bile za zaklonišča velike težave, saj zgrajenih večinoma ni nihče vzdrževal, nova pa je, še predno so bila povsem urejena in opremljena z uporabnim dovoljenjem, že načeljal zob časa. To je še dodatno razburjalo občane, ki plačujejo obvezne prispevke za gradnjo zaklonišč. V zadnjem letu, dveh so se razmere z zgrajenimi zaklonišči vendar precej popravile, o tem, s katerim denarjem naj bi gradili nova, pa so mišljenja različna.

Ko so predstavniki večjih novomeških delovnih organizacij, banke, stanovanjske skupnosti natančno obravnavali osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji, so se spraševali, ali je popolnoma prav, da so stroški za izgradnjo zaklonišča sestavni del cene kvadratnega metra stanovanja in da gre zanje denar iz stanovanjskih sredstev. Meni-

● **Brez pripomb so delegati sprejeli in dali v enomesečno javno razpravo osnutek odloka o prenehanju lastninske pravice na območjih Rago-vega, Cegelnice, Prečne in Sentjerneja.** V Prečni in Sentjerneju gre za zemljišča za razširitev pokopališča, v Ragovalu za terciarno cono, v Cegelnici pa za zemljišča za farmacevtsko industrijo tovarne zdravil Krka.

vali naj bi ga na februarjemskem zasedanju, do katerega bo izdelano tudi poročilo o vloženih sredstvih v pokopališče na Marofu, ki pa seveda ne bo nakazalo nobene rešitve.

Vsekakor so vsi omenjeni seveda proti širitvi Šmihelskega pokopališča, zakaj, so že večkrat jasno in glasno povedali. Čeprav razlogov ne gre ignorirati, saj so brez dvoma tehtni, pa so delegati obeh zborov glasovali za predvideno obravnavanje te točke ter na koncu za to, da gre tudi ta osnutek odloka lahko v javno razpravo. V njej pa potem v javni razpravi o spremembi zadržanega načrta bodo prizadeti lahko še enkrat povedali svoje pripombe in zahteve, a v končni izhod skoraj ne gre dvomiti — to seveda zelo dobro vedo tudi najbolj neposredno prizadeti — če so sedanji odgovorni in delegati postavljeni pred dejstvo, da ni kje pokopavati in da v danem položaju skoraj ni druge rešitve.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Ena gospa je rekla, da bi morali poršarji v svoje pravilnike vnesti tole določilo: pisemska pošiljka mora biti naslovniku vročena v tekočem kole-darskem letu. Tako se ne bi moglo zgoditi, da bi pismo, oddano v Celju 26. decembra lani, prispelo v Novo mesto 25. januarja letos.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 22. do 28. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Vera Košale z Vrha nad Mokronogom — Mateja, Darja Kovačič z Vrha pri Sentjerneju — Gregorja, Ana Nastav iz Črnomlja — Anamari, Zdenka Jerman z Malkovca — Matejo, Anica Horvat iz Podturna — Roka, Antonija Prosen iz Gorenje Straže — Leo, Andja Davidovič iz Črnomlja — Dejana, Vesna Golob z Muhaberja — Ano, Jožica Udovč z Kuzarjevega kala — Dejana, Rozalija Zabkar iz Podulca — Jožeta, Mojca Zaletež iz Malih Dol — Simona, Pavla Baša iz Krmelja — Alenka, Katica Bene iz Donjega Oštrga vrha — Ivana, Jožica Mateljan z Malega vrha — Marka, Marija Rožman iz Tribuč — Janeza, Katica Požeg — Vancaš iz Metlike — Velimirja, Jožica Barborič iz Zbur — Mitja, Milena Čoban iz Drage — Danijela, Zdenka Požes iz Rožempolja — Saša, Monika Zalec iz Črnomlja — Tomija, Darja Vešljag iz Dolge Rake — Ines, Polona Gregorič iz Gorenje vasi — Lovrenca, Marija Zaletež iz Marinče vasi — Marijo, Katarina Vovk iz Rumanje vasi — Darjo, Marija Pletič iz Dolenjega Mokrega polja — dečka, Jožica Kastelic iz Dečje vasi — deklico, Marija Novak iz Dolenje vasi — dečka in Vida Kobetič iz Butorja — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Darja Gričar iz Ločne 27 — Sabino. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

BRANKO IVIČIČ, MICA, predsednik občinske konference ZSMS Metlika, je zelo aktiven na kulturnem področju. Z Janijem Bevkom, predsednikom izvršnega odbora občinske Zveze kulturnih organizacij, se zelo trudita s pripravo Zimskih uric. Njuna prizadevanja so pripomogla, da bodo imeli Metličani program za slovenski kulturni praznik kar na treh koncih: v hotelu Bela krajina, v Mežnaršičevi in Rajmerjevi gostilni. To bo 7. februarja ob 19. uri.

PRED KRATKIM JE ODPADLA TA naša zelo brana rubrika in po Metliki so ljudje pričeli govoriti različne stvari. Pisca teh vrstic so že videli na policijski postaji, najbolj razgrete glave pa celo na Dobu. Resnica pa je, da Sprehoda po Metliki ni bilo le zaradi dopisnikovove počitniške lenobnosti.

LEĐENE SVEČE SO LAHKO ZELO NEVARNE, celo življenjsko. Na Zlebovih srednjega stolpca v Ulici 1. maja je visel cel slap takih sveč. Ljudje so govorili, da bodo zgrmele na koga in ga pokopale. To se sicer na srečo ni zgodilo, a nihče ne more zagotoviti, da se v prihodnje napovedi ne bodo uresničile. Grozečo nevarnost bi bilo treba kolikor se da hitro odstraniti.

Čisto delo in dobre plače

Po pol leta v metliškem obratu IMP že krepko presegajo normo — Zadovoljni doma in v Ljubljani — Širitev proizvodnje in servis za črpalke

METLIKA — Lani poleti je steklo delo v novem metliškem obratu IMP, v katerem proizvajajo elektromotorje za črpalke, ki jih izdeluje ta ljubljanska delovna organizacija. Ne samo da je 24 zaposlenih v metliškem obratu prej kot pol leta osvojilo to proizvodnjo, ampak plan celo presegajo za 15 do 20 odstotkov.

»To ni presenetilo samo nas v Metliki, ampak tudi vodstvo našega tozdravnika Črpalke,« pravi vodja metliškega obrata Milan Kremesec. Sedaj naredijo v Metliki okoli 3.500 elektromotorjev za črpalke na mesec, in to za tri tipe črpalke, ki se razlikujejo po moči, velikosti pa je enaka. Prav sedaj so pričeli s poskusno proizvodnjo elektromotorjev za štiri nove, večje tipe črpalke, in če bo vse po sreči, bo proizvodnja stekla v drugi polovici leta. Za to pa bodo morali zaposliti kakih 15 novih delavcev in nabaviti nekaj novih strojev. Z iskanjem novih delavcev gotovo ne bodo imeli težav, saj je zanimanje za zaposlitev v obratu IMP v metliški občini zelo veliko, kar priča tudi to, da stalno dobi-

kov je iz uvoza. Kot rečeno, naj bi v drugi polovici leta stekla proizvodnja elektromotorjev za nove tipe črpalke, hkrati pa nameravajo v tem obratu usposobiti tudi servis za vse črpalke IMP, in to za območje Novega mesta, Zagreba, Karlovca in Reke. Sčasoma naj bi v Metliki izdelovali vse elektromotorje za IMP-jeve črpalke, v drugi fazi pa naj bi črpalke tu tudi sestavljali. A. B.

SMUČARSKI TEČAJI

METLIKA — Med zimskimi šolskimi počitnicami so metliški smučarski delavci pripravili več smučarskih tečajev. Tako se je metliška mladež učila smučarske abecede na Gačah, kamor je iz Metlike vozil smučarski avtobus, vaditelji pa so bili člani smučarskega kluba Metlika. Smučarska tečaja sta bila še na Radovici in v Metliki.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 7. februarja, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne v živili:

- V Novem mestu: Market na Cesti herojev
- v Sentjerneju: Dolenjkin Market
- v Dolenjskih Toplicah: Mercator prodajalna Rog
- v Žužemberku: KZ Krka
- v Straži: Dolenjkin Market

Vse ostale prodajalne v živili bodo to soboto odprte do 15. ure.

O ŠTIPENDIRANJU V METLIŠKI OBČINI

METLIKA — Na včerajšnji skupni seji zborov metliške občinske skupščine so med drugim sprejeli delovni program skupščinskih zborov v letošnjem letu, osrednja točka dnevnega reda pa je bilo poročilo o stanju na področju štipendiranja, kadrov in pripravništva v tej belokranjski občini, za kar so pripravili tudi obsežno gradivo.

PRIREDITVE ZA KULTURNI PRAZNIK

METLIKA — V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo na predvečer praznika, v soboto, 7. februarja, ob 19. uri v Metliki pripravili nastop ljubiteljskih skupin iz metliške občine, učencev glasbene šole, recitatorjev, harmonikarjev in še koga. Prireditve bodo v metliškem hotelu ter v Mežnaršičevi in Rajmerjevi gostilni. Izkušnje od predlani (lani teh prireditve ni bilo) kažejo, da se v dogajanje vključijo tudi obiskovalci, najraje z recitacijami, prireditve pr se nadaljujejo kot sproščeno in prijetno družabno srečanje. Organizatorja sta OK ZSMS in Zveza kulturnih organizacij Metlika.

OPRAVIČILO PA TAKO! — Viničari se pritožujejo, da so vozniki avtobusov nevljudni in da vedno kaj nergajo na potnike.

RAZGLEDNICA — Zagretim viničkim turistim delavcem še vedno ni uspelo najti nekoga, ki bi fotografiral njihov kraj in skupaj spravil toliko fotografij.

PREDRAGA VODA

ČRNOMELJ — V nekaterih krajih v Črnomaljski občini imajo v suhi velike težave s pomanjkanjem vode.

Drobne iz Kočevja

SNIG IN SMETI — Sapovci so se pritožili, da komunalci niso odpeljali smeti, češ da ni spluženo do smetnjakov oz. kontejnerja.

Ribniški zobotrebci

POTROŠNIŠKI SVET NE DELA — V Ribnici ugotavljajo, da potrošniški svet ne dela dobro. Pripombe posameznih članov sveta so bolj odraz njihovih osebnih dogodivščin v trgovinah kot pa stvarna ocena stanja v trgovinah, gostinstvu in drugod.

Trebanjske iveri

ELEKTRIKA — Cerkve plačujejo tok po industrijski tarifi, zato so nekatere manjše podružnične cerkve v trebanjski občini zaradi velike dragine že odklopile tok.

IZ NAŠIH OBČIN

O SODELOVANJU Z VERSKIMI SKUPNOSTMI

ČRNOMELJ — Pred kratkim je bila v Črnomlju seja koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravnimi družbo in verskimi skupnostmi pri predsedstvu občinske konferencie SZDL.

MANJ NOČITEV

KOČEVJE — V minulem letu so v hotelu Pugled v Kočevju zabeležili za 8 odst. manj gostov in za 14 odst. manj nočitev gostov.

Znanje delegatom

RIBNICA — V ribniški občini nadaljujejo z izobraževanjem delegatov. 23. januarja je bil v Ribnici seminar, na katerega je bilo vabljenih okoli 190 delegatov zborov občinske skupščine in SIS.

VZDUŠJE STRPNOSTI IN SODELOVANJA — Na tradicionalnem novoletnem sprejemu za predstavnike vseh župnijskih uradov v trebanjski občini je prejšnji četrtek predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri SO Trebnje Tone Perpar (na sliki med govorom) ocenil kot zelo dobre.

Priznanje mirnskimi tabornikom

Zaupali so jim organizacijo republiškega mnogoboja, ki bo v maju

MIRNA — Taborniški odred na Mirni spada med najuspešnejše v slovenski taborniški organizaciji. Dobrih 120 članov se nenehno izpopolnjuje in skušajo čim bolj upoštevati 12 občeveljavnih taborniških »zakonov«.

Delo odreda usmerja 29-letni tehnolog tozda IMV na Mirni Emil Toman, ki je načelnik odreda, enakopravno pa sodelujejo pri vodnji odreda vodniki.

Bo pritožba na sindikat pomagala?

KANIŽARICA — V rudniku Kanižarica so imeli primanjkljaj že leta 1985, vendar so ga pokrili. Kako pa bo z izgubo v lanskem letu, ki je po ocenah znašala okrog 500 milijonov, in z nepokritimi skladi, v rudniku za zdaj še ne vedo.

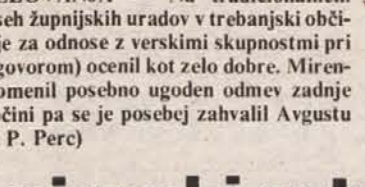
Marjan Hadjur Kljub temu primanjkljaj, zakaj politika cen ni urejena, pravi Marjan Hadjur, predsednik osnovne organizacije sindikata, sicer pa vodja jamomerstva v rudniku. »60 odst. nakopnega premoga pošiljamo ljubljanski Toplarni, vendar nam plačajo manj kot 70 odst. od dogovorjene cene.«

RAZGIBANE POČITNICE

KOČEVJE — Med šolskimi počitnicami delajo na osnovni šoli v Kočevju vsi krožki, ki sicer delujejo med letom, in še nekatere dejavnosti. Največ učencev obiskuje smučarske tečaje, in sicer okoli 200. Plesne vaje, ki potekajo v treh skupinah, obiskuje skupno okoli 100 učencev.

Emil Tomčan

Andrej Tratar

IZ NAŠIH OBČIN

V tem stoletju nič več trgovin?

V Črnomlju primanjkuje dobro založenih trgovin. Nujno bi potrebovali veliko skladišče za gradbenim materialom — Denarja za nove naložbe ni

ČRNOMELJ — Črnomaljski si želijo, da bi končno kdo kaj storil za razvoj trgovine v njihovem kraju. Toda vse kaže, da bodo njihove želje še dolgo ostale le želje.

Franc Strgar

gospodarja. Potem najbrž ne bi bile tako zastopane, kar se pozna tudi pri osebnih dohodkih, kjer capljajo za industrijo za 10 odst. »Zaradi vsega tega ni čudno, da odnesejo ljudje veliko denarja, ki bi ga sicer porabili doma, v druga mesta. Predvsem ko kupujejo večje, dražje

stvari, povprašajo v več trgovinah, tudi v drugih krajih. Povedati vedo, da je marsikje drugje blago cenejše. Verjamem, kajti mi nismo groisti, blago nabavljamo od drugih trgovskih organizacij, preden pride do nas, pa gre marsikaj skozi roke številnih posrednikov,« prizna Strgar.

Marsikdaj pa je za odliv kapitala kriva tudi slaba založenost. Toda kako naj bo boljša, sprašuje Strgar, ko pa nimajo skladiščnih prostorov! Samo blagovnica ima skladišča na šestih mestih, od katerih pa meri največje 100 m².

»Januarja smo imeli veliko sušo. Trgovci smo bili skoraj brez dela. Decembra pa so kupci skoraj oropali trgovino. V železnici smo prodali skoraj ves toplovodni in vodovodni material ter peči za centralno kurjavo. Na pohištvnem oddelku, kjer so lahko kupovali na šestobročno brezobrestno odplačevanje, pa je ostalo le nekaj stolov in eno kuhinjsko pohištvo,« pravi zadovoljno Strgar. Žal pa je novo leto le enkrat na leto.

LETNI OBRAČUNI

KOČEVJE — Te dni se bodo pričele letne konferencie v vseh 21 gasilskih društvih kočevske občine. Na teh bodo pregledali dosedanje delo in podali oceno.

Godbenikom je že prekipelo

Samoupravni (ne)sporazum o financiranju godbe

KOČEVJE — »Sram me je, da sem godbenik in da 30 let delam pri godbi, ki je moje delo tako malo cenjeno. Počutil sem kot pokojni cigan Stefan, ki je po Kočevju prosil: »Teta din, din.«

Tako je dejal vodja kočevske Delavske godbe na zadnji seji upravne odbora godbe, ko so razpravljali o podpisovanju samoupravnega sporazuma o financiranju delavske godbe v naslednjih petih letih in še posebej letos, ko praznuje godba 60-letnico obstoja.

Nič brez lastnega denarja

Pred sprejemom plana razvoja ribniške občine

RIBNICA — V ribniški občini postopno zaključujejo razpravo o predlogu občinske resolucije o politiki ureditve stanja v letos. Sprejeli bodo predvidoma v kratkem.

Nič brez lastnega denarja

Pred sprejemom plana razvoja ribniške občine

tak, da je za to razširitev potrebno tudi sofinansiranje. Podobno velja za področje turizma in gostinstva. Obnova sedanega prenočišča (v Ribnici mu rečejo Hotel Jelka) in razširitev prenočitvenih zmogljivosti tega objekta je možna, saj ni nobenih ovir, da Mercator-Jelka, kamor sodi tudi ta gostinski objekt, ne bi dobil tudi sosednje Johanove hiše, kjer je možno urediti nove sobe za prenočevanje turistov.

Pouk v eni ali dveh izmenah?

Začetek javne razprave

KOČEVJE — V ponedeljek, 2. februarja, se je v kočevski občini začela javna razprava o razvoju šolstva in bo trajala do konca meseca. Kot je znano, poteka v tem šolskem letu v osnovni šoli Kočevje pouk v dveh izmenah, s težavami pa se otepajo tudi ostale šole po občini.

Priznanje mirnskimi tabornikom

Zaupali so jim organizacijo republiškega mnogoboja, ki bo v maju

Prevladala so stališča, da ne kaže več ukiniti šol v občini, da je treba vsem učencem zagotoviti pouk v eni izmeni, hkrati je potrebno obravnavati šolstvo v Kočevju in obrobni krajevni skupnosti (Rudnik-Salka vas, Ivan Omerza Livold, Stara cerkev in Kočevska reka), v Kočevju je potrebno ustanoviti dve osnovni šoli s po 800 do 1.000 učenci, v šoli v mestu bodo vključeni učenci predmetne stopnjete iz obmestnih KS, v obmestnih KS bodo popolne šole za nižjo stopnjo, postopno je potrebno odpravljati kombinirani pouk v ostalih šolah in učencem iz območij Predgrada, Podpreske in Osilnice zagotoviti pouk v popolnih šolah v sosednjih občinah.

**Korak bliže
h kmečkemu
turizmu**

Brez denarja ne bo šlo

BREŽICE — Kmečki turizem je bil desetletja samo lepa fraza v razvojnih dokumentih občin. Nič opriljivega ni bilo v njih, zato ni bilo nobenega napredka. Tu in tam bi se ljudje že odločili za ta vir dopolnilnega denarja, toda na kmetiji bi morali prej urediti najosnovnejše stvari za sprejem gostov: bivalni prostor, sobe kopalnice. Za vse to potrebujejo ugodne kredite in v tem srednjoročnem obdobju naj bi jim jih zagotovile banke, zavarovalnica in zveza hranilno kreditne službe pri Zadrugi zvezi Slovenije. Za resen začetek tovrstnega turizma je nujno tudi načrtno izobraževanje ljudi na turističnih kmetijah. Temeljna organizacija kooperantov Agrarje Brežice celo zahteva, da bi občinska skupščina sprejela odlok o pospeševanju kmečkoga turizma z davčnimi olajšavami in drugimi ukrepi. Za pospeševanje potrebujejo vsaj enega strokovnega delavca, da se bodo na turističnih kmetijah res znašli, se poslovno povežali s turističnimi organizacijami in občini in strokovno službo Zadrugne zveze.

**IZVRŠNI SVET O
ŽAGI**

SEVNICA — Sevniciški občinski izvršni svet je na ponedeljkovi seji med drugim obravnaval poročilo začasnega kolektivnega poslovnega organa o uresničitveni ukrepa družbenega varstva v GG Brežice-tozd Zaga Sevnica. Fizični obseg proizvodnje je bil lani dosežen 96,5 odstotno. Plana niso dosegli zaradi predelave večjih količin drobnega lesa, ki so ga pripeljali po snegolomu v lanske zimi. »Prisilna uprava« zaključuje naložbo za decimirnico in mehanizirano skladišče lesa z lupilno linijo.

**ZA NALOŽBE VEČ
KOT MILJARDO**

KRŠKO — V M-Agrokombinatu — temeljni organizaciji kooperantov bodo letos vložili 600 milijonov dinarjev v izboljšave zemljišč, prav toliko pa jih bo veljal tudi kmetijski-oskrbovalni center, ki ga že gradijo. Računajo, da bodo melioracije opravili na okoli 180 hektarih zemljišč, posege za izboljšanje kmetijske zemlje, tako imenovane male melioracije, pa bodo opravili na 100 hektarih zemljišč.

**PRIREĐITVE OB
KULTURNEM PRAZNIKU**

SEVNICA — Ob slovenskem kulturnem prazniku bo v Sevnici več kulturnih dogodkov. V petek, 6. februarja, bodo ob 17. uri v avli osnovne šole »Savo Kladič« odprli razstavo jugoslovanske ornametike Ivana Razborška. Uro pozneje bodo pred staro šolo pod sevniciškim gradom sevniciški godbeniki poskrbeli za krajši slovesen pozdrav prazniku. V nedeljo, 8. februarja, pa bodo na osrednji proslavi slovenskega kulturnega praznika v dvorani GD Sevnica nastopili gledališki igralec Ivo Ban, oktet Boštanski fantje in Silvester Mihelič z elektronsko harmoniko.

Telefonija se izmika iz rok

V Mirenski dolini posebno še v krajevni skupnosti Krmelj, potrebujejo več telefonov — Komunalna dejavnost na plečih KS — Trgovina šepa

KRMEJ — Ena največjih želja in potreb krmeljske krajevne skupnosti in tamkajšnje združene dela je povečanje telefonske centrale vsaj za 40 števil. Mirenska dolina s 150 telefoni ne more biti zadovoljna in se vsa stvar ne sme vleči v nedogled. ATC za omenjeno število priključkov lahko povečajo le, če bi bila boljša medkrajevna telefonska povezava Sevnica — Krmelj.

PTT Novo mesto načrtuje razširitev telefonije v tej dolini šele v letu 1990. Krmeljšani so računali, da bodo ob posodobitvi železniške proge Sevnica — Trebnje hkrati položili še medkrajevni telefonski kabl. Toda železničarji so zašli v hude denarne skripe in so posodobitev premaknili v naslednje srednjoročno obdobje, torej po letu 1990. Ker tudi PTT Novo mesto nima denarja, se bodo Krmeljšani obrnili po pomoč na druge naslove. Tako bi premostili težavno zbiranje denarja za omenjeni medkrajevni kabl. Zavedajo se, da bo nova ATC za 384 morala še počakati nekaj let, saj bo že nabava kabla pomenila velik zalogaj.

V krmeljski krajevni skupnosti je vsa komunalna dejavnost na plečih KS. Čeravno je Krmelj drugo in-

**Teško čakajo
na novo
klavnico**

KOSTANJEVICA — »Naša klavnica je bila zadnje obnove pred 20 leti. Zato so razmere za delo zelo težke, saj moramo vse narediti na roke. Če bi vsaj malo posodobili opremo, bi bila naša storilnost še enkrat večja. In novo klavnico bi že imeli, vendar nismo smeli graditi zaradi zahtev spomeniškega varstva. Zdaj čakamo na gradnjo nove klavnice v industrijski coni v Kostanjevici,« je dejal Ivan Prah, vodja delovne enote Klavnica tozda Poljedelstvo — meso v M Agrokombinatu Krško.

»Delamo pa zelo gospodarno. Naših 12 ljudi poprime za vsako delo, saj imamo mesarje, ki so tudi soferji tovarnjaka. Vendar bi lahko s temi delavci naredili še enkrat več. Tako pa na teden zakoljemo po 100 prašičev, predvsem z naše farme, in 18 do 25 glav živine, kolikor je pač ponudbe in povpraševanja. Meso v glavnem prodajamo v krški občini, kar pa

Ivan Prah

je presečkovo, prodamo v sozdu Mercator. Poleg tega imamo tu še manjšo predelavo, kjer so štirje zaposleni. Izdelujemo predvsem hrenovke, poltrajne klobase, nekaj mesa pa tudi sušimo. Lahko rečem, da so se v našem tozdu razmere precej izboljšale, odkar je prevzel vajeti nov direktor. Izboljšal se je tudi materialni položaj delavcev, zaposlenih v klavnici. Zdaj so osebni dohodki nekoliko višji, pa tudi cene predelane mesa so boljše, medtem ko je bilo pred dvema letoma stanje precej hujske. Ko bomo v tej klavnici postavili še tir za prašiče in stroj za razkoževanje, bomo lahko naše učinke še izboljšali. Naložba v te stroje je seveda nujna, saj prihaja z naše farme vedno več prašičev in je klavnica že kar premajhna za vse delo, ki ga moramo opraviti,« pravi Prah.

V okviru kostanjeviške klavnice deluje tudi 10 mesnic in ena ribarnica. Z ribarnico je nasploh križ, saj za ribe med potrošniki ni kdove kakšnega zanimanja. J. S.

Bogatejši boljše računajo

Z združevanjem krajevnih skupnosti bi v brežiški občini pridobili več denarja za normalno delovanje delegatskega sistema

BREŽICE — V krajevnih skupnostih bi vsak čas stekla razprava o gospodarnem ravnanju z denarjem, ki ga občina namenja za financiranje delegatskega sistema. Denarja povsod primanjkuje, zato bodo povsod želeli vedeti, kje so rezerve. Tokrat naj ne bi nihče nikogar prepričeval na pamet, po občutku. Krajnom so prvič na voljo številni primerjalni podatki s krško, sevnico in novomeško občino.

Občani imajo pred seboj številke, da bi se laže odločili o ponujenih variantah za morebitno teritorialno združevanje nekaterih krajevnih skupnosti, za združevanje tajniških opravil za dve ali več krajevnih skupnosti in za zmanjšanje števila krajevnih uradov. Potem bi verjetno laže dosledno izpeljali financiranje KS po lani sprejetih merilih. Samoupravni sporazum o tem so sprejeli zbori občinske skupščine in po njem dobijo krajevne skupnosti 60 odst. denarja na število prebivalcev, 20 odst. na število delegacij in 20 odst. na število volišč.

Delitveni ključ je bil sicer samoupravno dogovorjen, vendar povsod tarnajo, da dobijo premalo. Tam, kjer so jim od deleža po teh merilih odšteli vrednost del, ki jih za KS opravljajo šefi krajevnih uradov, se

**RAZPIS
STANOVANJSKIH
POSOJIL SE IZTEKA**

BREŽICE — Samoupravna stanovanjska skupnost zbira prošnje z dokumenti samo še do 10. februarja. Posojila lahko dobijo prosilci brez lastnega stanovanja ali počitniške hišice, če namensko varčujejo ali večjejo denar za gradnjo pri banki in če imajo hišo zgrajeno do tretje faze. Višina posojila doseže lahko največ 30 odstotkov cene standardnega stanovanja, skupna vsota posojila za nakup stanovanja pa ne sme presegati 80 odstotkov vrednosti, vsota za gradnjo, adaptacijo, doizdavo ali nadzidavo pa 60 odst. vrednosti standardnega stanovanja.

**SPREJEM
ZDOMSKIH OTROK**

KRŠKO — Občinska konferenca SZDL Krško, ki ima pokroviteljstvo nad športno-kulturnim društvom Simon Jenko naših zdomcev v Nurnbergu, je ob letošnjem kulturnem prazniku pripravila v tamkajšnjem društvu slovesen sprejem cicanbov v pionirsko organizacijo. Pri tem so nudili organizacijsko in materialno pomoč.

čutijo prikrajšane, zato so še bolj nezadovoljni. S takim načinom financiranja pa se že od vsega začetka noče sprizniti brežiška krajevna skupnost. Financiranje po novih merilih ji namreč ne zadošča niti za osebne dohodke dveh zaposlenih.

Primerjava s sosednjimi občinami kaže, da imajo Brežičani na eno krajevno skupnost povprečno 30 odst. manj prebivalcev in da pride na en krajevni urad celo za dve tretjini manj ljudi kot v novomeški, krški in sevniciški občini.

Za tako razdrobljenost ljudi gotovo niso sami krivi. Ko so se zanj odločili, jim najbrž ni nihče izračunal, koliko bo veljala.

Toda vse to nič ne pomaga, ker stroški naraščajo in krajevnih skupnostim se zaradi tega ne godi nič bolje. V občini jih je devetnajst, več kot si jih lahko privoščijo. Naj-

manjša (Mrzlava vas) šteje 206 prebivalcev. Manj kot 600 prebivalcev je zdaj v šestih KS. Devet krajevnih skupnosti ima 1000 do 2000 ljudi, štiri pa nad 2000. Druge so torej precej bolj racionalni, ker imajo njihove KS povprečno za tretjino več prebivalcev. Komite za družbenoekonomske razvoj je pripravil

• Da pa ne bi bilo prehudih očitkov na občinski proračun, naj pove, da do krajevnih skupnosti ni bil tako mačehovski, kot nekateri mislijo. Delež za krajevne skupnosti je v njem za četrtino večji kot v drugih občinah. Na aktivnega prebivalca, zaposlenega v brežiški občini, namenijo v Brežicah celo nekaj nad polovico denarja več kot sosesje.

predloge za gospodarnjšo organizirano krajevnih skupnosti in krajevnih uradov, po kateri bi z razpoložljivim denarjem laže zagotovili normalno delovanje delegatskega sistema. J. TEPPEY

Več pritožb kot opore

Ali zaposleni pri obrtnikih ne vedo ali nočejo vedeti za sindikat? — Zahtevajo več pozornosti inšpekcije

BREŽICE — Pri stopenih obrtnikih je zaposlenih nekaj več kot 500 delavcev, v sindikat pa jih je včlanjenih komaj 215. Minuli petek so na občnem zboru sklenili, da bodo letos sprejeli v organizacijo še 300 članov in zanje poskušali ustanoviti več osnovnih organizacij. Sedež sedanje bodo prenesli na občinski svet in tam opravili zanj vsa administrativna in finančna opravila.

Za naprej načrtujejo, da bo komisija za spremljanje in uresničevanje kolektivne pogodbe, za ogled delovnih razmer in pregled pogodb o delovnem razmerju bolje opravila svoje delo. Delavci bodo seznanjali s pravicami in dolžnostmi, pri reševanju sporov pa bo sindikat sodeloval z inšpektorji in drugimi organi. Delavcem je vsako sredo od 15. do 17. ure na voljo brezplačna pravna pomoč na sedežu občinskega sveta ZS. Tam jim zagotavlja tudi zastopanje pred samoupravnimi sodišči.

Lani je bilo precej pritožb zaradi neizplačanih osebnih dohodkov, nezakonitih odpovedi, delovnega časa in slabih delovnih razmer. Na skupščini so ocenili, da delavci niso našli prave opore, ker je inšpekcija premalo

odgovorno opravljala svojo dolžnost. Za naprej zahtevajo zase več pozornosti.

Sindikat je posredoval tudi pri stanovanjskih posojilih. Prejelo jih je 22 delavcev. Vsi skupaj so dobili 8 milijonov dinarjev. Letos bo sindikat spet zbral podatke o potrebah po stanovanjih in imenoval komisijo, da si bo ogledala, kako živijo delavci. Poskrbel bo tudi za občasno pomoč članom, ki se bodo znašli v stiski.

Zanimiv je tudi sklep o tem, da bo osnovna organizacija obveščala delavce o kulturnih dogodkih v občini in jih vabila na prireditve. Na kaj takega se v delovnih organizacijah sindikati le poredko spomnijo.

O spremembah kolektivne pogodbe bo sindikat pripravil javno razpravo, še prej pa poskrbel, da bodo delavci dobili besedilo v roke. Tako bodo laže povedali svoje pripombe in predloge za izboljšavo odnosov, ki jih obravnava. J. T.

**AKVARELI FRANCETA
SLANE**

BREŽICE — Posavski muzej pripravlja v počastitev slovenskega kulturnega praznika razstavo akvarelov slovenskega slikarja Franceta Slane. Odprli jo bodo 12. februarja ob 18. uri v tamkajšnji galeriji. Prireditelj se bo začela z glasbenim programom. Nastopila bosta violinist Tomaž Lorenc in pianistka Alenka Šček.

20 SLUŠATELJEV V

KRŠKO — V politični šoli občinskega komiteja ZK Krško, kise je začela 15. januarja, je 20 slušateljev. Slušatelji delajo po ustaljenem programu za politične šole ZK. Osrednja tema šolskega programa pa so aktualna naloga članov ZK v sedanjem trenutku. Šola bo končana konec marca.

**Natečaji za
dodelitev
posojil**

SEVNICA — Samoupravna stanovanjska skupnost občine Sevnica razpisuje več natečajev za dodelitev posojila. Skupna natečajna vsota za posojila iz združenih sredstev vzajemnosti znaša 190 milijonov dinarjev, od tega je za ozde za nakup družbenih stanovanj in za delavce, ki gradijo hiše ali kupujejo etažna stanovanja, namenjeno po 76 milijonov, za prenovo individualnih stanovanjskih hiš pa 38 milijonov. Upokojeni in invalidi se lahko nadejajo posojil za doizdavo in obnovo hiš iz natečajne vsote 1,2 milijona dinarjev, ki jo zagotavlja skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Kmetje-borci NOV in borci NOV lahko zaprosijo za posojilo iz natečajne vsote po 600.000 din za vsako kategorijo, in sicer za obnovo hiš. Naposled sta tu še natečaja za obrtnike (natečajna vsota 4,9 milijona) in pri obrtnikih zaposlene delavce (natečajna vsota 2 milijona). Vloge zbirajo do 27. februarja.

O ROCK GLASBI

SEVNICA — Občinska zveza kulturnih organizacij v Sevnici je prejšnji petek pripravila v sevniciški sindikalni dvorani zanimivo predavanje o razvoju rock glasbe. O tem je govoril velik ljubitelj in poznavalec popularne glasbe Drago Vovk, avtor nekaterih radijskih oddaj in prispevkov o tej glasbi v raznih revijah. Predavanje je Vovk popustil ne le z glasbo s kaset, ampak tudi z videokaset.

Drago Logar

opraviti mnogo tistega, o čemer se tistim v večjih krajih, kjer si lahko privoščijo razne službe, morda še sanja ne.

• Krmeljšani niso najbolj zadovoljni s ponudbo trgovine, zato jih veliko hodi nakupovat v Mokronog in delno tudi v Sevnico. Dobrodošla bi bila tudi občasna prodaja plina, ki se jim obeta po selitvi celjske Plinarne iz Sevnice. Za vso Mirensko dolino je pomembna tudi bencinska črpalka. V Krmelju ne nasprotujejo selitvi črpalke v Tržišče. Verjetno bo tam tudi prostor za mehanično delavnico, če bo le zanimanje.

»A da ne bi mislili, da nam rojijo po glavi le komunalni problemi, povem, da smo uredili že dva parka, zdaj pa urejamo še tretjega. Povabili smo še neveljavljene kiparje, ki so polegali okoli s skulpturami,« je povedal Drago Logar, predsednik krajevne konference Socialistične zveze v Krmelju. P. PERC

Novo v Brežicah

V RAZMISLEK PRED VSTOPOM NA AVTOBUS — Nič hudega sluteči potnik, ki si je za vrnitev iz Brežic v Cerklje dal na stran samo 150 dinarjev, je bil ves zgrožen, ko je moral prebrskati vse žepne, da je za vožnjo na avtobusu firme Gorjanci zbral za isto relacijo 60 dinarjev več. Od takrat naprej se vozi samo še z Brebusom. Med ljudmi zdaj kroži rek: Povej mi, s kom se pelješ, in povem ti, koliko plačaš.

JE SPLOH KAKA RAZLIKA? — Od kmetov v brežiški občini odkupujejo in odvažajo mleko ljubljanske in zagrebške mlekarnice. Tovornjaki vozijo v obe smeri, v Ljubljano in Zagreb, le da so količine za Zagreb neprimerno manjše. Toda nihče se ne spomni, da bi načrtovano v Brežicah kako predelavo, nihče ne pomisli na stroške, ki jih mora kupec plačati za 200 prevoženih kilometrov, da mu pripeljejo mleko nazaj iz Ljubljane. Dokler bo tako, pravijo kmetje, je pač vseeno, komu prodajamo.

SAJ KRAMPIN LOPATA NISTA VSE — Mladi se ne bodo z vsimi štirimi otepalni brigadirskoga dela, če jim bodo letos ponudili kaj novega, izvirnega. Tabori etnologov, arheologov, ali kaj podobnega, bi mnoge navdušili. Navsezadnje tudi ni potrebno, da jim dajejo samo zahtevno strokovno delo. V občini bi jim lahko ponudili čiščenje znamenitih parkov, na primer tistega ob piščekovem gradu, ki po nekaterih redkih drevesih sodi med najimennitnejše primerke naše naravne zakladnice.

SMETI SO BOGASTVO — Tega se najbolj zaveda romska družina, ki se je naselila v rupi v Dobovi. Samo znati je treba zbirati prave odpadke in jih prodati naprej.

**IZ BREŽIŠKE
PORODNIŠNICE**

OD 25. do 31. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Petrovič iz Gor. Pijavškega — Jurčca, Branka Zadravec iz Krškega — Jana, Anika Prosinček iz Gor. Cemehovca — Patricijo, Božena Sikirica iz Brežice — Daniela, Zdenka Beuc iz Kostanjevice — Spelo, Anica Sinkovič iz Movrače — Dariaja, Ide Urbanč iz Sp. Pohance — Miha, Anica Šintič iz Loč — Marka. Čestitamo!

Krške novice

NI ŠLO — Edina živa oblika gospodarskega sodelovanja med pobrateni občinama Krško in Bajino Bašto je nedavno tega preminila. Tarateks trgovina iz Bajine Bašte, ki je bila locirana na kompleksu krških tržnic, namreč ni imela nobenega pravega prometa, zato so jo preprosto zaprli.

VSEGA SITI ZDRAVSTVENI DELAVCI — Zdravstveni delavci v krškem zdravstvenem domu delajo v izredno težkih razmerah, saj morajo ob malo močnejšem deževju podstavljati lavalje, da jih ne zalije deževnica. V zadnjem času pa jih je še posebej prizadela pripomba iz političnih logov, ki so med drugim menili, da bi morali zdravstveni delavci izvajati propagando za samoprispevek, iz katerega naj bi potem zgradili nov zdravstveni dom. Zato ni čudno, da nekateri zdravstveni delavci, ki so med drugim že siti zahtev, naj bodo malo bolj prijazni, zapuščajo zdravstveni domin seliseljo v druge kraje.

PREUSMERIJO NAJ SE V SATIRO — Še vsako leto doslej je literarni klub »Benjo Zupančič« iz Krškega ob kulturnem prazniku izdal posebno številko Literarnih listov. Letos pa Literarnih listov ne bo za kulturni praznik, ampak bodo izšli kasneje. Očitno krškimi literatom manjka idej in spodbud za resno literarno ustvarjanje. Svetujemo jim, naj se preusmerijo v satiro in humor, za literatere vrstni materiala ne bo manjkalo.

ISTA FIRMA, RAZLIČNE CENE — Znano je, da ima vso trgovino v krški občini v rokah Mercator. Todato se ni porok za to, da so cene vsaj približno enake v vseh njenih poslovalnicah. Kdor ima to smolo, da kupi termos steklenico v Mercatorjevi poslovalnici Univerzal, bo ob 200 dinarjev, kajti le nekaj korakov naprej je enaka steklenica v trgovini istega Mercatorja cenejša za ravno toliko denarja.

Sevniciški paberki

ČAS NI ZLATO? — Ljudje se močno jezijo na nekatere sevniciške obrtnike. Delati znajo dobro, računati tudi, le na uro in kolodar se najbolj ne spoznajo. Zato se ti vrli fantje obnašajo, kot da zanje ne velja pogovor, da je čas zlato, ali drugače, da spoštovanje rokov pomeni tudi kvaliteto.

ZAMAKA — Stanovalci okoli 10 let starega bloka v Krmelju so to zimo morali v spalnice ob posteljah namerstiti še vedra ali škatle, če niso hoteli, da bi jim mokrota uničevala pohištvo. Tudi od zunaj so fasade blokov prepojene z vlagjo. Stanovalci želijo, da bi razne komisije prenehale le ugotavljati nemogoče stanovanjske razmere, ampak naj zagotovijo spet primeren stanovanjski standard!

ČISTILNICA — Krmeljšani bodo »uvozili« izpostavo kemične čistilnice kar iz Trebnjega. Upajo, da bo to boljše rešitev, kot se jim obeta v enostvu in zdravstvu, saj je mnogo enostavnost. Za šolstvo pravijo, da se od preminulega IV Zehnika v Mirenski dolini ni nič storilo glede nove šole v Mirenski dolini, v zdravstvu pa se jim obeta zdravniški par. Da bi le prišli!

Gabrski kino ni ugasnil

V tem kraju pod Go- rjanci ni kulturnega mrtvila

GABRJE — Prebivalci tega kraja pod Gorjanci ne čakajo pomlad na zapečku. Njihov večnamenski dom, ki so ga s prostovoljnim delom zgradili pred šestimi leti, je domala vsako soboto in nedeljo zaseden do zadnjega kotička. Še posebej dobro so obiskane kino predstave, saj je gabrski kino poleg škocjanskega in šentjernejskega eden redkih podeželskih, ki še ni ugasnil. Dobre filme si pridejo ogledat tudi mladi iz Šmarjeve, Bele cerkve, Stopič, seveda pa ne manjkajo tisti iz podgorjanskih vasi, tako da je večših v dvorani tudi več kot 350 ljudi.

Za kino predstave in vse, kar je v zvezi s tem, skrbi Slavko Bogolin, ki se je v ta kraj preselil iz Kočevja. »Náša dvorana res ne počiva in tudi pozimi se ni bati, da bi radiatorji zamrzili. Marsikaj se v njej dogaja med

Slavko Bogolin

tednom, seveda pa je za zabavo na kmetih še največ časa ob koncu tedna. V zimskem in spomladanskem času tu redno gostujejo dolenske gledališke skupine, v gosteh pa smo imeli celo Koprčane. Aktivni so tudi mladinci, ki nekajkrat na leto pripravijo ples z živoglasbo. Seveda ne manjka tudi proslava, ki jih pripravijo domači šolarji skupaj z mladinci in mešanim pevskim zborom«, je povedal Bogolin.

V Gabrju so kino predstave tiste, ki vse leto redno zapolnijo sobotne in nedeljske večere. Organizacija filmskih predstav v takšnem kraju ni lahko delo. Potrebno je zagotoviti, da film pride pravočasno na brusniško ali novomeško pošto, pomembno je tudi dobro obveščanje, pripravljena dvorana, in obiskovalce ne manjka: Bogolinu pri projekciji pomaga za to izsolani Robi Rukše, biljeter pa je Franc Kozlevc.

»Stari Iskrin projektor nam še dobro služi, težave imamo le z nabavo elektrod. Ko bi imeli dva projektorja, nam med kino predstavami ne bi bilo potrebno ustavljanje slike. Ljudje so tega navajeni in sprejemajo z razumevanjem«, pove Slavko, ki ima več težav kot s projektorjem z izbiro filmov. Domači filmi so slabo obiskani, zato naroča le takšne, za katere ve, da se ne bodo vrteli pred prazno dvorano. V zadnjem času sta bila najbolj obiskana domača filma Poletje v školjki in Čas brez pravljic, ki so ga v lanskem letu snemali na tem območju. »Škoda, da ni pravega razumevanja z brusniško šolo. Filmske predstave bi lahko imele v Gabrju. Tako pa zaradi njih izgubimo ves dan v Novem mestu.«, je povedal.

J. PAVLIN

PRIPRAVE NA REVILJE
NOVO MESTO — Pevski zbori v vseh štirih občinah dolenske regije so se že začeli pripravljati na pevske revije, ki bodo to pomlad. Najprej bodo revije po občinah, najboljši zbori pa bodo nastopili na medobčinskih revijah pod pokroviteljstvom Medobčinske pevске zveze Dolenske in Bele krajine. Medobčinska revija za otroške in mladinske zборе bo 21. aprila v Novem mestu, medobčinska revija odraslih zborov pa junija, bržčas tudi v Novem mestu.

Vinica spet pričakuje literate

Za območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki bo 14. februarja in že drugič v tem kraju, je literarne prispevke poslalo 28 avtorjev

VINICA — V tem belokranjskem kraju ob Kolpi, kjer se je začelo življenje dveh pomembnih Slovencev, pesnika Otona Župančiča in akademika dr. Otona Berkopca, bo v soboto, 14. februarja, že drugič območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Organizatorice so priredile dve občinski Zveze kulturnih organizacij dolenske regije, ki pa so se že lani dogovorile, da bo območno srečanje literatov začetnikov vsako leto v Vinici.

Za letošnje »viniško« srečanje, ki ga bo v imenu organizatorice spet izvedla Zveza kulturnih organizacij črnomaljske občine, je literarne prispevke poslalo 28 avtorjev. Zna-

na so tudi njihova imena, razen v enem primeru, ko je avtor svojo pošiljko opremil le s šifro »JU«. Pošiljka je bila odposlana iz Ivančne gorice, zato domnevajo, da je avtor

od tam. Prosijo, naj takoj, ko bo prebral te vrstice, pošlje na naslov Zveze kulturnih organizacij v Črnomelj tudi svoje pravo ime.

Medtem je tudi posebna strokovna žirija, ki so jo določile organizatorice območnega srečanja v Vinici, končala delo. Izbrala je besedila, ki bodo predstavljena na literarnem večeru, in bržčas tudi katerega od avtorjev predlagala za republiško zaključno prireditev pesnikov in pisateljev začetnikov. Vendar bo žirija svojo odločitev sporočila šele za tako imenovano okroglo mizo, s katero se bo prihodnjo soboto začelo srečanje v Vinici. Tedaj bodo avtorji v pogovoru s člani žirije tudi kaj več slišali o svojem pisanju, o njegovih dobrih straneh, pa tudi o napakah in pomanjkljivostih poslanih besedil.

Literarni večer, na katerem bodo predstavljena besedila izbranih avtorjev, bo torej po okrogli mizi. Popetrili ga bodo z glasbenimi vložki domačih amaterskih izvajalcev.

Na tem srečanju izbrana, se pravi kvalitetejša literarna besedila bi radi objavili. Občinske Zveze kulturnih organizacij dolenske regije kot organizatorice literarnega srečanja v Vinici želijo, da bi besedila izšla v Samorastniški besedi. Ta revija, ki jo izdaja občinska kulturna skupnost v Trebnjem, pa prav zdaj doživlja zastoj, saj npr. lani ni izšla nobena številka. Če se bodo dogovorili, to ne bo le obudilo Samorastniške besede, ki naj bi posledje tudi uradno postala regijska (predlog je, da bi izhajala v okviru založniške dejavnosti pri Dolenskem muzeju), temveč bi v reviji objavili tudi najboljše dela z lanskega prvega srečanja literatov začetnikov v Vinici.

I. Z.

Kmalu v novih prostorih

Učenci ribniške glasbene šole veliko nastopajo — Naj- več se jih uči klavirja, harmonike in kitare

RIBNICA — Pogojni za 120 učencev glasbene šole in njihovih 9 učiteljev se bodo kmalu izboljšali, saj smo pred otvoritvijo novih oziroma prenovljenih učilnic in drugih potrebnih prostorov.

Teh 120 učencev je razporejenih v oddelke za klavir, kitaro, harmoniko (za kar je med učenci največ zanimanja), trobila, pihala (kjer je učencev premalo že za potrebe ribniške godbe na pihala in si prizadevajo pridobiti več šolarjev) in violino.

Učenci nastopajo na številnih prireditvah v občini in izven nje. Pravkar sta bila končana dva nastopa interne produkcije za mlajše učence. Pred novoletnimi prazniki so nastopili v Inlesu, Grčaricah, Soderžici in GG Kočevju. Dobro sodelujejo tudi z glasbeno šolo v Kočevju.

Oktober je dolžnost ravnatelja šole prevzel Mirko Rebolj, ki je tudi predsednik Društva glasbenih pedagogov Ljubljane, Zasavja in Notranjske. Z njegovim prihodom se je delo glasbene šole še okrepilo, saj so v sodelovanju s kulturno skupnostjo pripravili ali zastavili vrsto aktivnosti, tudi koncert pianista Igorja Dekleve in nastop priznanih glasbe-

nikov v okviru festivala Revolucija in glasba.

● Za slovenski kulturni praznik načrtujejo priložnostni koncert. 24. februarja bo revija mladih glasbenikov Zasavja, Ljubljane in Notranjske, aprila javno radijsko snemanje, maja skupni nastop z mladimi iz Kočevja, bo pa še več drugih nastopov in prireditev.

Za uspeh je zaslužen prizadeven učiteljski kader, med katerim zasluži še posebno pohvalo za organizacijo prireditev učiteljica klavirja Janja Galičič.

M. GLAVONJIC

ŽUPANČIČEVA PRIZNANJA

ČRNOMELJ — Na osrednji občinski proslavi ob kulturnem prazniku, ki bo v črnomaljskem kulturnem domu v petek, 6. februarja, ob 19. uri, bodo zaslužnim kulturnim delavcem letos prvič podelili tudi Župančičeva priznanja. Župančičevi plaketi za življenjsko delo bosta dobila Evgen Cestnik iz Dragatuša, pesnik, pevovodja in organizator kulturnega življenja, ter Martina Jakša iz Semiča, folkloristka in dolgoletna voditeljica folklorne skupine. Župančičeve diplome pa bodo prejeli: KUD Niko Zupančič iz Gribelja za uspešno delo in organizacijo revije obkolpjskih pevskih zborov; Brane Podgornik, pevovodja, za uspešno organizacijo lanskoletne revije slovenskih lovskih pevskih zborov in registov v Črnomlju; Janko Butala, likovnik, za uspešno samostojno razstavo »Podobe iz Bele krajine«; Lidija Saje, pevovodja, ter Anica Beničič, pevka in organizatorica kulturnega življenja.

FILMI O BELI KRAJINI

ČRNOMELJ — V okviru praznovanja črnomaljskega občinskega praznika bodo v sredo, 11. februarja, ob 19. uri v Kulturnem domu na ogled arhivski filmi o življenju v Beli krajini pred 2. svetovno vojno, med njo in tik po njej. Filme so posneli Božidar Jakac ter Milka in Metod Badjura. Vstop bo prost.

J. T.

KLAVDIJ TUTTA V GALERIJI ZDSLU

LJUBLJANA — V galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov bodo danes odprli razstavo akademškega slikarja Klavdija Tutte. Dela tega zanimivega ustvarjalca bodo na ogled do 4. marca.

ce skupščine, ki jo sklicuje za v torek, 10. februarja, ob 11. uri v Posavskem muzeju. Delegate bodo ob tej priložnosti seznanili z delom muzeja in jih pospremili skozi razstavne in delovne prostore.

Kulturni praznik bodo ta mesec počastila tudi prosvetna društva. Letne konference bodo obogatila z nastopi svojih sekcij po krajevnih skupnostih.

J. T.

predstavljeni ti naši ustvarjalci: Silvo Mavsar, Ana Rostohar, Maja Malavašič, Asta Malavašič, Jožica Vogrinc, Drago Pirman, Marica Založnik, Vida Češnovar-Fritz, Tamara Vonta, Aлена Mirt, Matjaž Mirt (upam, da nisem koga izpuščila) in jaz. V oddaji so sodelovali tudi nekateri pesniki, ki niso člani našega kluba. Decembra pa je Joži-

● V počastitev letošnjega kulturnega praznika je klub pripravil posebno radijsko oddajo, v kateri bodo člani kluba izvedli domače dramsko besedilo, poleg tega bodo v našem glaslu odprli literarno in poslej stalno rubriko pod naslovom Pesnik se predstavi. Pripravljala jo bosta Ivan Mirt in Vidka Kusej.

ca Vogrinc v posebni oddaji predstavila našo glasbeno sekcijo.

- Kot rečeno, poteka v klubu več dejavnosti, ki se združujejo na prireditvah. To so, denimo, literarno-glasbeni nastopi v delovnih organizacijah ali za člane delovnih kolektivov. Kot največje prireditve pa Marija Kalčič-Mirtič omenja tradicionalni klubski večer Sonce v predalu, zatem Obljube, obljube, Večer z vami in Večer s K. Zanimive pa so bile še: recital Črni konji (iz knjige Plat zvona Bena Zupančiča, po katerem se klub imenuje), O, Vrba — recital v angleščini, nemščini, francoščini, kitajščini in drugih jezikih, v katere je Prešeren preveden, recital Skrčaka čez palico in še katera.

In kaj pravi Marija Kalčič-Mirtič o sebi? »Pišem kratko prozo, pesmi in dramske tekstje. Svoja dela objavim v Literarnih listih, na brežiškem radiu in v Literarnem nočturnu ljubljanskega radia pa v Mentorju, Obrazih, Dialogih. Trenutno vodim na brežiškem radiu oddajo Pesnik na obisku. Kot predsednica kluba pa bi želela, da bi se v klub vključilo še več literatov in izvajalcev.«

I. Z.

Klub ima kaj pokazati

Krški literarni klub bo spet izdal Literarne liste — Za kulturni praznik posebna oddaja na brežiškem radiu — M. K. -Mirtič: »V klubu nismo le literati«

KRŠKO — Literarni klub »Beno Zupančič« bo marca praznoval šestletnico delovanja in tedaj bodo spet izšli Literarni listi s prispevki njegovih članov. Pet let je klub uspešno vodil Silvo Mavsar, potem pa je zaradi drugih obveznosti odložil dolžnost predsednika. »Poishati smo morali časno rešitev, tako da sem se v to delo vpregla jaz,« pravi Marija Kalčič-Mirtič in dodaja, da bo predsednica res samo eno leto, ker ima tudi sama čez glavo najrazličnejših obveznosti, od družinskih do službenih.

V času delovanja je klub razširil dejavnost od začetne literarne še na glasbeno, izvajalsko, foto in druge, popestril literarne nastope z glasbenimi točkami, satiričnimi teksti, predvsem z epigrami in aforizmi, pa skeči in tudi razstavami. Člani so svoje literarne prispevke začeli objavljati v občinskem glasilu Naš glas, nato pa so si omlilili Literarne liste,

Marija Kalčič-Mirtič: »Kaj več bi radi storili za izobraževanje naših članov. Aprila naj bi bila v Krškem vikend literarna šola, ki jo bo vodila Metka Zupančič.«

samostojno publikacijo, ki v tiskani obliki izide enkrat letno. Zdajšnja predsednica pa še pove:

»Urednik Literarnih listov je Silvo Mavsar, ki je na brežiškem radiu osnoval tudi posebno oddajo Pesnik na obisku. Oddaja je na sporedu vsako drugo soboto v mesecu, od zdaj pa so bili že

Februar poživlja enoličnost

Številne kulturne prireditve v brežiški občini — Osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku bo jutri zvečer v brežiškem prosvetnem domu

BREŽICE — Slovenski kulturni praznik bodo Brežičani obeležili z več prireditvami, ki se bodo vrstile ves mesec. Začele so se ta teden z dopoldanskimi predstavami v Kinu Brežice. Za učence osnovnih šol predvajajo od 3. do 6. februarja mladinski film Čas brez pravljic po knjižnem delu Boruta Pečarja.

Osrednja občinska proslava bo jutri zvečer ob 18. uri v Prosvetnem domu. Prirejata jo Zveza kulturnih organizacij in krajevna konferenca SZDL Brežice. Gost večera bo dramski igralec Dare Ulaga. Občinstvu se bo predstavljal v monodramo »Vsi tirani, mamečki so hud konec vzeli« in mu tako približal Trubarjevo besedilo o morali Lex moralis.

Od 6. do 16. februarja bo v Občinski matični knjižnici priložnostna razstava Prešernovih del. Bralcem, ki se bodo v tem času pridružili njenim članom, letos ne bo treba plačati članarine. Knjige si bodo lahko vse leto izposojali brezplačno. Knjižničarke bodo v mesecu kulture gostoljubno sprejemale obiske učencev prvih razredov osnovnih šol, jim razkazale knjižnico in jim za slovo povedale še pravljico.

Kulturna skupnost je pripravila krajši kulturni program za udeležence

V KRKI ČLAN SKUPINE »JUNIJ«

NOVO MESTO — Delovni kolektiv novomeške tovarne zdravil bo slovenski kulturni praznik počastil z likovno razstavo, na kateri se bo s svojimi deli predstavil akademski kipar Boštjan Putrih iz Ljubljane, član znane skupine Junij. Razstavo njegovih kipov iz glinice in gipsa ter akvarelov bodo odprli jutri ob 13. uri s krajšim kulturnim programom v avli Krkine poslovne stavbe v Ločni, nakar bo na ogled do konca februarja.

TOFOV »ŠVEJK« V GOSTEH

KRŠKO — Tukajšnji Delavski kulturni dom Edvarda Kardelja je v počastitev slovenskega kulturnega praznika povabil v goste skupino, ki uprizarja Občinskega svetnika Joze Švejka avtorja Toneta Fornecija — Tofa. Skupina, v kateri so igralec Janez Hočvar-Rifle (Švejk), Maja Boh in Ivo Umek, bo v krški občini gostovala v soboto, 7. februarja. Ob 17. uri bo predstava v Koprivnici, ob 19.30 pa na Raki.

Umrl je pesnik Gregor Strniša

Slovensko kulturno javnost je minule dni pretresla novica, da je končal svojo življenjsko pot pesnik in dramatik Gregor Strniša. Življenje se mu je začelo in končalo v Ljubljani, umrl je v 57. letu.

Za Strnišem je ostal pomemben pesniški in dramski opus. Čeprav se že v otroštvu odločala njegova temeljna usmeritev v književnost, je svojo prvo pesniško zbirko Mozaiki izdal dokaj pozno, pri devetindvajsetih letih. Potem so sledile: Odisej, Zvezde, Oko, Škarje, Jajce in Vesolje. Sočasno so nastajale tudi njegove drame: Samorog, Žabe ali prilika o ubogem in bogatem Lazarju, Ljudozerci in Driada. Zadnje njegovo delo je Relativnostna pesnitev, teoretična razprava o pesništvu, za katero pa trenutno še ne vedo, ali jo je tudi dokončal.

Strniševno življenje je bilo, to zdaj že lahko zapišemo, v celoti posvečeno besedni umetnosti. Bil je eden tistih naših ustvarjalcev, ki so najvidneje zaznamovali slovensko poezijo 20. stoletja, ji dali tudi visokovrednostni pečat.

Srečanje, čeprav bo nedelja

V Trebnjem 8. februarja prvič srečanje kulturnih delavcev iz vse občine — Stane Novak: »Priložnost, da se pogovorimo o problemih ustvarjalcev«

TREBNJE — V trebanjski občini bodo bližnji slovenski kulturni praznik proslavljali precej v duhu priporočila, ki ga je podpisal pisatelj Vladimir Kavčič, predsednik republiškega komiteja za kulturo. Pripravili so več prireditev in se dogovorili, da bodo najpomembnejše izvedli na sam praznik torek 8. februarja, čeprav bo ta dan nedelja.

»Telega dne dopoldne bomo v Trebnjem prvič organizirali srečanje vseh, ki se v trebanjski občini kakorkoli ukvarjajo s kulturo,« pravi Stane Novak, predsednik skupščine občinske kulturne skupnosti, ki se je zadnja leta uveljavil tudi kot samorastni kipar. »Nadajam se, da se bo vabilo odzvalo kakih 50 udeležencev, od tega vsi pesniki in pisatelji, likovniki, glasbeniki, organizatorji kulturnega življenja in drugi, ki ali načrtujejo ali izvajajo kulturno politiko in oblike kulturnega življenja. Srečanje, ki naj bi postalo tradicionalno, se bo začelo s krajšim kulturnim programom, sledil bo nagovor — najbrž ga bom moral imeti kar sam — nato bo skromnejša pogostitev,

Stane Novak

kulturni voz skozi leto, ki spet ne obeta posebno dobrih razmer za kulturno delo. »Spet si namreč belimo glave s tem, kako in kaj načrtovati glede na sredstva, ki jih bomo dobili, in obenem, kako to skromno vsoto pametno razdeliti,

da bi bilo vsaj tam, kjer bo denar porabljen, kaj koristi,« razprava Novak problematiko, s kakršno se ta čas ubadajo še v prenekateri občinski kulturni skupnosti.

Sicer pa bodo tudi v kulturni skupnosti glavno pozornost posvetili nekaterim kulturnim jubilejem. Prvega bodo proslavljali že prihodnji teden. To bo na Veliki Loki, kjer obhaja tamkajšnje kulturno društvo 40-letnico ustanovitve. Gledališkaskupina tega društva je pod režijskim vodstvom Ludvika Bizjaka naštudiralca Finžgarjevo ljudsko igro Veriga in jo bo uprizorila te dni. Drugi, pomembnejši jubilej, ki ga bodo proslavljali poleti, pa je povezan s taborom likovnih samorastnikov. »Letos bomo tabor izvedli že dvajseti in to nameravamo trajneje obeležiti. Za zdaj lahko povem le to, da bodo letos najpomembnejša kulturna manifestacija v naši občini,« še pristavi Novak, ki bo imel pri jubilejnem taboru vsaj organizacijske in podobne naloge, če že iz kakršnihkoli razlogov ne bi mogel biti član ustvarjalne družine.

I. Z.

SLABA CESTA

Kadar grem po cesti iz Skočjana proti Dolnjim Dolam in naprej čez Jelendol do Sevnice, se sprašujem, kakšna je bila ta pot pred 50 leti in prej. Mislim, da se bistveno ni spremenila. Po nalivu je pot povsem razdejana z globokimi jarki. Očitno zaradi tega nikogar ne boli glava. Ne vem, zakaj Slovenci, predvsem pa Dolenjci, tako malo naredimo za izboljšanje prometnih povezav. V drugih republikah so zgradili dobre ceste.

Mislím, da je nujno potrebno čimprej planirati asfaltno cesto Škocjan-Sevnica čez Dole, Jelendol in Otresk. Cesta bi morala biti malo širša, kot je sedaj, ko se avtomobila težko srečata.

F. M.
Ljubljana

LAHKOMISELNO Z VODNIMI VIRI

KOBLARJI PRI KOČEVJU — V tem naselju in bližnji okolici je bilo pred drugo svetovno vojno in nekaj povojnih let več naravnih vodnih virov. Povečana stanovanjska izgradnja in prodaja zemljišča sta vplivali, da je bila pretežna večina teh vodnih virov zasuta in neuporabna za pitno vodo. Čas bi ožil, da bi pristojne strokovne službe posvetile tudi tem vprašanjem več skrbi kot do sedaj.

V. D.

BORCI ŠTIRINAJSTE DIVIZIJE!

Vabimo vas na zbor skupnosti borcev in na 24. tradicionalno tovariško srečanje, ki bo v soboto, 7. februarja, ob 12. uri v Domu JLA v Ljubljani.

(ODBOR SKUPNOSTI
BORCEV
XIV. DIVIZIJE
*****)

Še: odgovorom premalopozornosti

Ljudje imamo pravico do uradnega odgovora

Sodeč po članku v Dolenjskem listu od 8. januarja delegati zbora krajevni skupnosti občine Črnomelj na zadnji seji spet niso bili zadovoljni z odgovori na njihova delegatska vprašanja.

Kot kaže, so odgovori na ta vprašanja kronična »bolezen«, saj se prenašajo iz mandata v mandat. Najmanj sprejemljivo pa je, da imajo tisti organi, ki jim je vprašanje zastavljeno, izredno trdo kožo. Tako sem na primer jaz v Dolenjskem listu od 7. 8. 86. podrobno opisal usodo tudi družbeno pomembnega delegatskega vprašanja otrošenju sredstev najemnin za nacionalizirane poslovne prostore. Na odgovor na to vprašanje čaka takratna konferenca delegacij in javnost že prek enajst let, vendar se tudi na to kritiko doslej ni odzval še noben prizadeti organ.

Da v tem primeru ne bom predolg, si jemljem pravico, da pristojne občinske organe in tudi javnost opozorim na dejstvo, da se pred osemindvajsetimi leti nacionalizirani poslovni prostori vztrajno starajo in propadajo. Ne ustvarjajo pa se potrebna sredstva za amortizacijo in ko bodo eden za drugim postali neuporabni, se nihče ne vpraša, kaj potem.

JANKO VRANEŠIČ
Črnomelj
Kolodvorska cesta št. 49

Protest proti imenu Gottsche

Zakaj nemško ime Kočevja za slovensko rock skupino?

V Dolenjskem listu je bil 11. decembra lani objavljen prispevek z naslovom »Protest proti nasilju in vojnem« o prireditvi, ki jo je spodbudila kočevska rock skupina Gottsche. Hvalevredna pobuda, zato pa toliko večje obsodbe vreden naziv, s katerim se kiti ta skupina. Doma sem iz Kočevja in skoraj ne morem verjeti, da ni nikogar, ki bi se uprl takemu poimenovanju. Kje so družbene organizacije, kje Zveza borcev?

Slovenci, predvsem pa napredna dijaška mladina, smo se pred vojno v tem izpostavljenem mestu še kako zavedali svoje slovenske narodnosti, ne glede na svoje politične prepričanje. To smo dokazovali z vključevanjem v takratno sokolsko društvo, še posebej pa, ko je za Slovence prišel čas velike preizkušnje. Velik del te mladine je odšel v partizane in mnogi se niso nikoli več vrnili iz bojev.

Im zdaj se najde nekdo, ki z izvalnim nemškim imenom kot da skuša pogaziti ves ta naš narodni ponos in pridobite revolucije. Zakaj je treba žaliti čustva ljudi, ki niso klonili niti v najhujših trenutkih, ki so nam jih prizadeli Nemci in ki so ponosni na to?

FRANCE SMOLE
Ljubljana
Fabianijeva 33

Napak veliko, krivca pa ni

Odgovor KS in DPO Suhor na pismo s tem naslovom (DL, 22. januarja)

Stane Željko v svojem pismu opozarja in kaže na napake v naši krajevni skupnosti, zato mu bomo skušali odgovoriti po problemih, kot jih naša čenja, da ne bi izpadlo vse preveč enostransko in ker ni nikdar zahteval odgovora tam, kjer bi ga moral dobiti, namreč v KS.

Komasacije, pa naj bodo v Malem vrhu ali pa kje drugje, potekajo po zakonu o kmetijskih zemljiščih in po postopku, ki je tam predviden. KS z njimi nima ničesar, zato bi moral tov. Željko iskati odgovor na svoje pripombe na občini.

Vodovod je splošen problem Bele krajine, ne samo naše KS, o čemer je bilo že dosti napisanega, in to od njegove postavitve. KS je premalno bogata, da bi vodovod obnovila ali sama našla novo zetje, čeprav smo v sodelovanju z občino zajetje že iskali. Če ga ne najdemo, si ga žal tudi izmisli ne moremo.

Na kulturno-prosvetnem domu žlebovi ne visijo, o čemer se lahko prebrča na lastne oči vsak krajan, ki dobro vidi, saj so žlebovi popravljeni sproti. Sejna soba v prosvetnem domu je vedno na razpolago, vendar so seje sveta KS in ostali sestanki v šoli, ker je ta vedno odprta za KS. Zbori krajanov pa so v prosvetnem domu v dvorani. Prosvetni dom je namenjen kulturnim potrebam krajanov in potrebam šole, ne pa gostinstvu, saj dom vzdržujemo iz najemnine za stanovanja in dvorano. Najemnino za stanovanja plačuje šola (tudi, če so prazna), saj so namenjena za šolski kader. Tudi najemnino za dvorano plačuje šola. Spodnje stanovanje ni prazno in rezervirano za nežnogo koga, ampak v njem stanuje družina, ki jo Željko pozna.

Kar se tiče »gatra«, drži trditev, da so ga dobili borci NOV kot darilo. Če bi bil tov. Željko na sestanku, ko smo obravnavali ta problem, bi zvedel, da je postal »gater« osnovno sredstvo obrata IMV na Suhorju, ki ga je tudi na javni licitaciji prodal. Če bi bil kak

interesent v KS, bi ga gotovo dobil po ceni, kot je bil dejansko prodan. Torej bi tudi tov. Željko lahko plačal zanj smešno nizko ceno, po kateri ga je prodala IMV, ne pa »zapravila KS«.

O možnosti postavitve »Iskre« pri nas pred leti ni sodil sedanji svet KS. Zato ne bi bilo napak, če bi bil tov. Željko pri kazanju na štiri krivce konkretno in povedal imena in priimke. Kljub temu pa menimo, da je z nami vred prevelik laik, da bi lahko vedel oziroma predvidel, ali bi shranjeni odpadki v Štubli ali Marlovih dragah prišli v pitno podtalnico ali ne.

Prvič slišimo o strašni konkurenci med »spodnjo« in »zgornjo« trgovino. Odkod tov. Željku takšne izmišljotine, ne vemo. Obe trgovini spadata pod isto podjetje in v obeh so prodajalke zelo prijazne in ustrezljive, kupce pa lahko gre, v katero hoče. Da katera od trgovin ni odprta tudi popoldan, pa tudi nam ni prav. Z vodstvom smo se že pogovarjali o tem, žal pa KS ne more nekomu prepisati delovnega časa, ker te pravice nima. Enako velja za mesnico. Zato tov. Željku predla-

STROJ BREZ PEHOTE

GABERJE — Objanuarskem velikem snegu je cestarjem s stroji uspelo očistiti obirnisko cesto. Todje tudi več avtobusnih postajališč, te pa so žal prezrli. Tako so ljudje sami očistili postajališča v Dulah in Tržišču, pravijo, da za zgled, da bi cestarji lahko videli, kako se to dela. Menijo, da ni vse, če se pač pojavi greder ali plug, potniki pa se morajo, čakaje na avtobus, drenjati in prestopati na cesti. Ker ostalih cestarjev ob takih prilikah ni na spregled, ljudje menijo, da je tak stroj kot tank v vojni brez pehote.

A. Z.

Dom kulture naj dobro dela!

Zavod za kulturno dejavnost je imel zelo široko dejavnost

Nimam namena oporekati ustanovitvi Doma kulture kot samostojne delovne organizacije, ne morem pa se strinjati s pisanjem I. Z., ki je v vrsti števil Dolenjskega lista omenjal in tudi utemeljeval potrebo po ustanovitvi te delovne organizacije. V članku »Domotožje za preživetim« je 24. aprila 1980 zapisal vrsto netočnosti in nesprejemljivih želja. Vse to izzveni povsem drugače v zapisu »Iti bomo morali med ljudi« v DL 15. januarja 1987.

Ko smo ustanavljali Zavod za kulturno dejavnost, smo imeli v mislih vrsto nazivov, tudi Dom kulture, vendar so pravnik takrat na občini menili, da je boljši naziv Zavod za kulturno dejavnost. Zavod je imel zasnovano zelo široko dejavnost, vključno s pomožnimi delavci, predvsem strokovnjakov. Poleg redne dejavnosti (vzdrževanje doma, predvajanje filmov) so se pojavile še druge: gledališka knjižnica, izposojanje opreme, revizivno in oblek, ozvočenja, baletna skupina, gledališče mladih, filmsko gledališče, filmska vzgoja in še kaj, za kar gredo zasluge pokojnemu Ljutzetu Kastelcu, ki je strokovno in dobro vodil delo. Ne smemo pozabiti zelo uspešne organizacije Dolenjskega poletja, ki je se-

daj popolnoma zamrla, pa gledaliških predstav na Glavnem trgu in dvorišču grmske šole. Zelo močna je bila dejavnost potujočega kina, gledaliških in glasbenih gostovanj ipd. Vse to je čez noč propadlo, ko je bil ukinjen Zavod za kulturno dejavnost.

Nismo imeli nikakršnega domotožja, temveč željo po dobrem in uspešnem delu na področju kulture. Če so samostojni muzej, knjižnica, glasbena šola, zakaj ne bi bil tudi dom kulture? Zakaj Novo mesto nima stalnega kina ali delovne organizacije za pripravljanje kino predstav? Danes bi lahko imeli v Novem mestu dom kulture in poleg njega še dvorano za kino predstave. Akcija, ki jo je sprožil tedanji Zavod za kulturno dejavnost za izgradnjo dvorane ob domu kulture, pa je naletela na splošno nerazumevanje, češ saj bomo gradili dom JLA. Nihče ni pomislil, da imajo domovi JLA drug namen in pomen. V DL se je takrat pojavil izziv: ali gradnja nove šole, centralne kurjave v gimnaziji ali kinodvorana. Akcija za kino dvorano je propadla, republiška sredstva, ki so bila namenjena za to, so dobili Mariborčani za dograditev kino gledališča. Enako je bilo z akcijo za ureditev dvorišča na grmskem gradu.

V času Zavoda naj bi ZKO živel v senci zavoda, sedaj pa Dom kulture živi v senci ZKO. Niti tedaj, niti sedaj delavci, odgovorni za to, ne posvečajo kaj dosti pozornosti društvom v občini. Ne gre vedno le za ljudi, ampak često tudi za denar, v še večji meri pa za pripravljenost ljudi za delo. Voluntarizem je danes na veliki preizkušnji.

Čudim se, da je tedanje vodstvo OK SZDL odklonilo ustanovitev delovne organizacije. Delavci v takratni delovni skupnosti niso imeli nikakršnih pravic, le dolžnosti. Tudi ko se je razpravljalo o kulturnem centru, ni bil povabljen zraven nihče iz delovne skupnosti, prav tako ne na skupni izlet v Mursko Soboto, kjer so se imeli tak center. Če je bil izvršni svet za tako rešitev, zakaj je niso sprejeli tudi ostali delavci s področja kulture? Ne glede na vse našeto želim, da bi nova delovna organizacija Dom kulture delovala kar najbolj uspešno in da bi imela pomoč od vseh, ki so za to odgovorni in ki lahko pripomorejo k razvoju in napredku kulture v Novem mestu in občini. Želim tudi, da bi bilo dobro sodelovanje med Domom kulture, kulturno skupnostjo in ZKO.

F. ŠEGEDIN

Številne možnosti sodelovanja

V italijanskem mestu Guastalla, ki je pobrateno s Trebnjem, je bil seminar o ekonomski vrednosti dela kmečkih žensk — Viden slovenski prispevek

V italijanskem mestu Guastalla, ki je pobrateno z občino Trebnje, je bil nedavno seminar o ekonomski vrednosti dela kmečkih žensk in mladine. To temo so predlagali že leta 1983 v Ljubljani na seminarju FAO. Omeniti velja, da je občina Trebnje vključena v mednarodni projekt FAO »Celovit razvoj manj razvitega območja.«

V Italiji so dali velik poudarek temu seminarju, saj pomeni uvod v vsestransko akcijo »Oživljanje vasi oz. podeželja«, ki jo je predlagal Evropski svet. Udeležilo se ga je nad 200 kmetijskih strokovnjakov, predstavnikov pokrajine Regio Romagna, province Regio Emilia in občine Guastalla, zadržnikov, kmetov, kmečkih žena in učencev kmetijskih in osnovnih šol. V pozdravnih besedah je predsednik trebanjske občinske skupščine Nuce Dežman naglasil velik pomen strokovnega sodelovanja med pobratenima občinama, predsednik Inštituta za ruralno sociologijo Italije dr. Corrado Barberis pa je v uvodnem referatu prikazal razvoj kmetijstva, izhajajoč iz zanimivih študij in kmetijske statistike, ki je v Italiji izredno dobro razvita, s posebnim poudarkom na vlogi kmečkih žensk in mladine na družinskih kmetijah.

Z več referati so sodelovali tudi udeleženci iz Slovenije. Mara Rupena je obravnavala povojni razvoj kmetijstva v Jugoslaviji in v Sloveniji s posebnim poudarkom na vlogi žensk, Tončka Berlič je predstavila kmetijstvo v Sloveniji, Zvonimir Bertok dejavnost SOZD Mercator in povezavo s kmetij-

skimi združenji in spreminjanje gospodarske strukture ruralnih območij. Lojze Gosar poselitveno problematiko v Suhi krajini s poudarkom na občini Irbnje, Vera Veselič povzetek študije o položaju kmečkih žensk v Sloveniji, Jožica Strmole in Tončka Borštnar dejavnost občine in Kmetijske zadruge Trebnje, Breda Fojkar in Aleš Mižigoj dejavnost Doma, Uroš Janko pa dejavnost aktivna kmečkih žensk pri KZ Ljubljana TZO Dobrunje.

V razpravi so udeleženci poudarili vlogo kmetijstva danes v svetu. Gre za novo strategijo pridelave in predelave hrane, za nove programe sodelovanja kmetijstva z industrijo. V tej fazi razvoja je še zlasti potrebna večja pomoč države, prav tako pa je potrebna širša osveščenost glede na programe za intenzivnejši razvoj kmetijstva. Na seminarju je bila izražena želja, naj bi ponovno organizirali seminar s podobno tematiko, saj le z neposrednim sočutjem prakse in teorije lahko pripomorejo k nadaljnjemu razvoju kmetijstva v obeh deželah. Dr. Barberis je predlagal tri teme: razvoj drugih dejavnosti na kmečkih območjih, vloga mešanih kmetij, tipični proizvodi posamezne regije, njihova tržnost tudi v odnosu do turizma. Te teme bi bile vsekakor zelo zanimive tudi za Slovenijo.

V času seminarja sta delovni organizaciji Dom in Medex priredili razstavno izdelkov domače obrti in pridelkov s področja čebelarstva. Razstavljeni so bili tudi izdelki učencev osnovnih šol iz dolenjskih občin ter

gamo, da se vključi v potrošniški svet, morda bo pri reševanju problemov on imel več uspehov.

O telefonu se s predstavniki PII pogovarjamo že več let. Že zdavnaj je bil telefon v naših planih. Prav v tem času zbiramo denar od naročnikov. Tudi nam bi bilo veliko ljubše obrniti številčnico iz tople kulinje, kot pa se za vsako malenkost voziti z avtobusom ali avtom tja, kjer bi nas sicer stalo le minuto telefonskega pogovora. Zakaj zgradnja telefona ni bila v interesu PII, ne vemo in bi tov. Željko verjetno dobil odgovor tam.

Izkoriščanje peskopopov je urejeno z zakonom, ki tudi določa, kdaj in pod kakšnimi pogoji ter kdo ga lahko izkoristi. Naša KS si tega zakona ni izmislila. Ves denar od prodanega peska porabimo v KS za njene potrebe in razvoj. Vsak krajan lahko, kadarkoli želi, kupi pesek »na delovo« ali pa v »lekarjskih količinah« po dnevni ceni.

Če na katero od naštetih tem nismo odgovorili, naj nam tov. Željko oprati. Lepo in prav je, da se krešejo mnenja o žgočih problemih v KS in da so ljudje z njimi seznanjeni. Zato imamo organe v KS, na katere se vsakdo lahko obrne. Ker pa vsi opravljamo delo zastoj, je jasno, da ne moremo biti vedno na razpolago, ker moramo tudi mi živeti vsak od svojega dela in poklica. Kazanje in namigovanje na krivce na splošno in v taki obliki pa po naše ni primerno, zlasti ne po gostilnah, trgovinah in časopisih, ker se tako o delu v KS ustvari popačena in neobjektivna slika. Tov. Željko s svojim primerom dokazuje, da le ne drži njegova trditev, da se pri nas povojni ni nič naredilo, saj ima lepo domačijo, ki si jo je napravil z lastnim delom in družino. Sledove napredka, pa čeprav po njegovem borbem, uživajo tudi njegovi otroci. Če je željan, da se njegovo ime pojavlja v sredstvih javnega obveščanja, naj piše o stvareh, na katere se spozna, ali pa o katerih je obveščen in ki so preverjene. Če pa želi pomagati pri napredku v KS, naj to ne dela več s podobnimi članki, ampak naj se oglasi na prvem sestanku ali zboru krajanov in pove, kaj ga tišči. Vrata za tiste, ki hočejo delati zastoj in z dobro voljo, so nastečaj odprta in ne bo zmanjkalo ne dela in ne funkcij v KS. Tako bo tov. Željko lahko prišel v polni meri na svoj račun, češar do sedaj ni pokazal.

Svet KS Suhor in DPO Suhor

Novo pri zadrudni gradnji

Na kratko o novostih na področju zadrudne gradnje — Podrobna pojasnila dobite pri stanovanjski skupnosti

KOČEVJE — Prejeli smo pismo bralca, v katerem pisec ugotavlja, da je v občini Kočevje delovalo že več ustanovnih skupnosti, ki pa niso imele svojih pravic, le dolžnosti. Tudi ko se je razpravljalo o kulturnem centru, ni bil povabljen zraven nihče iz delovne skupnosti, prav tako ne na skupni izlet v Mursko Soboto, kjer so se imeli tak center. Če je bil izvršni svet za tako rešitev, zakaj je niso sprejeli tudi ostali delavci s področja kulture? Ne glede na vse našeto želim, da bi nova delovna organizacija Dom kulture delovala kar najbolj uspešno in da bi imela pomoč od vseh, ki so za to odgovorni in ki lahko pripomorejo k razvoju in napredku kulture v Novem mestu in občini. Želim tudi, da bi bilo dobro sodelovanje med Domom kulture, kulturno skupnostjo in ZKO.

F. ŠEGEDIN

Čudim se, da je tedanje vodstvo OK SZDL odklonilo ustanovitev delovne organizacije. Delavci v takratni delovni skupnosti niso imeli nikakršnih pravic, le dolžnosti. Tudi ko se je razpravljalo o kulturnem centru, ni bil povabljen zraven nihče iz delovne skupnosti, prav tako ne na skupni izlet v Mursko Soboto, kjer so se imeli tak center. Če je bil izvršni svet za tako rešitev, zakaj je niso sprejeli tudi ostali delavci s področja kulture? Ne glede na vse našeto želim, da bi nova delovna organizacija Dom kulture delovala kar najbolj uspešno in da bi imela pomoč od vseh, ki so za to odgovorni in ki lahko pripomorejo k razvoju in napredku kulture v Novem mestu in občini. Želim tudi, da bi bilo dobro sodelovanje med Domom kulture, kulturno skupnostjo in ZKO.

V zadnjih letih je delovala na območju občine Kočevje le ena stanovanjska zadruga, ki pa je imela 5 enot. V

Šolarji o kulturi

- Kultura je pesništvo in slikarstvo. Kultura je pomembna za državo.
- Kultura je glasba, folklor. Kultura je znanost, ki nas uči, kaj delamo v prostem času.
- Kultura je tisto, kar daje nekomu človeku posebno draž; lepo obnašanje, pisanje pesmi, knjig, romanov. Tudi za narod je kultura pomembna. Brez kulture ni ljudstva. V vsakem človeku se skriva kultura.
- Kultura so prireditve, filmi, mitingi, vse, kjer se zbirajo ljudje, govori v domačem jeziku. Kultura so razstave domačih del.
- Kultura je to, da veš kaj o filmih, dramah, da bereš knjige in se izobražuješ.
- Kultura je nekaj, kar morajo imeti ljudje, da se sprostito; to je izobrazitvena dejavnost.
- Kultura je ustvarjalna umetnost. Brez kulture ne bi bilo takega življenja, kot je sedaj. Če ne bi bilo kulture, bi bilo puščava.
- Kultura je lepo vedenje, da spoštujes ljudi, da pišeš knjige.
- Kultura je beseda, ki je najdem veliko v raznih časopisih.
- Kultura je stvar, brez katere ne moremo živeti. V vsakem delu del kulture, tudi v športu, glashi.
- Kultura je značaj naroda, njegova ohranitev kulturne dediščine, krepitev narodne zavesti, izobraževanje in izpolnjevanje. In narod, ki nima kulture, je izumrl.
- Kultura je kesanje naroda in razumevanje med ljudmi.
- Kultura je npr., da se vsi ljudje spoštujejo, mladi spoštujejo starejše. Kultura je tudi to, da ohranjamo stare običaje.

SMUČARSKI TEČAJ NA LISCI

Smučarski klub Sevnica je za sto učencev osnovnih šol v sevniški občini pripravil prijetno ure smučanja na Lisci. Razdeljeni smo bili v deset skupin, ki so jih vodili marljivo in prijetno vaditelji. V lepem spominu nam bo ostala nočna smuka pa tudi zaključni večer s plesom. Upamo, da se bo v naslednjem letu spet srečali na Lisci.

VESELI TEČAJNIKI

enoto, ki je štela najmanj 20 članov, so sprejemali spomladi in jeseni, vmes pa ne. Vsaka enota je imela svoje organe. Poklicno zaposlenih niso imeli.

Začela pa se je že prenova te zadruge, ki bo zaključena še letos. Glavna njena značilnost je, da bo imela redno zaposlena strokovna delavca, in sicer za področje gradnje, kar bodo začasno vodili pri samoupravni stanovanjski skupnosti, in financ, kar vodijo pri računovodskem biroju. To bo omogočilo, da bo zadruga sprejemala člane stalno, in ne le dvakrat na leto, kot jih doslej. Taka organiziranost je bila nujna zato, ker je bil velik naval za sprejem v zadrugo, amatersko pa v zadrugi tega niso mogli več voditi.

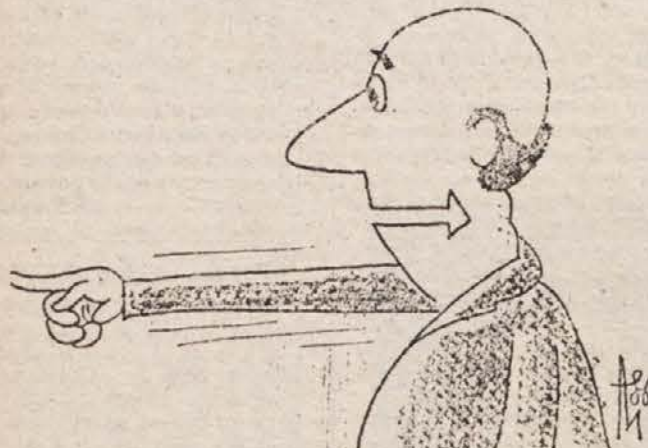
Pogoji za sprejem so: da ima zainteresirani lokacijsko dokumentacijo ali da je ta dokumentacija vsaj v pripravi (če gre za novogradnjo), oziroma da ima dokumente o priglavitvi del (če gre za preurejanje novejših ali stare hiše), da ima zagotovljen potrebni denar in da se je vključil v zadrugo in plačal članarino. Član zadruge pa ima ugodnosti pri pridobivanju gradbenega zemljišča, dokumentacije in pribavi materiala. Na račun nižjih davkov pa je dolžan prispevati določen manjši odstotek za kritje stroškov strokovne službe zadruge.

J. PRIMC

DOBRA VOLJA ZA DOLGO ŽIVLJENJE — Zadnjega januarja je praznovala 90. rojstni dan Marija Lukšič iz Irče vasi, najstarejša krajanka v krajevni skupnosti Drska. Čestitale smo ji tudi predstavnice krajevnega odbora Rdečega križa Drska in jo razveselile s skromnim darilcem. Lukšičeva mama se je še na lanskeoletnem srečanju starostnikov v krajevni skupnosti veselo zavrtela ob zvokih harmonike. Vedra in dobrega zdravja je zaupala recept za dolgo življenje: »Vedno sem veliko delala, rada sem dobre volje in okrog sebe imam dobre ljudi.« (A. B.)

Priznanje za karikaturu

ミラン・アラシェビッチ ユーゴスラビア 自由
Milan ALAŠEVIČ Yugoslavia Free Event

JAPONSKO PRIZNANJE — Milan Alaševič, ki je tudi zunanji sodelavec Dolenjskega lista, je te dni prejel iz japonske Osake plaketo in medaljo za to poslano karikaturu. Čestitamo!

Narodi imajo dve vrsti svetinj

»Ko so časi ubožni v smislu materialnega pomanjkanja, pesnik ne more pričakovati bogatih darov za svoje delo. To je zanj lahko priložnost, da se vpraša, čemu je pesnik. To vprašanje pa se mu zastavlja v takšnih ali drugačnih razmerah, v karšnikih ali pač živi. Človekova vest si namreč vselej odgovarja nanj. Odgovorov ni samo v primeru, ko nimamo vesti. Če si kdo vprašanje, čemu je pesnik, zastavlja šele zdaj, ko so nastopili neugodni časi, je zamudil pravi trenutek, da bi oblikoval svojo vest.« je v Naših razgledih med drugim zapisal pesnik in publicist Samo Simčič.

Štirinajstdnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja izhaja vse leto, zato najbrž ne bi bilo primerno ugotovljati, da je Simčičevo razmišljanje o »pesnikih v uboženem času« nalašč izšlo pred slovenskim kulturnim praznikom, ko vsi po vrsti že nekako ritualno objokujemo nesrečno usodo in negotov stan naših ustvarjalcev kulture.

Vendar v nedvomno ubožnih časih revščina ni enakomerno posejana po deželi. In če vemo, tako nas uče med urami zgodovine, da so perjaniki in svetinje narodov predvsem mošje kulture in politike, o čemer pričajo tudi spomeniki po vsem svetu, nekako ne moremo razumeti, da klešemo spomenike (predvsem po smrti) dokaj enakomerno enim in drugim, za življenja pa so zaslug, časti in bogastva deležni predvsem politiki.

Ali je od vekomaj tako zato, ker, recimo, pisec na vse gleda z nejevernimi, kritičnim očesom, politik pa vse upraviči in olepša? Je kulturnikova slava onostranskega značaja zato, ker se ne more nikoli sprizniti z obstoječo ureditvijo sveta, politik pa je s tem svetom ne samo na ti, ampak naredi vse, da bi tak, kot je, tudi ostal? Pisu in politiki so osnovno orodje besede in misli, ki stoje za njimi. Kako lepo je povedal kulturnik Radoslav Bratič, ko je dejal, da uporablja pisatelj besede varčno, politik pa jih troši brez milosti. Pisatelj izbira knjižne izraze, boji se ponavljanja, politik razmetuje izrabljene besede, ritualno se ponavlja. Pisatelj ali pesnik bi bil rad večpomenski, politik govori kot ploščič, ki jo narekuje bolj ali manj vedno isti politični trenutek.

Jasno je seveda, da omenjeni črna-beli obrazec ne velja za vse politike, kakor tudi ne za vse mošje peresa in kulture. Ta vednost pa naše sicer poenostavljene resnice o plačilu in slavi na tem ali onem svetu v ničemer ne spreminja. Je pač tako, da se bo pesnik, kot je rekel Samo Simčič, o smislu svojega poslanstva spraševal v za mošnjo in svobodo debelih in suhih letih. Ne glede na denarce in priznanja. Tako mu narekuje vest. S tem seveda nočem reči, da so politiki brez vesti. Vem pa, da vsi politiki tega sveta nimajo svojega dneva (ali pa so vsi njihovi), še nikoli nisem slišal, da bi bili politiki vest človeštva. Pesnike, pisatelje in ostalo kulturniško beraško elitno pa je mogoče povezovati ne samo z vestjo, ampak tudi z dostojanstvom in prihodnostjo človeštva. Pijanost moči in oblasti ni vse.

M. BAUER

PEVCU

Kdo zna noč temno razjasnit', ki tare duha!

Kdo ve kragulja odgnati, ki kljuje srce od zora do mraka, od mraka do dne!

Kdo uči izbrisat' z spomina nekdanje dni, brezup prihodnjih odvzet' spred oči, praznoti ubežati, ki zdanje mori!

Kako bit' hočeš poet in ti pretežko je v prsih nosit' al' pekel' al' nebo!

Stanú se svojega spomni, trpi brez miru! —

Ko se nerazviti skregajo z razumom

Kako daleč lahko pripeljejo tri ali štiri napačno razumljene besede, je postalo jasno na zadnjih dveh sejah zborov krajevne skupnosti črnomaljske občinske skupščine. Delegati so sicer končno le sprejeli predloga resolucije za letošnje leto in družbenega dogovora o skladnejšem razvoju občine do leta 1990, vendar šele po večurnih mučnih razpravah, ki so se na koncu sprevrgle v besedni pingpong nekaj ljudi, po obilici vnetajanja, irme in že skoraj osebnih obračunavanj.

In kaj je bilo spornega v obeh dokumentih? Pravezprav nič takega, kar naj bi vplivalo, ali bolje zaviralo, razvoj v občini, kije na prehodu iz nerazvite v razvito. Tako so menili delegati družbenopolitičnega zbora, združenega dela in tudi nekaj delegatov zbora krajevnih skupnosti. Ostale delegate slednjega zbora pa je motilo, da so pri razvoju manj razvitih krajevnih skupnosti omejena tudi nerazvita področja v razvitih krajevnih skupnostih, ki naj bi jim pri napredku pomagala družbenopolitična skupnost. S to pomočjo razvitim se nikakor niso mogli sprizniti nerazviti Dragatušci, ki so jih solidarno podprli razvoja potrebni Viničani, Starotržani in Adleščani. Zaradi teh nekaj »spornih besed« je že decembra »pade« družbeni dogovor o skladnejšem razvoju občine, na nedavni seji pa tudi predlog resolucije.

Ob pojasnitvi odgovornih, da s pomočjo manj razvitim področjem v razvitih krajevnih skupnostih nikakor niso mislili na denarno pomoč, saj za to ni sredstev, poleg tega pa je denar za nerazvite krajevne skupnosti strogo namenski, so delegati očitno spoznali zmotno in v drugo glasovali za dokumenta. Vztrajali so le Dragatušci.

Ob tem se seveda poraja vrsta vprašanj, pa ne le delegatom, ki bi jih lahko z mirno vestjo razdelili med prizadete in neprizadete, ampak tudi čisto objektivnemu, nepristranskemu poslušalcu. Zakaj takšno nasprotovanje dokumentoma, ki sicer ne zavirata razvoja manj razvitih krajevnih

skupnosti? Teža iz besed Dragatušcev ni bilo moč razbrati. Samo ponavljanje, da pač zahtevajo črtanje tistih nekaj besed, ki veljajo razvitejšim krajevnim skupnostim, še ni bilo dovolj prepričljivo in utemeljeno in je bolj kot po argumentiranem razpravljanju, kakršnega od delegatov prav gotovo vsi pričakujejo, dišalo po trmi. Trmi, ki se je Dragatušcem ob njihovem statusu razpravljanih očitno pregloboko zarila pod kožo in so se odločili, da ne bodo več popuščali. Žal se, tako kaže, niso lotili stvari na pravem mestu.

In ne nazadnje, je mar cilj črnomaljske občine, da se bodo razvijali le nerazviti, ostali pa stagnirali? Jim gre za sivo povprečje? Zagotovo ne! In kaj bi dosegli nerazviti, če bi zavirali razvoj razvitih (čepav, če smo iskreni, prav razviti ni nihče)? Prav nič! Ali pa tudi: cela občina bi postala zopet nerazvita in potem ne bi bilo več dveh taborov in nič več rivalstva med njima. Takrat tako in tako ne bi bilo več kje vzeti denar.

M. BEZEK-JAKŠE

Gramoz kot primer sodelovanja in zaupanja

Nobena posavska občina si ne more popolnoma ločeno začrtati razvoja v prihodnjih desetletjih, zato malone vsak korak zahteva predhodno usklajevanje. To velja tudi za izkoriščanje in predelavo takega naravnega bogastva, kot je gramoz na Krškem polju.

Komunalno obrtno podjetje Brežice, Tozd Pionir Krško, Cesino podjetje Novo mesto in IGM Sava Krško so zatonilni naredili skupni razvojni program za potek črpanja in delitve dela za predelavo. S tem naj bi preprečili podvajanje naložb in poenotili ponudbo večjim graditeljem.

Podatki o količini zalog in kakovosti gramozov so zbrani in KOP Brežice je s soinvestitorji že pred leti naročil geološke raziskave v severozahodnem delu bodoče akumulacije za elektrarno. Na območju 45 hektarov so ugotovili nad 3 milijone kubičnih metrov proda, vendar ga bodo zaradi nekaterih nujnih odnikov (obrežni nasip ipd.) lahko izkoristili nekaj nad 2 milijona kubikov.

Do zdaj so ga na Krškem polju načrpali 400 tisoč kubikov letno. Na levem bregu Save je od Starega grada do Brežic dve tretjini vseh zalog ali 7 milijonov kubikov. Če bi tudi vnaprej izkoriščali vsako leto enake količine kot do sedaj, bi te zadoščale za 30 let. Obetajo pa se večje investicije, od izgradnje obrežnih nasipov vzdolž hidroelektrarno do graditve avtomobilske ceste Ljubljana — Zagreb. Ti dve bosta požirali zelo velike količine gramozov, zato bo izkoriščanje potekalo bolj intenzivno.

Za črpanje naj bi bile praviloma takojna vrsti površine v brežiški občini, najprej levi breg bodoče hidroelektrarne, nato desni breg in obizteku srednjeročnega obdobja še območje Mokric.

Novo separacijo za gramoz bodo uredili v Starem gradu v krški občini. Njena zmogljivost bo 300 tisoč kubikov na leto. To bo separacija za vse člane konzorcija, ki ga ustanavljajo v ta namen na pobudo posavske zbornice.

V Starem gradu naj bi torej začeli črpati gramoz šele potem, ko bo material z območja brežiške hidrocentrale že izkoriščen. Predtem ga bodo že tudi izkopavali, vendar samo toliko, kolikor potrebujejo prostora za odlaganje elektrofiltrskih odpadkov iz Tovarne celuloze in papirja.

Količine pepela so omejene in znane vnaprej, zato ni razloga za to, da bi prehiteli čas in dogovore. Gramoz je na Krškem polju dovolj za dosedanje in nove porabnike. Gramoz bodo šele vnaprej predelovali v betonarnah. Teh je že zdaj več, ker beton ne prenese daljšega transporta. Pričakovati je, da bodo postavili nove betonarne ob vseh večjih objektih.

V Posavju delujejo ta čas tudi tri asfaltne baze s skupno zmogljivostjo 300 tona asfalta na uro. Dve ima Cesno podjetje Novo mesto in eno KOP Brežice. Letno porabijo 150 tisoč gramoznih surovin. V prihodnje računajo na večjo porabo asfalta, za kar pa ne bodo gradili novih tovarn asfalta, ampak bodo le povečali zmogljivost obstoječih. Asfalt dopušča daljše prevoze, zato ga lahko vozijo tudi do dve ali celo tri ure oddaljenih delovišč.

Dogovori in razvojni programi glede gramozov v Posavju so torej zapisani, potrjevat pa jih mora vsakdanje ravnanje. V regiji, kjer se že leta težko sporazumevajo in pogosto govorijo drugače, kot delajo, vsaka samovolja poglubi nezaupanje, zato prinese več škode kot koristi. Za vse bo bolje, če bodo pripravljeni ves čas delati z roko v roki.

JOŽICA TEPPEY

Poštenost utonila v mlaki besed

Razvijanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij NOB ljudje na splošno preozko pojmujejo. Še preden spoznajo, za kaj gre, se prenekateri odklonilno izraža o vsem, kar je s tem v zvezi. Tako meni upokojena profesorica zgodovine Ema Muser, predsednica Sveta za razvijanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij NOB v novomeški občini. Ta svet sicer prizadevno dela, često pa zaradi nerazumevanja z nameravanimi akcijami ne uspe.

Predsednica Muserjeva pravi, da obujanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij sploh nima za glavni cilj prirejanje proslav v spomin na slavne dogodke iz revolucije, kot meni večina ljudi. Gre za veliko globljo vsebino in cilje, med katerimi je v današnji moralno razrahljani družbi med prvimi ta, da bi se ne samo mladi, ampak tudi manj mladi, vodilni in funkcionarji obnašali tako, kot so v časih NOB zahtevali od najboljših borcev in komunistov. Tovariško, pošteno, zagnano pri delu, brez želja po izkoriščanju položaja in možnih privilegijev zase in za člane svojih družin. Ob nekaterih proslavah pa naj bi izkoristili predvsem priložnost, da bi take lastnosti posameznih borcev predstavili javnosti. S poukardkom: ne samo mladim, kajti moralne vrednote bi morale postati odlika kar najširšega kroga delovnih ljudi. Družba na tako trhljih moralnih temeljih, kakršni so vidni danes, sicer ne more upati na boljšo prihodnost.

To je bila zelo kritična in presenetljivo odkrita ugotovitev novomeškega predsedstva SZDL, ki se je nedavno tega ubadalo z graditvi, ki naj bi jih s tem v zvezi razposlali v tako imenovano ljudsko bazo. Niso oklevali niti s kritičnostjo do dve leti starega zveznega gradiva, ki naj bi ga kot neke vrste moralni kodeks čez SZDL spravili med ljudi. To gradivo so ocenili kot frazeološko, pomanjkljivo in premalo privlačno za mlajši rod, ki je sit velikih besed o slavni preteklosti, kajti želijo zgleda tudi danes, od ljudi na položajih.

Novomeško vodstvo SZDL namerava razvijanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij predstaviti občanom v poljudnejši in privlačnejši obliki, ob tem pa bi seveda zadržali vsebino zveznih tez. Na tak način bodo skušali zbuditi zanimanje za široko družbeno akcijo, ki naj bi moralnemu liku človeka današnjega časa vrnila nekdanjo ceno. Da pa v bistvu gre za povezavo med slavno preteklostjo in neslavno sedanjostjo, kaže že naslov zveznega gradiva: »Revolucionarne tradicije in vrednote kot pomemben element idejnopolitične aktivnosti vseh organiziranih socialističnih sil pri reševanju aktualnih družbenoekonomskih problemov naše družbe.«

Dolgovezni naslov s kopico tukaj je značilen primer gradiv, ki običajno končujejo v predalih. Zakaj ne bi ljudem kar najbolj preprosto povedali, da gre SZDL v bitko za poštenost in večjo moralnost? To je namreč nujno, če hočemo kot država in družba splavati iz takih in drugačnih kriz. V Novem mestu so se odločili za tako pot in prav ta poteza daje upanje, da bo široka družbena akcija, če že ne povsem uspeła, pa vsaj vzvalovila mlako, ki v nekaterih okoljih zares že zaudarja.

RIA BAČER

Bo parkirina naredila red ali nered?

Prejšni teden sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti novomeške občinske skupščine sprejela predlog odloka o spremembah odloka o kumunalnih taksah v novomeški občini. S tem so se nekotlo zvišale vse taksne tarife, spremenjeni odloki pa uzakonila tudi pobiranje parkirnine v Novem mestu na Glavnem trgu in na tržnici. Za parkiranje osebne avtomobila za dve uri na omenjenih krajih bo treba plačati 150 dinarjev. Parkirno bo pobiral čuvaj, saj vemo, da se parkirne ure niso obnesle, so vse pokvarili in polomili. Tako zbran denar bo dobila Komunalna za organizacijo čuvajske službe in vzdrževanje parkirnih prostorov. Parkirno bodo začeli pobirati 31. marca letos, po pol leta pa bodo izdelali analizo, ki bo pokazala, ali je dosegljiva svoj namen in ali jo ima smisel pobirati še naprej.

Odločitev gre načeloma seveda toplo pozdraviti. Pripomogla naj bi k večjemu prometnemu redu v samem središču Novega mesta, ki ga zdaj res ne bi mogli postavljati za zgled. Bati pa se je, da bodo vse stranske ulice in uličice v mestu zatrpane s parkiranimi avtomobili še bistveno bolj kot doslej in da bo s parkiranjem še večji problem, saj o dodatnih, novih parkirnih prostorih v mestu ali kje v bližini mesta za mestne potrebe ni ne duha ne sluha.

Študija, kje bi bilo tako parkirišče ali taka parkirišča možna, je še v izdelavi, nared naj bi bila do pomladi. Zelo pa so se seveda odmaknili načrti o podzemnih parkiriščih na novem trgu, povereni z izgradnjo blagovnice in sploh celotno pozidavo in ureditvijo Novega trga, prav tako ali še bolj pa tudi načrti za parkirno hišo v Ragovem, saj zanjo ni denarja.

V takem je bojazen, da bo lepo zamišljeno pobiranje parkirnine na Glavnem trgu in tržnici sicer naredilo nekaj prometnega reda, da pa bo nasploh povečalo nered, verjetno kar upravičeno. Kot povsem resno pa je težko vzeti razmišljanje, da bodo zaposleni v mestu pač morali puščati avtomobile doma ali morda nekatere pred mestom, če ni ne parkirišč ne uredjenih javnih prevozov.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Se bo v ponedeljek začela ledena doba?

Ali že veste, da bo v ponedeljek, 9. februarja, neznošen mraz? Govorice o hudem mrazu, ki naj bi nas presenetil na omenjeni dan, niso zajele samo lahkoverne Dolenjske, ampak tudi ostalo Slovenijo, Jugoslavijo in vso Evropo. Zanimivo je, da je oče ledene napovedi že lep čas mrtev. Poljak Walerian Szczepan Czykzel je pred več kot pol stoletja objavil brošuro »Sončne pege in klima na Zemlji«. Ena od misli iz tega delca je, da bo Sonce čez nekaj dni zelo pegavo, kar bo prineslo omenjeni hudji mraz. Poljak, ki ga evropsko časopisje v času zimskih kislih kumaric zaradi lažje izgovorjave kliče kar po imenu, torej Walerian, je bil prepričan, da se zelo hladne zime ponavljajo na vsakih 58 let. Letos je začetek oziroma konec

takega obdobja. Zadeva je v zapletenih poljskih razmerah prišla prav varšavskemu tisku in so jo nato z veseljem povzeli tuji dopisniki. Tako je novica o mrazu prišla tudi v naše zakonjete in postala del vsakdanjih kavarniškkih govoric.

Vest o prihajajočem mrazu stoletja so mnogi znanstveniki namesto v znanost, kot je nameraval Walerian, uvrstili med prerokbe. Med tistimi, ki se je tako ponorčeval, je tudi pariški astrofizik prof. dr. Pascal Sotirovsky, ki trdi, da pege na Soncu ne vplivajo na Zemljino vreme. Poleg tega je teh peg ta čas zelo malo, po Poljakovi prerokbi pa bi jih moralo biti veliko. Znano je, da so pege na Soncu bolj pogoste in velike vsakih 11 let. Če bi res vplivale na vreme, bi imeli vsakih 11 let bolj hudo zimo. Vendar ni tako. Vreme spremljamo pri nas (z meritvami) že 150 let. Opazovanja doslej še niso potrdila, da bi povečana Sončeva aktivnost, katere rezultat so tudi pege, vplivala na vreme oziroma klimo. Walerianove napovedi torej ni treba jemati preveč resno, vsekakor pa je treba upoštevati, da sta konec januarja in začetek februarja najbolj hladno letno obdobje. Walerian torej ni prav veliko tvegal, njegova prerokba se kaj lahko uresniči, ledena doba pa se vsekakor ne bo začela.

Zanesljivo je tudi, da Walerianova napoved hudega mraza ni niti prva niti zadnja v človeški zgodovini. Veliko se jih je zaradi naključja in spleta okoliščin celo uresničilo, še več pa je takih, ki so našim prednikom bolj ali manj krajšale dolge

zimске noči. Walerianova spada med prve, zabeležene je, da so bile (vsaj na Poljskem) posebno hude zime leta 1812, 1870 in 1928. Med temi leti je res Walerianovih 58 let, hkrati pa to pomeni, da smo najhujejo zimo doživeli pravzaprav lani, če letu 1928 prštejemo 58 let. Se spominjate lanske zime? Ni bila najhuješa, pač pa smo precej zmrzovali leta 1985. Kdo se še znajde v tej zmešnjavi?

Ne glede na poljske novice o začetku ledene dobe pa je res, da je Zemlja sredi tega stoletja prešla enega od klimatskih optimumov v svoji dolgi zgodovini. V petdesetih letih in prej se je led na Severnem morju in okoli Grenlandije pomikal proti severu, nenadoma so se odprle nove vodne poti. Danes je na severu spet vse po starem, zime so spet ostre.

Resni znanstveniki pravijo, da bo Zemljo v prihodnjih tisoč letih spet zajela ledena doba. Pojav ledenih dob je zadovoljivo razjasnil jugoslovanski znanstvenik Milutin Milanković. Po njegovi astronomski teoriji so glavni vzrok ledenih dob spremembe letne količine sončnih žarkov, ki padajo na visoke geografske širine severne in južne Zemljine poloble. Količina sončnih žarkov in s tem toplote na polobli je odvisna od nagiba zemeljske rotacijske osi na poti okoli Sonca (41.000-letni cikel) in od tako imenovane precesije, to je premikanja datuma prvga dneva pomladi. Ciklus precesije traja 22.000 let. Oba pojava medsebojno delujeta,

rezultat so ledene dobe, ki se pojavljajo v rednih, predvidljivih obdobjih. Vmes, v toplih obdobjih, so tako imenovane male ledene dobe; svoj vrhunec so imele pred 250, 2800, 5300, 8000 in 10.500 leti. Kot že rečeno, smo zdaj v obdobju med dvema malima ledenima dobama, je sorazmerno zelo toplo, čeprav smo po drugi strani tudi na začetku tako imenovane velike ledene dobe, ki bo svoj vrhunec dosegla čez

23.000 let. Kaj se dogaja? Vpliv otoplitive v ciklusu malih ledenih dob je še tako velik, da začetka velike ledene dobe še ne čutimo. Čez 1000 let, ko bo mala otoplitev končana, bo nastopila mala ledena doba. Svoje moči bo združila z veliko ledeno dobo, ki pravzaprav že traja, svet, njegova severna polobla, bo okovan v sneg in led.

Pa bo res tako? Tako bi bilo, če na Zemlji ne bi bilo človeka, če bi zadeve tekle po naravni poti. Kot vemo, človek uporablja fosilna goriva, ki sproščajo v atmosfero neznanske količine oglikovega dioksida, ki deluje kot toplotna odeja, letna povprečna temperatura na Zemlji raste. Vpliv oglikovega dioksida se bo še povečal, deloval naj bi več kot 1000 let (tudi če takoj Nehmo kuriti premog in nafto) in planet Zemljo pahnil v super medledeno dobo, kakršne ni bilo na Zemlji že milijon let.

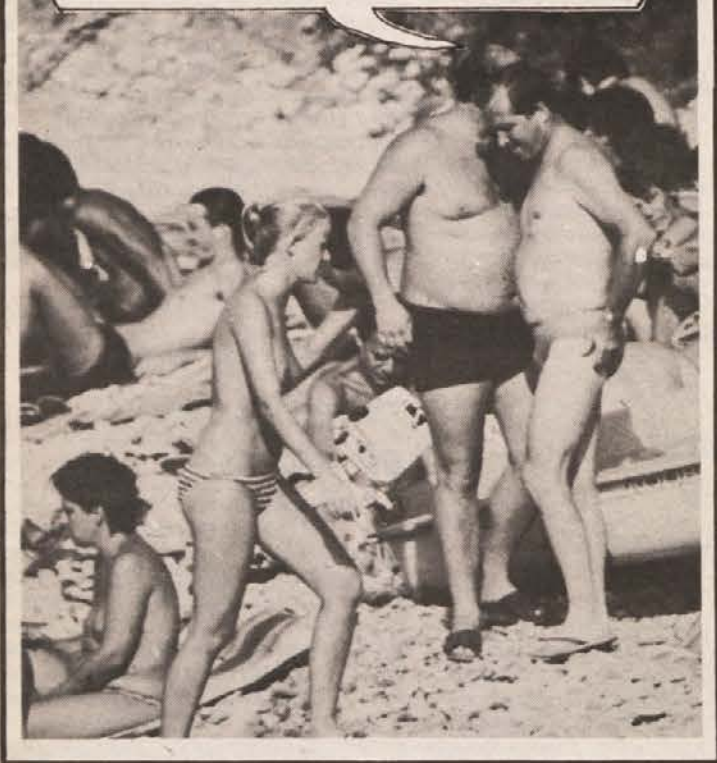
Neobičajno topla klima naj bi v naslednjih 1000 letih kar znatno stankjala led in sneg na Grenlandiji in Antarktiki, gladina morja naj bi se dvignila, puščave v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu ozelenele, takko, kot so pred 7.000 leti, ko je bil klimatski optimum. V tisoč letih pa bi se atmosfera (fosilnih goriv bo pač zmanjkalo) očistila presežka oglikovega dioksida. Zemlja bo ob tople oedejo, mala in velika ledena doba bi po že znanem scenariju združili vpliv, v nekaj več kot 20.000 letih bi imeli vrhunec ledene dobe.

Pripravil: M. BAUER

Fotoslišal: Milan Markelj

VIDIŠ, DA SEM PRAV NAREDIL, KER NISEM NATAKNIL NEDRČKA; ZDAJ JE MODERNO BITI ZGORAJ BREZ.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Izgredi v Novoteksu

Peščica tehokratov izsilila prekinitvev dela — Podražitev — Poceni pomaranče gnijejo

TEKSTILNA TOVARNA Novoteks v Novem mestu je od 17. do 20. januarja preživela dogodke, ki so se stopnjevali vse do izgredov, naperjenih proti delavskemu samoupravljanju. Povzročitelji neslavnega in družbeno škodljivega dejanja je bila peščica neodgovornih, zato pa vse obsodbe vrednih tehokratov. V boju za osebne interese je maloštevilna skupinica z demagoškimi gesli povzročila samovoljno prekinitvev dela in izgrede. Prisiljevanje, grobost in demagogija so sredstva, ki so tuja naši demokratični in samoupravni ur. ditvi.

ZVEZNI IN GOSPODARSKI zbor sta po hitrem postopku sprejela predpise o podražitvi cigaret in alkoholnih pijač ter o zvišanju carine. Te nujne ukrepe je predlagal ZIS, da bi tako zamašil vrzeli v finančnih programih federacije za letošnje in prihodnja leta.

V PRIHODNJE BO DOBIVAL otroški dodatek: zavarovanec, katerega dohodki ne presegajo 400 din za člana gospodinjstva.

POCENI POMARANČE so začeli prodajati tudi v Kočevju. Prve dneve je bil tak naval, da niso mogli vsi priti na vrsto. Čudno pa je, da je v cenah precejšnja razlika. Potrošniki se tudi čudijo, da so pomaranče cenejšje kot hruške in jabolka. Marsikdo je nakupil velike zaloge, pa se že slišijo pritožbe, da so pomaranče začele gniti.

VSAK DESETI Jugoslovan živi danes v tujini. Cenijo, da približno dva milijona naših ljudi živi na vseh koncih sveta, od Avstralije do Aljaske in od Afrike do Skandinavije. Med njimi prevladujejo Hrvati, potem Slovenci, Srbi, Makedonci, Črnogorci. Število narašča iz dneva v dan. V zadnjem času čedalje več Jugoslovanov odhaja v tujino zaradi večjega zaslužka.

DIJAŠKA BARAKA v Bršljini pri Novem mestu je vse prej kot primerna za učenje, prej spominja na hude dni Štiridesetega leta — na taborišča. Enojna okna in stene iz desek ne morejo zadržati mraza, še zlasti ker dijaki lahko zakurijo v spalnicah le vsak drug večer.

(Iz DOLENJSEKGA LISTA 2. februarja 1967)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Zgled prepira in brezdelnosti

Državni zbor celih pet let samo slab zgled — Minister je goljufal, podkupoval, krivo prisegal in vohunil cesarja — Nerazumno početje

(Avstrijski) državni zbor starega kopita je preminol. Jokali pač ne bomo za njim, saj celih 5 let nismo imeli družega ko slab zgled neprestanega prepira in brezdelnosti. Sedanji ministri predsednik Beck pa je začel pri pravem koncu in umirajoči državni zbor je delal čudovito hitro in pridno. Povišali so plače uradnikom, profesorjem in duhovnikom. Ko se je šlo za povišanje duhovniških plač, so nekateri poslanci izlivali žolč in blato na katoliško duhovščino ter dali duška svojemu sovrastvu do vere. No, pomagalo ni nič, zbornica je uvidela, da so zahteve duhovništva upravičene.

(Prav čudne) stvari se gode na Ogrskem. Pravosodni minister Polonyi se je pokazal kot malovrednega moža. Listi in razni veljaki mu očitajo neštevilno umazanost, n.p. tatvino, podkupovanje, krivo prisego, soudeležbo pri manj častnih podjetjih; tudi vohunil je cesarja, v kar mu je služila neka Judinja, baronica Schoenberger, ženska na manj dobrem glasu, ki se je hotela zastrupiti,

ko je zvedela, da so prišle na dan Polonyjeve umazanosti.

(Za vasi) Čeremošnjice, Idinščica, Gotnavas, Žabjvas ter Šmihel se je vodovod zaprl. Da je do tega prišlo, mora se v interesu prebivalcev prizadetih vasi pač obžalovati. Omenjene vasi so po svojih zastopnikih svoječasno izjavile, da se jim naj javni iztoki zapro. Skrajno čudno in nerazumljivo je, da v dobi, ko povsod prebivalstvo naše dežele prosi za vodovod in je celo pripravljeno velike svote žrtvovati za napravo istih, da ravnvo v naši okolici hišni posestniki, katerim se je vodovod brezplačno napeljal, nočejo nič plačevati za vzdrževanje istega.

(Nedeljski) početje v lekarnah v Rudolfovem. Lekarji v Rudolfovem nameravajo nedeljski početek vpeljati in sicer tako, da bo ob nedeljah samo ena lekarna odprta, na kar se slavno občinstvo že sedaj opozarja.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. februarja 1907)

VČASIH POVEDO odgovori več kot vprašanja zastavijo. Tako so anketarji, ki so povprašali državljane Zahodne Nemčije, kakšna je za njih idealna žena, pričakovali vse kaj drugega, kot je pokazala analiza anketnih odgovorov. Nemci menijo, da je idealna tista nemka, ki je zvesta in ne smrči. Med lastnosti idealne žene spadajo še: ne jemlje mamil, ni pripadnica čudnih verskih sekt, ne nastopa v pornografskih filmih (68 odstotkov odgovorov), ne krade po veleblagovnicah in ni pijanka. Groza! Kakšna je neidealna Nemka.

ANALIZA, KI SO jo opravili v Združenih državah Amerike o telesni pripravljenosti ameriških mladeničev, pa je presenetila vojaške in vladne kroge. Pokazala je namreč, da so mladi Američani v povprečju precej bolj kilavi kot sovjetski mladeniči. Strokovnjak G. Allen meni, da je vsega kriva televizija in večurno sedenje pred svetlečim ekranom. Pa ne, da Američani zato tako silijo v vojno zvezd, ker jim je na tleh vse utrudljivo?

DRUGAČNEGA POSKUSA so se lotili sovjetski strokovnjaki za vesoljske raziskave. Deset prostovoljcev se je odločilo, da bodo leto dni preležali, da bi tako pomagali spoznati, kako vpliva pomanjkanje gibanja na človeka. Zaenkrat poskus v redu teče in prostovoljci se kar dobro počutijo. Tudi pri nas se večina ne počuti nič slabše, čeprav počne nekaj podobnega.

NEKI DANSKI pastor pa mora skozi napore mesece in težak preskus. Njegov zdravnik mu je namreč že lani nataknil nagobčnik. Ne zato, ker je na prižnici preveč lajal ali morda obgrizel katerega od faranov, možakar je bil le preveč debel. Tehtal je 170 kilogramov, volje pa ni imel prave, da bi se odrekel slastnim

zalogajem. In tako ni preostalo drugega, kot da je zdravnik vrlemu pastorku nadel nagobčnik, katerega ključavnico lahko odklene le zdravnik. Ta se milim pastorkem prošnjam in žalobnim pogledom ne da omečiti. Zadnje vesti govore, da je pastor z nagobčnikom izgubil že 50 kilogramov.

Kroglice velike lepote in cene

V svetu se močno povečuje prodaja biserov — Nekdaj so veljali za čudežne in zdravilne — Velika večina biserov je narejena na »umeten« način

Biser je kralj med dragulji. Njegovo nesporno veljavo v svetu dragega kamenja potrjuje tudi pravi svetovni bum zadnjih let. Biseri so vse bolj iskani in prodajo jih po vse višjih cenah. Seveda je mogoče kupiti tudi dokaj poceni biserni nakit, ki je dostopen širšim slojem, vendar si debele in lepo okrogle bisere v nakitu lahko privoščijo le najbolj petični. Ne kupujejo pa jih le kot nakit, za mnoge so biseri ta čas najboljše naložba kapitala. Izkušnje zadnjih let kažejo, da je mogoče s spretno prodajo biserov povečati vložen denar tudi do trikrat.

Vendar so biseri le predvsem nakit in sicer spadajo med klasiko nakita. Večina draguljev je lep in očarljivih, a lepota bisera je nekako trajnejša; razkošje razodevajo v različnih odzvih na svetlobo, živijo na svoj poseben način, kot skoraj noben drug dragi kamen. Po barvi so pestri, saj so lahko rožnati, srebrnkasti, zlatasti, zelenkasti, modrikasti in celo sajasto črni se dobijo. Tudi po velikosti so zelo različni, vrednost pa jim raste z debelino in pravilnostjo oblike.

Človek pozna bisere že dolgo časa. Najstarejši znani nakit z biseri je star že preko 2.300 let. Gre za biserno ogrlico, ki so jo arheologi izkopali v ostankih zimskega dvorca perzijskega kralja, ki je vladal v 4. stoletju pred našim štetjem. Sicer pa mnoga ljudska izročila govore o biserah. Iz njih je razvidno, da jih niso imeli le za nakit in dragocenost, marveč so jim pripisovali tudi številne čudežne lastnosti, od zvrilnih do lepotnih. Kitajsko izročilo pripoveduje, da je neka njihova cesarica bila bisera, da bi ohranila svežino svoje lepote in mladosti, iz zgodovine pa je tudi znano, da je francoski kralj Karel VI. užival bisere, da bi si povrnil razrahljano zdravje.

A kako biser nastane, v starih časih zvečne niso vedeli. Skrivnost je bila dolgo poznana le tistim zbiralcem in trgovcem, ki so bili na začetku dolge tržne verige, po kateri so biseri popotovali od južnih morij po vsem svetu.

Danes nastanek bisera seveda ni nobena skrivnost. Dragoceni kamenčki nastajajo v mehkužcih, ki imajo lupino z biserno plastjo, predvsem pa v školjkah bisernicah, Pteriah meleagrinah marga-

ritiferah. Bisernice žive v Tihem in Indijskem oceanu ter v Rdečem morju, nekateri sorodniki pa tudi v sladkih vodah subtropskih predelov. Naravno se biser tvori, ko v školjko zaide kak tujek, naj bo to drobec kamna, pečeno zrno, celo zajedalec, mala ribica ali kaj podobnega lahko sproži obraščanje tujskega biserovino. Sčasoma zraste večja kroglica, biser.

Dandanes ne iščejo na slepo, če je v kakšni bisernici biser, marveč školjkam pridno podtikajo vsadke ter tako bisere pridobivajo umetno. Le čas ostaja po starem: za lep in debel biser morajo preteči leta. Ta čas deluje po vsem svetu nekaj tisoč farm za pridobivanje biserov v tropskih in poltropskih predelih. Svoj čas so bisere najdevali tudi v sladkovodnih jezerih in rekah, celo na Škotskem niso bili redki (baje je Cezar šel na osvajalni pohod v Veliko Britanijo tudi zaradi škotskih biserov), vendar je onesnaženje voda že davno pregnalo sladkovodne bisernice. Omenimo ob tej priložnosti, da naši ohridski biseri niso pravi biseri, marveč jih izdelujejo iz ribjih lusk.

Z nastankom umetnih biserov je tesno povezano ime Japonca Kokičija Mikimota. Ta mož je leta 1893 uspel kot prvi podtakniti bisernicam tujske in vzgojiti prve umetne bisere. Patent so mu potrdili leta 1896. Zunaj Japonske pa so prve umetne bisere po Mikimo-

tinem načinu začeli proizvajati že leta 1920.

Takrat je seveda zavladalo veliko razburjenje. Zlatarji so zaglani velik krik in vik, da umetni biseri niso nič vredni, vendar so nasprotniki gojenih biserov izgubili bitko. Tudi tako imenovani umetni biseri so pravzaprav naravni in pristni biseri, le njihov nastanek sproži človek.

Malenkostne razlike med povsem naravnim in umetno pridobljenim biserom sicer so, vendar je razlika mogoče opaziti le z rentgenskimi žarki. In niti ni pomembna. Le drobec vseh biserov na svetu je danes iz skupine naravnih, ogromna večina je umetno dobljenih. Kot prava proizvajalka biserov pa slovi Japonska.

Pridobivanje biserov seveda ni tako enostavno, kot je videti na prvi pogled. Začne se z zbiranjem školjk. Na Japonskem jih z dna morja dvigajo ženske, ki jim pravijo »ame«. Vzgamajo pa že tudi mlade školjke iz iker. Ko so školjke stare tri leta, jih vzamejo iz morja, nato pa tehnik v vsako zarezo rez in vanj vložijo kvadratik iz plašča druge žive školjke, zraven pa kroglico, narejeno iz školjčne lupine, veliko od dva do osem milimetrov. Školjko nato vrnejo v morje in čakajo do tri leta, predno vzamejo iz nje biser.

MiM (Vir: Readers Digest)

Apokalipsa se začneja

Množično izginotje življenja se ponovno dogaja — Z umiranjem deževnega gozda umira človeštvo

Zgodovina življenja na Zemlji pozna nekaj zelo črnih točk, ko je prišlo do množičnega izginotja številnih živalskih in rastlinskih vrst. Znanstveniki domnevajo, da je do uničenja prišlo zaradi strahotnih katastrof, naj so bili to trki z drugimi nebesnimi telesi ali kaj podobnega. Med najhujšimi je bilo izginotje skoraj za polovico vseh živalskih in rastlinskih vrst pred 65 milijoni let, torej takrat, ko so izginili tudi slovit dinozavri. In nekaj podobnega se dogaja tudi zdaj!

Biologi že nekaj let z vsa zaskrbljenostjo opazujejo propadanje življenja na našem planetu. Lani pa so na kongresu v Washingtonu že povsem jasno spregovorili, da se dogaja drugo veliko izginotje številnih vrst življenja, le da tokrat ni mogoče krivdo pripisati katastrof, marveč človeku. Izsekavanje gozdov, ki je še posebno kruto in škodljivo v tropskih predelih, požiganje, širjenje puščav zaradi nerazumnega uničevanja naravnih virov, vse hujše ekološko onesnaževanje vseh vrst, vse to je tisto, kar ogroža same temelje življenja na tem svetu. Če se bo nadaljevalo tako, kot kaže sedaj, potem bodo morali biologi že ob koncu stoletja na listini življenja izbrisati okrog milijon rastlinskih in živalskih vrst.

Izginotje, ki se dogaja zdaj že po vsem svetu, grozi, da bo najmanj tako hudo, kot je bilo izginotje, v katerem je pobralo dinozavre,« trdi harvardski profesor Edward O. Wilson.

Strokovnjake za rastlinstvo in živalstvo najbolj preseneča to, da nekateri živali in rastline izginjajo hitreje, kot moderna biologija sploh zmora opisati jih, spoznati in zabeležiti. Znanost je doslej popisala in spoznala okrog 1,6 milijona vrst življenja, a to je po prepričanju mnogih uglednih znanstvenikov le drobec vsega bogastva, ki dejansko živi na Zemlji. Predvideva se, da živi na svetu najmanj 4 milijone — nekateri govore celo o 30 milijonih — še nepoznatih rastlinskih in živalskih vrst.

Res je, da gre do visoke številke predvsem na račun insektov, vendar tudi večjih živali še ne poznamo vseh. To med drugim dokazuje tudi odkritje nove papige, ki so jo prvkrat opazili leta 1980 v Ekvadorju. Ptica zaenkrat še nima imena, ve se le, v katero družino spada.

»Ne vemo za gotovo, koliko vrst je na svetu, niti ne vemo, kako hitro posamezne vrste izginjajo, še manj vemo, kje vse bi jih lahko našli. Videti je podobno, kot da bi se šli astronomijo, ne da bi vedeli, kje so posamezne zvezde,« pravi Wilson.

Tropski deževni pragozd pokriva okrog 7 odstotkov Zemlje in daje zatočišče skoraj polovici vseh življenjskih oblik. Dosedanje raziskave so pokazale, da na enem samem hektaru tropskega dežev-

nega gozda živi več kot 100 različnih vrst drevev, vsako s svojo malo kolonijo ostalih rastlin in živalstva.

Če torej vemo za življenjsko bogastvo pragozdov Amazonije, Afrike in Azije, potem nas mora zgroziti podatek, da se je gozdnata površina na svetu v zadnjih sto letih zmanjšala za 44 odstotkov. Podatki študije, ki jo je izvedla OZN, govore, da se uničevanje deževnega gozda nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo, saj vsako leto posekajo ali požgejo okrog 30.000 površinskih kilometrov deževnega pragozda. Kakšno uničenje za rastline in živalstvo je to, si skoraj ne moremo predstavljati!

Hudo kratkovidno je, če vidimo v tem dogajanju nekaj, kar se nas ljudi ne tiče. Papiga ali kakšen črv gor ali dol! Vendar ni tako. Deževni tropski gozdovi predstavljajo nenadomestljiv vir življenja, vir novih zdravil, novih živil, krmil, so ogromna in bogata banka življenja, iz katere bi človek ob pametnih posegih lahko dvignal za svoj rod prava premoženja, le uničiti je ne sme. Prav to pa zdaj počnemo. V hlastanju za hitrim dobičkom človeštvo ropo zeleno banko, samo pa si spodekava lastne korenine.

Poglejmo le nekaj primerov iz zadnjih let. V mehiških gozdovih so botaniki odkrili divjo koruzo, za katero so presenečeni odkrili, da je odporna za vse bolezni, ki sicer krčijo pridelek domačih sort koruze. Križanje sedanjih kultiviranih koruz s to divjo bo dalo novo koruzo, odporno proti boleznim — to pa pomeni obilen pridelek ob običnem manjših stroških. Prihranjene bodo lahko milijarde.

Moderna medicina že dolgo pozna celo vrsto zdravil, ki jih pridobivajo iz tropskih rastlin. Kinin je le najstarejše in najbolj znano zdravilo. V novejšem času pa je takšnih zdravil vse več, med njimi je tudi vincristine, ki ga pridobivajo iz neke rastline, rastoče na Madagaskarju, služi pa kot pomožno zdravilo zoper nekatera rakasta obolenja.

Znanstveniki so sploh prepričani, da poznamo le majhen drobec vseh tistih rastlin, ki bi nam lahko koristno pomagale v zdravstvu in nam oskrbele surovine za številna naravna, torej manj škodljiva zdravila. Ta vrednost sicer že obstaja, vendar je silno redka. Vrača posameznih tropskih plemen poznajo mnoga zdravila, žal pa hkrati z rastlinami in živalmi izumirajo tudi mala plemena, z njimi pa dragoceno vrednost.

O tem, kaj za sodobno genetiko pomeni bujno življenje v tropskem deževnem gozdu, ni vredno izgubljati besed.

Ena resnica je vse bolj jasna: usoda tropskih deževnih gozdov je človekova usoda!

MiM (Vir: Time)

Z genetiko za zločinci

Nov način ugotavljanja istovetnosti z DNK

Kriminologi tako rekoč iz leta v leto dobivajo v svoje roke boljše in učinkovitejše naprave, s katerimi lahko vse bolj zanesljivo sledijo storilcem kaznivih dejanj. Tudi genetika jim je ponudila novo orožje. Z ugotavljanjem »odtisov« DNK, dednostne snovi, s popolno natančnostjo lahko ugotovijo, ali gre za identičnost storilca in osumljenca.

Za takšno preverjanje je dovolj, da na mestu zločina najdejo kapljico krvi, las ali v primeru posilstev kapljico semenske tekočine. Sicer so že prej poznali podobne analize, vendar pa so šele najnovejše zares stoo odstotno zanesljive. Takšno točnost zagotavlja novi metodi naravno dejstvo, da razen enojajčnih dvojčkov ni dveh ljudi na vsem svetu, ki bi imela enak »odtis« DNK, se pravi enake genske karakteristike.

Prvi je na zamisel, da bi to naravno dejstvo uporabili v kriminologiji, prišel genetik Alec Jeffery z univerze Leicester v Veliki Britaniji. Že leta 1983 je izdelal prve »odtise« DNK posameznikov s pomočjo encimov, ki jih je uporabil kot »škarje« za rezanje delcev dedne snovi in razvrščanje v vzorce, ki so podobni računalniški oznaki na proizvoznih v trgovinah (vrsta pokončnih črt, znanih tudi z nekaterih izdelkov na našem trgu).

Prav zdaj teče v Veliki Britaniji lov za morilec ali storilci mladega dekleta, ki so jo posilili in ubili lanskega julija, storilca pa vse doslej niso našli. Zdaj pr. pravljajo testiranje 2.000 moških prebivalcev okrožja, kjer je do umora prišlo. Če je med njimi morilec, potem bo novi postopek zanesljivo pokazal nanj.

Izmed reševalcev naše 3. nagradne križanke je zreb izbral JOŽETA FREČETA z Jesenic. Za nagrado smo mu poslali knjigo novel znanega slovenskega pisatelja Antona Ingoliča, ki je v začetku leta praznoval 80-letnico. Upamo, da bo naš nagrajenc z zanimanjem prebral knjigo Zgodilo se je.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitve najkasneje do 13. februarja nanaslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 5.

PRGJŠČE MISLI

Svet ne bi imel toliko duha, če ne bi bilo ranjenih duš.

D. ŠUŠNJIČ

Človeka je samo pretvarjanje, laž in hinavščina, tako v odnosu do sebe kakor do drugih.

B. PASCAL

Naj gre za jugoslovansko, evropsko ali svetovno skupnost, v nobeno od njih se ne moremo vključiti drugače kot narod, enakopraven z drugimi.

F. VODNIK

DL	STARŠINA	REKA NA HRVAŠKEM	JUŽ. EVR. OKRASNA RASTLINA	MILEJSA DOVAJALA	POVRŠ. MERA	SEST. J. UOIR	ZADNJE PREDIVO	PRAZNIK	DEL. KUHNJSKE OPREME
LEŠTICA						KRAJ NA PRIMORSKEM/TRAVNATA STEPA			
IZDELOVALNICA TOKOV									
RIZEVO ZDANJE/KROMPIRJEVA JED					GR. BOG VOJNE				
					UGOVOR/GOSTINSKI DELAVEC				
								OKR. ZA EDIOT/OGLAS	
DL	KAPITALSTIČNA ZDRUŽBA PODJETJU	SKLADATELJ SAVIN	KOZNIK/LEC/PESNIK ASKERIC	ZNANI JAP. POLITIK/ETIOP. JEZERO					
DEL ZGRABDE				VELIKAN/AFR. DRŽAVA				ARAB. DRŽAVA	OBALNO MESTO V HRV. PRIMORJU
JAP. DRABIZ			TROPSKA RASTLINA/OCE					DES. FR. GIBANJE/PRIYOK DO NAVE V ROMI	
DEL GLAVE			J. AM. KAČE VELIKANKE/OTOK V SRED. DALMACIJI						
STOTI DEL					DANSKI OTOK V MALEM BELTU				
NOSILNOST LADJE				DL	GORA V SRBIJI				

Odkritja v globinah vesolja

Gigantski otoki z milijardami zvezd in galaksij — Mlada galaksija v nastajanju — Skrivnostna svetlobna loka povzročata astronomom glavobol

Na srečanju astronomov, ki je bilo v začetku letošnjega leta v Pasadeni v ZDA, so ogledovalci neba govorili o nekaj novih odkritjih, do katerih so prišli v novejšem času, in so vsa zelo zanimiva ter presenetljiva. V prvi vrsti zaradi tega, ker podpirajo novejšo teorijo v sodobni astronomiji o nastanku galaksij in zvezd, pa tudi zato, ker postavljajo vprašanja, na katera astronomi še ne vedo pravega odgovora.

Gre za tri odkritja: za odkritje ogromnih galaktičnih otokov, v katerih je na stotine milijard zvezd, in za odkritje dveh lokov, ki ju ni mogoče zadovoljivo razložiti z nobeno zdaj veljavno teorijo.

Skrivnostna loka sta štirikrat oziroma sedemkrat daljša, kot je naša Rimska cesta. Ovijata se okrog jat galaksij, oddaljena pa sta od nas kake 3 milijarde svetlobnih let. Astronom Vahe Petrosian in Roger Lynds, ki sta loka odkrila, menita, da ju sestavlja okrog sto milijard zvezd. Nikakor pa ne moreta razvozlati

uganke, kako je mogoče, da sta tako presenetljivo popolne oblike.

»To nam povzročata prave glavobole,« pravita strokovnjaka.

Bistre glave so razpredle že nekaj teorij o skrivnostnih pojavih v silnih globinah vesolja. Nekateri menijo, da sta loka nastala pri starohoviti eksploziji v notranosti bližnjih galaksij. Vendar moderna astronomija ve, da pri takšnih eksplozijah nastanejo značilne mehurjaste tvorbe, nekakšni gigantski milnati mehurčki, katerih tanko plast milnice predstavljajo zvezde in galaksije. Oba loka pa sta presenetljivo dvoimenzionalna na pogled.

Drugi strokovnjaki predlagajo, naj bi nastanek obeh nenavadnih pojavov razumeli kot posledico delovanja močnih sil, ki so raztegnile galaksije v to značilno obliko. A kakšna sila naj bi to bila, jim ni znano. Tako ostajata oba svetlobna loka mikavna skrivnost, ki pa ju bodo prej ali slej astronomi le razrešili in spravili v kalup takšne ali drugačne teorije.

Astronom Hyron Spinrad pa je poročal o svojem odkritju galaksije v nastajanju. Spinrad se je izpopolnil kot strokovnjak za raziskovanje zelo oddaljenih galaksij in kvazarjev. Pozornost mu je pritegnil zelo oddaljen objekt, ki so ga astronomi dotlej poznali le kot izvir sevanja radijskih valov. Uspelo pa mu je da je nebesni objekt ujel tudi v optični teleskop in naredil nekaj posnetkov. Ko so posnetke analizirali, so ugotovili, da gre dejansko za galaksijo v fazi nastajanja, kar pomeni, da v nji nastaja, natančno povedano je nastajalo, okrog 5.000 zvezd vsako leto.

Mlada galaksija je od nas oddaljena okrog 12 milijard svetlobnih let. Tudi ta podatek govori, da gre za pravo »zvezdico Zaspanka«, saj je večina galaksij nastala že pred 14 milijardami let. Zaspanka pa nam tako omogoča, da znanost preverja svoje teorije in pridobiva nova spoznanja o tvorbi in oblikovanju galaksij.

MIM (Vir: Time)

Ustekleničena voda

Navadne pitne vode pri nas sicer še ne kupujemo v steklenicah, saj si željo potešimo kar z vodo, natočeno iz vodovodne pipe. Vsa znamenja pa govore, da bi morda le ravnali pametneje, ko bi si počasi omislili ustekleničeno pitno vodo, saj nam po pipah dostikrat priteče vse kaj drugega kot zdrava in neoporečna pitna voda. V ZDA pa že dolgo vrsto let pijejo v glavnem le ustekleničeno pitno vodo; pri porabi takšne vode vodijo prebivalci velikih mest, med njimi je Los Angeles v samem vrhu. Voda iz javnega vodovoda je zanje preveč klorirana in umazana. Tako so vsaj menili. Nedavna analiza pa je pokazala, da praznoprav mečejo denar proč.

Analizirali so 50 vzorcev ustekleničene pitne vode in vzorce pitne vode, ki so jo natočili iz vodovodnih pip v 6 največjih ameriških mestih. Primerjava je pokazala, da je »ničvredna« voda iz mestnih vodovodov kakovostnejša kot večina ustekleničene vode. In kot v posmeh: najboljšo pitno vodo bi si lahko iz vodovodnih pip natočili prebivalci Los Angelesa, sicer najbolj navdušeni porabniki ustekleničenih pitnih vod.

Kaže, da so splošna prizadevanja za čistejšo okolje le popravila kakovost pitne vode v ZDA.

vaša zgodba

PLES ENODNEVNIC

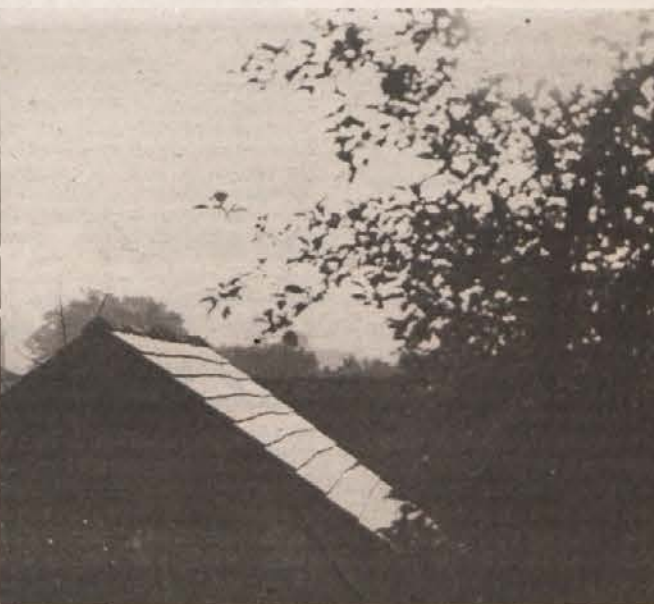
V mraku pojenjajočega dne, v umirajoči zarji je plesal roj mušic enodnevnice, venomer gor in dol, kot val, ki mu nikoli ne bo konca. Sedel je v pomladnem večeru na panju sredi zime posekanega hrasta truden od dela na vrtu, z rokami v naročju. Obnogah mu je ležal črn skodran kuža in spokojno gledal proti cesti, tja, kamor je usmeril pogled njegov stari gospodar. Stara tepka na oni strani ceste je bila kontrast pozlačenemu nebu in pogled je bil prelep. Pa ga je spet usmeril na roj mušic, nenehno poplesavajoč v škratni svetlobi. Misli so se mu usmerile v ozek krog bivanja. Godrnjal je, ker je star in ne več tako gibčen in uren kot pred leti. »Pa pogledjte mušice! Le 24 ur žive, a je njihov večerni ples živahen, kot bi živele večno. Večno ponavljajoči se krog življenja.« V zraku je dišalo po svežini pomladi, po sveže zaorani njivi je preletavala pastirička in veselo cvrčala. Življenje se ponavlja vsako leto znova, se poraja, umira, ponovno vstaja, sveže in nenehno.

Tudi njegovo življenje je že dolgo, postoril je veliko in lahko je bil ponosen na vse, kar je dosegel. Bilo je veliko ciljev, nekaj doseženih, nekaj neizpoljenih hrepenenj in želja, vendar je bil zadovoljen z vsem, kar je za njim. Mladišiška brezskrbna leta, potem pa stiske in skrbi pa borbe med vojno in po njej, boj za obstanek in lepo, ki je prišlo potem. Ni pa mogel razumeti časa, ki prevladuje sedaj. Vsem se mudi, vsi so živčni in zaskrbljeni, tega enostavno ne razume. Sam je veliko prestal, dnevi mu tečejo mirno in težko je potem razumeti ta nemir okoli sebe. V bistvu pa je to življenje, takole v jeseni, lepo, mirno.

Ubrano petje ptic je pretrgal zvok z neba. Ni ga takoj slišal, malo naglušjen je že, potem pa se je ozrl navzgor, v nebo. Letalo je preko baržunaste površine rezalo zlato progo, ki se je daleč tam zadaj že rahlo kodrala v vetru, kot bi se razlivalo zlato v kobaltno modrino. Trak za letalom je bil tanek, potem pa vedno bolj gost in skodran, kot zlata brazda. Po cesti je pridival rdeč avto in zasmrdelo je po bencinu. Da, časi so zdaj povsem drugačni kot nekoč, mir je odšel nekam daleč, vse ropota in brni, hiti in drvi, življenje pa teče vedno hitreje kot ta neustavljivi tok naokoli.

Potem je padel mrak. Mož je gledal tja, kjer je že zdavnaj zašlo sonce, skozi golo drevje nad hribovjem je metalo kvišku škratno barvo, ki se je vedno bolj spreminjala v medlo sivino. Mušic ni več videl plesati v večeru. So prenehale svoj edini ples življenja? Ni jih videl, oči so mu opešale in počasi je vstal, se obrnil proti vhodnim vratom stare hiše. Na drugi strani je bil že gostejši mrak. Sanjska zlatina nad roškim pogorjem je metala odsev v vaška okna, ki so bila zlata in lesketajoča. V dolini je na starem umirajočem orehu, ki ga je hudi mrzla lanske zime že precej obelilil, pel svojo zmagovito pesem ljubezni in porajajočega življenja kos, jasno je videl njegove obrise med vejami in iz gozda je odzvanjala pesem druge ptice. Kot večna himna življenju in rojstvu pomladi, novega življenja, ki vedno znova zmaguje nad smrtjo in minljivostjo vsakdanje sivine. Pesem je glasno odmevala v noč, ki jo bo premagalo novo jutro, novo življenje, vstajajoča s soncem in petjem tisočerih ptic. Takšno je pač življenje, nenehno se ponavljajoče in zmagujoče. Na hrastovem panju sredi dvorišča pa je osamljen in pozabljen ostal suknič starega moža. Stari panj in suknič je prekrila noč.

J. S.

ŠČUREK V ŠTRUKLIJIH

Bilo je v času med prvo in drugo svetovno vojno. Takrat so še mnoge hiše na kmetih imele slamnate strehe. Tudi Buličeva domačija je bila takšna. Na domačiji je živelo trinajst ljudi: roditelja, deset otrok in še hlapec, ki je bil pri hiši že več kot deset let. Številna družina je imela obilo dela, saj je bilo takrat še vse delo v glavnem ročno. Hlev je bil poln goveje živine, svinjaki polni prašičev, na dvorišču ni manjkalo ne kokoši in ne ovac. Tako so morali najeti še dekle v pomoč.

Gospodar je bil dober. Vsi na domačiji so živeli v slogi, hlapca in dekle so imeli kot za domača človeka. Ob delavnih so vsi skupaj sedli na mizo in jedli iz skupne lončene skleda. Samo ob nedeljah in praznikih ter ob drugih slavnostih so jedli ljudje vsak iz svojega krožnika.

Nekega poletnega dne se je družina vrnila z dela na travniku domov na kosilo. Ko je hlapec zagledal, kaj jih čaka na mizi, je od veselja vzkliznil: »Oho, štruklji bodo!« To je bila njegova najljubša jed.

Posedli so okrog mize in pričeli s slastjo jesti. Štruklji so bili dobri, vsi pa že krepko lačni.

Še niso pojedli polovice štrukljev, ko Metki pade žlica iz rok in preplašeno zavpije: »Ščurek! Ščurek je v štrukljih!«

Vsi so odložili žlice in nehali jesti. Hlapec pa vzame z žlico živalco iz jedi, jo položi na mizo in pridno nadaljuje z jedjo, kot da ni bilo nič.

Ko se je zares do sitega najedel svoje najljubše jedi, je dejal: »Ne razumem vas. Dokler je bil ščurek še v štrukljih, ste vsi s slastjo jedli, ko sem ga vzel ven iz skleda, pa ne.«

Prijel je crknjenega ščurka in ga položil nazaj v skledo in izvalno rekel: »Sedaj pa boste najbrž spet posegli v skledo, kajne?«

ANTON GRAHEK

Ignac Jereb: **Umirajoča domačija**

Skrivali so vsa noč, hrano in dragocene predmete. Marjeta je že navsezgodaj pripravila vse tri otroke za na pot. Komaj se je začelo daniti, že so vsi živino segnali iz hleva. V hlevu sta ostala samo krava jalovka in konj. Oba delovna vola so povezali skupaj in petletni Peter ju je za konopec vodil naprej pred čredo. Za njim pa je Marjeta s triletnim Jožekom na hrbtu poganjala junce in krave, štiriletni Jurček pa se jo je držal za krilo.

Matevž jih je pospremil in pomagal pognati živino skozi prvo obrobno grmovje.

Marjeta ga je venomer pogledovala. V notranjosti ji je bilo, da bi od bridkosti zakričala in tulila.

Ko so prišli že dokaj daleč, se Matevž kar ni mogel ločiti od njih. Poljubil je otroke, podal roko Marjeti in jo pridržal in stiskal. Z zamolklim glasom ji je naročil: »Ne vračaj se, dokler ne pridem po vas!« In potem se je ves omotičen zamajal proti domu. Ko se je zgubil med grmovjem, so se Marjeti vdrla solze in brez konca so ji tekale po licih in kapljale po rokah in prsih. Saj se je komaj zavedala, da joče. Vse, kar je doživljala, je bilo tako čudno.

Spočita živina, ki je začutila prostost, je poskakovala ter silila na vse strani in imeli so veliko težav, preden so jo pripeljali v Zadnji laz. Marjeta je otrokom naročala še to in ono in kako naj pazijo na živino. Obljubila jim je, da bo prišla kmalu nazaj in jih odpeljala domov.

Marjeta ni zdržala v Zadnjem laz. Preveč jo je skrbelo, kako bo doma. Vračala se je domov vupanju, da bodo

Italijani hitro opravili svoj barbarski posel in odšli. Hitro je stopala proti domu. Ko je zavila prek sadovnjaka proti hiši, je zagledala Italijane. Vsa otrpla je stekla naprej k hiši, a je bila že obkoljena. Niso je še opazili in smuknila je v pregrado za listje, ki je bilo zasilo zbito in postavljeno ob hlevskih vratih. Dolgo časa je čepela v kotu in drhtela. Iz tega mesta se je videlo po vsem dvorišču. Tako je lahko videla, kako so Italijani lovili kure, kako so z veliko težavo ujeli enega prašiča in ga kar tam zaklali. Iz kašče so nosili vrece žita, mast in meso. Še celo nekaj vrec krompirja so nabrali in prinesli iz kleti. Izpod lope so potegnili voz in na njega naložili vse naropano. V hlevu so okomatali konja in ga pripravili k vozi.

Nazadnje so prišli še po kravo in jo pripeljali iz hleva ter jo privezali zadaj k vozu. Izgledalo je, da so pripravljani za odhod in Marjeta se je že globoko oddahnila, da bo že vse mimo, ko je neki vojak še stikal vsepovsod za kurjimi jajci in je glavlo pomolil tudi v pregrado, v kateri je čepela Marjeta.

Široko se je zarežal, ko jo je zagledal. Zaklical je svojim tovarišem, kaj je našel.

Takoj so pritekli. Zgrabili so jo in jo odveli v hlev. Branila se je, a so obleko kar strgali z nje. Marjeta je bila kljub trem otrokom še zelo lepa in privlačna, in prav to je povečalo slo napadalcev. Potisnili so jo na tla. Brezmočna in z grozo je sledila vsem nadaljnjim dogajanjem. Na silo so ji razkrečili noge in neki črnosrajčnik se je silovito zaril vanjo. S kosi raztrganega perila so ji zamašili usta, da jih ni mogla gristi in kričati. In potem je videla, kako neki dolgin prihaja k njej. Zvalil se je nanjo in jo grizel po razgaljenih prsih

kot stekel pes. Misllila je, da ji bo vso notranjost raztrgal. Hlevska vrata pa so še kar naprej škripala in prihajali so novi.

Nekaj časa je še sledila z otropelostjo dogajanju, potem pa ni nič več vedela, kaj se dogaja z njo.

Predramila se je, ko jo je pred hlevom klicala Polona.

Dolgo je trajalo, preden se je začela zavedati, kaj se je z njo zgodilo. Okoli nje je bilo vse tako zoporno tiho in mirno. Šele po nekaj trenutkih je opazila, da leži gola in da so okoli nje razmetani: kosi raztrgané obleke. Hotela se je vzdigniti, a bolečine so jo potisnile nazaj k tlom. Zunaj pred hlevom je ponovno zaslišala nekakšno hipanje in klicanje. Spoznala je, da jo išče Polona.

Potem ko se je Matevž poslovil od Marjete, se je vrnil domov ves omotičen in ni vedel, kje naj se loti dela. Otopel je stal pred hišo in strmel na pot, po kateri je odšla Marjeta z otroki in živino.

»Pridi!« ga je poklicala Polona. »Morava spraviti prašiče iz svinjakov in jih skriti v grmovje!«

Kot ponorel se je Matevž pognal v svinjake in podil prašiče iz njih ter tekal za njimi po dvorišču. Pograbil je brezovo metlo in planil med kokoši kot jastreb in jih plašil, da kmalu ni bilo nobene videti nikjer.

Polona je gledala Matevža in njen obraz je razodeval strah in žalost obenem. Takega Matevža še ni videla nikoli.

POTA IN STRAŽNICA

dežurni poročajo

V ZDRAVSTVENEM DOMU OB GOTOVINO — 28. januarja je neznan storilec iz torbice 23-letne Marjane Pečjak iz Žužemberka ukradel 25 tiščakov. Pečjakova je bila tistega dne zdravstvenemu domu, torbico z denarjem pa je pustila v čakalnici, medtem ko je odšla na pregled k zdravniku. Za neznanim storilcem še poizvedujejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Običaj je bil, da so doslej med zimskimi meseci izginjale smuči, sani, morebiti še smučarski čevlji ali palice. Vse pa je na glavo postal neznanec, ki se je v noči na 28. januar motovilil med Jugorjem in Seli. S pomočjo ob vseh je izginila prava pravca vlečnica, ki jo je že leta 1984 kupila in postavila krajevna skupnost Jugorje. Morda jo bo neznanec odpeljal na Gače in zamenjal tamkajšnjo otroško vlečnico, ki se letos iz neznanega vzroka še ni zavrnila.

● Udeleženci nedeljskih smučarskih tekov TV — 15 na Občicah so prišli na sled uganki, zakaj lastnik modre, ob cesti s snegom zametane katrece ne mara svojega vozilca. Radovedno oko je v avtomobilu odkrilo na pol razpadlega divjega prašiča zvso pripadajočo drobovino. Smrad bo vozilo in skrivnostno vsebino v njem zanesljivo varoval vsaj še nekaj časa.

● V noči na 29. januar je neznanec obiskal kokošnjak Alojza Koželja v Podšumberku in iz njega spjel 10 lepo rejnih prebivalcev, katerih dinarska teža je ocenjena na najmanj 20 tiščakov. Nedeljski kulturni praznik bo imel nekje kulinarično vsebino.

Bogatejši za novo nevarnost

Vsem bolj ali manj znanim ekološkim problemom se je v novomeški občini pridružil še onesnažen zrak — V eni občini 12 velikih onesnaževalcev

NOVO MESTO — Če podatek, da imamo samo v Novem mestu ta čas kar dvanajst večjih onesnaževalcev okolja, ob tem pa še vrsto drugih ekoloških problemov — od divjih in neurejenih odlagališč odpadkov in skladiščena nevarnih odpadnih snovi kar na tovarniških dvoriščih do tehnološko neustreznih čistilnih naprav, vse bolj onesnaženega zraka, da ogrožene podtalnice niti ne omenjamo — govori, da so vsa dosežanja opozorila pa tudi ukrepi in kazni kot bob ob steno. Inšpektorji iz novomeške uprave inšpekcijskih služb, tako sanitarni kot komunalni, in še kateri, so vse minulo leto dovolj glasno opozarjali na vse večje zastrupljanje okolja, izdali nič koliko odločb, vendar letna inventura kaže, da odmeva na vse to ni bilo.

Najprej nekaj o odlagališčih. Če je Novo mesto sicer še vedno dokaj sporno deponijo komunalnih odpadkov v Leskovcu vsaj začasno

Požar pogasili v petnajstih minutah

Minuli torek je gorelo v metliški Beti

METLIKA — V torek, 27. januarja, malo pred osmo uro, je v Betini barvarni izbruhnil požar na parilniku, stroju za predbdelavo pletiva za kopalke. Požar so pogasili delavci iz barvarne in sosednjih obratov sami in tako preprečili, da ni prišlo do večje škode ali celo katastrofe, če bi se požar razširil. Vzroke za požar raziskuje posebna komisija. Škoda znaša okoli 2 milijona dinarjev, za ponovno usposobitev parilnika, stroja, ki stane blizu 400.000 nemških mark, pa bodo potrebovali kakih deset dni. Čeprav bodo del proizvodnje lahko preusmerili na druge podobne stroje, vsega le ne bodo mogli, tako da bo prišlo tudi do izpada.

Požar je izbruhnil na napi za odzračevanje, ki je obložena s filcem, ta pa je prepojen s preparacijo, ki se pri delovni temperaturi stroja 190° C izpareva in se nabira na tem filcu. Sreča je, da ob nastanku požara v stroju ni bilo pletiva, brž ko je požar izbruhnil, pa so najprej iz okolice stroja umaknili vse material. Kot rečeno, najvišje deli stroja na srečo niso poškodovani, tako rekoč vse poškodovane dele pa je moč dobiti doma.

Požar so delavci in Betini gasilci sami pogasili v petnajstih minutah, v tem času pa so izpraznili 45 malih ročnih in šest večjih gasilnih aparatov.

ZASTONJ DO ELEKTRIČNE ENERGIJE

ŠMIHEL — 35-letni F. B. iz Šmihela je utemeljeno osumljen, da je imel v času od lanskega aprila pa vse do decembra zastoj električno energijo. Kot kažejo rezultati preiskave, naj bi napeljal sekundarni električni vod pod električnim stebcem, naj pa priključil bojler, pralni stroj in električni štedilnik, torej največje porabnike elektrike. Na tak način je F. B. oškodoval novomeški Elektro za 305.966 din. Zoper osumljenca bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilu.

rešilo tovrstne težave, pa so te tolikanj večje v Črnomlju in Trebnjem.

In če se zatika že pri javnih odlagališčih, je tolikanj bolj jasno, da so težave še večje z deponijo posebnih odpadkov. Tovrstnega odlagališča, vsaj uradnega, Dolenjska ta čas ne premore, nevarne snovi se skladiščijo po tovarniških dvoriščih.

Omenimo naj le posebne odpadke novomeške IMV, pa tiste iz Krkinega tožda Izolacije, posebne odpadke iz lakirnic Pionirja in bršlinske Iskre, da ne naštevamo še naprej.

Koliko od teh strupov je doslej pričurljalo do podtalnih voda? Ne doci tu manj pomembna so za zdravje okolje tudi urejena kanalizacija, čistilne naprave. Ne le da je na Dolenjskem še ogromno naselij povsem brez kanalizacije, pač pa je tudi tista, ki jo imamo, večinoma neustrezna, po zaslugi čistilnih naprav seveda. Spomnimo se le centralne čistilne naprave v Novem mestu, ki še zdaleč ne dosega s projektom predvidene stopnje čiščenja in s tem povzroča ne le hud smrad v okolici, pač pa tudi zastrupljanje Krke in življa v njej. S podobno učinkovitostjo se lahko postavi še čistilna naprava žužemberške Iskre in še katera. In če del Novega mesta slab in sumljiv zrak pripisuje delovanju čistilne naprave, je treba v isti šapi dodati, da tudi drugod niso dosti na boljšem. Vzrok je v povečani porabi trdih goriv,

predvsem premoga, ki vsebujejo neprimerno večje količine žvepla od tekočih goriv. Zaenkrat je koncentracija žveplovega dioksida v Novem mestu še v mejah dovoljenega, vendar se ob megljenih in brezvetrnih dneh, teh pa v novomeški kotlini ni malo, nevarno približa kritični meji.

Ne le da nimamo po enem letu kakega ekološkega problema manj, pač pa imamo celo enega več!

Za konec lanskoletne ekološke inventure smo si pripravili še znano zadevo: onesnaževanje podtalnice s tovarniškimi odpadki. Ni malo delovnih organizacij na Dolenjskem, ki za svoje odplake nimajo niti osnovnega čiščenja, pri drugih je to premalo učinkovito. Ponekod imajo odplake speljane kar v kanalizacijo, kar pa seveda povzroča motnje pri delovanju komunalnih čistilnih naprav. In kdo so tovrstni največji onesnaževalci v lanskem letu? Uvodoma smo rekli, da jih je samo v novomeški občini dvanajst:

tovarna zdravil Krka, Komunala s čistilno napravo, Iskra Žužemberk, Novoles Straža, Krkin tozd Izolacije, obarbane tehnološke odpadne vode iz Novoteksa, IMV, Iskra Bršljin, Pionir, Ljubljanske mlekarne, Iskra Šentjerneja in pa komunalne ter fekalne odplake iz naselij. Upati je, da v prihodnje ne bo smotrnejše pisati spiska tistih, ki jim skrb za okolje ni deveta brigada.

B. BUDJA

Bo Rog ostal brez jelk?

Obilo dela za gozdarsko inšpekcijo — Rak na kostanju in fiziološko sušenje jelk

NOVO MESTO — Gozdni inšpektorji novomeške uprave inšpekcijskih služb so imeli v minulem letu veliko dela ne le zaradi številnih kršitev, pač pa tudi zaradi spremljanja nekaterih nevarnih boleznih gozdnega drevoja. A o tem kasneje.

Statistika kaže, da so gozdarski inšpektorji v minulem letu izdali štiri odločbe (dve od tega zaradi zasežbe lesa in dve zaradi neurejenega gozdnega reda), napisali eno ovadbo zaradi gospodarskega prestopka in eno zaradi kaznivega dejanja, ob tem pa podali še 43 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Daleč največ, kar 28, jih je zaradi črne sečnje brez odkazila, v šestih primerih gre za tatvine lesa, v štirih za neurejen gozdni red, trikrat so bili odkriti primeri nedovoljenega nakupa lesa, dvakrat je šlo za prevoz nežigosane hlodovine, po ena prijava pa je sodniku za prekrške romala zaradi kraje manj kot kubika lesa, zaradi nepravilnega vodenja evidence na zasebni žagi, prevoza neplombiranih noveletnih jelk in zaradi nedovoljenega nabiranja gozdnih sadežev.

Kot že rečeno, pa je posebno poglavje v delu gozdarske inšpekcije nadzorovanje bolezni gozdnega drevoja. V prvi vrsti je vnovič potrebno omeniti raka na domačem kostanju, ki se nezadržno širi, in povsem upravičena je bojazen, da bo kostanj že v bližnji prihodnosti docela

uničen. Nič manj se ni razpasla holandska bolezen bresta, ki je to drevesno vrsto že domala iztrebila in je prava redkost danes v gozdu najti brestovo drevo. Od ostalih bolezni omenimo še mehurjevko na zelenem boru, le da je njen obseg že vrsto let enak, zato pa bolj vznemirljive novice prihajajo z Roga. Jelki na Rogu namreč grozi

● Novomeški gozdni inšpektorji so v sodelovanju z Inštitutom za gozdno in lesno gospodarstvo SRS lanske spomladi in jeseni pregledali sadike v gozdnih drevesnicah. Prav v nobenem primeru ni bilo opaziti karantenskih bolezni, tako da so bile vse sadike primerne za promet.

uničenje, fiziološko sušenje teh dreves pa je zavzelo že takšen obseg, da lahko govorimo že kar o naravni katastrofi. To potrjuje tudi vest, da so v nekaterih gozdarskih enotah na tem območju podvojili letni posek iglavcev.

In vzrok za takšno sušenje jelk? Tako inšpektorji kot strokovnjaki so si edini, da je krivec le en: škodljive primese v zraku. B. B.

Alkohol in nož govorila

Oče imel v krvi 3,2 g/kg alkohola, ko je zabodel sina

KOČEVJE — Pred senatom petrice, ki mu je predsedoval sodnik Blaž Volf, je bila 28. januarja pri sodišču v

Kočevju glavna obravnava zoper 51-letnega Franca Janeža iz Kočevja, vendar ni bila končana in se bo nadaljevala 11. februarja.

Obtožnica je Janeža bremenila, da je 14. septembra lani v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti pozikalil vzel življenje svojemu sinu Francu, in sicer tako, da ga je v domačem stanovanju zabodel z nožem v prsi. Priče so bili sorodniki (žena, sin, hči, zet), ki bi se lahko odrekli pričanju, vendar so vsi izpovedali, da žele pričati, ker hočejo, da se zve čista resnica. Vendar sodišču razprave ni uspelo končati, ker je vsaka priča doživela, videla in opisala usodni dogodek drugače.

Sodni senat je zato v celoti ugodil predlogom obtožbe in delno predlogom obrambe. Potrebno je zaslislati izvedenca kirurške stroke, potrebno je dobiti tudi fotografije in skico kraja dogodka, pri Zdravstvenem domu v Kočevju je potrebno poizvedeti, kolikokrat in ob kateri uri je bil obdolženec usodnega dne v zdravstvenem domu, če so bile na njem ugotovljene kakšne poškodbe, če so bile poškodbe oskrbljene in če je bila oskrba poškodb potrebna (obtoženec namreč trdi, da ga je tistega dne že popoldne, nato pa še zvečer napadel sin).

TO IN ONO IZ INŠPEKTORJEVE BELEŽNICE

● Novomeški požarni inšpektorji so v minulem letu opravili 35 pregledov v raznih delovnih organizacijah, 30 obiskov so imeli v obrtnih delavnicah in 9 v drugih objektih. Da je bilo veliko tega narobe, pove podatek, da je bilo ob tem izdanih kar 43 raznih ureditvenih odločb, napisani sta bili dve prijavi sodniku za prekrške, izrečenih pa še 5 mandatnih kazni. Koliko požarov je bilo s tem preprečenih, se žal ne da izračunati.

● Ko so se novomeški tržni inšpektorji odpravili po sledih številnih pritožb strank zaradi nesolidnih in dragih obrtnih ter servisnih storitev, so imeli kaj videti. Ne le da so po tem pregledu napisali za kar zajeten kupček raznih odločb in prijav sodniku za prekrške, pač pa so v nekaj primerih predlagali tudi odvzem promotrenjske koristi. Šlo je za 82 starih milijončkov.

● Inšpektorji za delo vse pogosteje ugotavljajo, da se redki obrtniki pravočasno oskrbijo z aneksi k delovnim pogodbam z zaposlenimi delci, zato so na to temo sklicali poseben posvet z obrtniki. Ali bo kaj zalegel, bo znano že kmalu, prav tako pa bo znano, ali bodo obrtniki v prihodnje kaj dosledneje registrirali pogodbe o delovnem razmerju z delavci. Doslej jim to delo ni preveč dišalo. O tem priča 26 opravljenih pregledov.

● Za konec pa še ena spodbudna! Po ugotovitvah inšpekcije za delo v novomeški občini ni delovne organizacije, ki bi izplačevala osebni dohodek, nižji od zadržane. Upamo, da se zaradi te trditve ne bo komu dvignil pritisk.

Tožnica brez sodbe in denarja

Čeprav je Višje sodišče že pred enim letom razveljavilo sodbo črnomaljskega, nove obravnave še ni bilo — Bo Barbara Čemas dobila vrnjenih svojih 260 tisočakov?

ČRNOMELJ, LJUBLJANA — Če krepko v preteklost moramo seči po začetek zgodbe, o kateri smo pod naslovom »Sporni Barbarini milijoni« pisali tudi v našem listu. Danes 86-letna Barbara Čemas je pred leti prodala svojo rojstno hišico v belokranjski vasi Zilje pri Vinici, denar — šlo je za 400 tisočakov — pa za eno noč shranila pri prijateljici Antoniji Perc. A ko je naslednjega dne hotela svoj denar nazaj, ji ga Perčeva ni hotela izročiti, češ da ga je posodila svoji hčeri za gradnjo nove hiše v Črnomlju.

črnomaljskega sodišča ne bi pritožila.

Razni papirji, potrdila in pogodbe kažejo, da je Čemasova do 19. junija 1983 dobila od Perčeve vsega 140.000 din, preostalega denarja pa do danes še ni videla. Pomoč je poiskala na sodišču v Črnomlju, ki pa je — tudi o tem smo takrat že pisali — razsodilo Perčevi v prid. Sodišče je sicer ugotovilo, da je Čemasova Perčevi izročila nekaj denarja od prodane hiše, slednja je tudi priznala, da je denar prejela, vendar ga ni preštel, temveč samo spravila pod posteljo. Senat, ki mu je predsedovala Darinka Plevnik, je ugotovil tudi, da je Perčeva po obrokih res vrnila 140.000 din, to pa naj bi bilo tudi vse, kar je bila dolžna. O verodostojnosti potrdila, po katerem bi bila toženka dolžna še 260 tisoč dinarjev, je sodišče podvomilo. Barbari Čemas so pripisali starostno bolezen požabljanja in občasno pitje ter tako prišli do zaključka, da je bila Čemasova v času, ko je izročala denar v hrambo, in potem, ko ga je po obrokih prejemale, bistveno manj sposobna razumevanja in obvladovanja. Zgodbe bi bilo tako verjetno konec, če se Čemasova na takšno odločitev

Lanskega 12. februarja je bilo, ko je Višje sodišče v Ljubljani razpravljalo o pritožbi in odločitev črnomaljskega sodišča razveljavilo. Navsezadnje tudi to ne bi bilo nič nenavadnega, ako Višje sodišče črnomaljskemu ne bi očitalo tako bistvenih kršitev določb pravnega postopka, kot zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja in celo napačna uporaba materialnega prava. Črnomaljski senat namreč ni zaslislal predlaganih priči, ki bi vedele povedati, koliko denarja je tožnica imela in tudi prinesla v hrambo k Perčevi. Sodišče bi moralo izdati zamudno sodbo, ker Perčeva ni bilo na obravnavo, čeprav je bila vabljena, prostovoljno in v razsodnem stanju pa je tudi podpisala listino, da je Čemasovi dolžna še 260.000 din. Višje sodišče je zapisalo, da prvostopenjsko sodišče ni opravilo dokaznega postopka, svojo odločitev pa je gradilo na izpovedi prič, ki o zadevi niso vedele dovolj ničesar, medtem ko prič, ki bi lahko povedale veliko tega, senat ni zaslislal.

»Gre za poseben pravdni postopek, ki bi ga moralo prvo sodišče speljati po načelih neposrednosti s potrebnimi soočenji, in tudi očno morebitne tožnikove odsotnosti... Priči Vladimiri Potočar bi moralo biti jasno, koliko denarja je imela toženka v hrambi in koliko ga je Čemasova dobila nazaj. O tem bi vedel kaj povedati tudi gostilničar Jože Skubic, kateremu naj bi Čemasova isti dan, ko je z njegovim posredovanjem odšla k toženki, ponujala 40 do 60 starih milijonov posojila, kar je imela od kupnine za prodane nepremičnine. Pritožbeno sodišče opozarja še na podatke v spisu, da si je Perčeva z denarjem Čemasove kupila štedilnik (lastno priznanje) in tudi njen denar zapravljala za razne drobnarije...«

To in še marsikaj drugega stoji v obrazložitvi odločitve Višjega sodišča, čisto na koncu pa tisto, kar morda še najbolj moti — datum. Prihodnji četrtek bo natanko leto dni, kar je Višje sodišče sprejelo takšno odločitev, do danes pa v Trebnjem, kjer bo po sklepu Temeljnega sodišča Novo mesto potekalo drugo sojenje, še ni bila razpisana nova obravnava. Malce čudno, še bolj pa je čudno to, da, kot trdi Čemasova, iz črnomaljske enote Temeljnega sodišča Novo mesto še do danes ni dobila sklepa Višjega sodišča v Ljubljani.

B. BUDJA

NA ČRNO POSEKALI 87 KUBIKOV LESA

DOBRUŠKA VAS — Miličniki in kriminalisti novomeške UNZ so pred dnevi prišli na sled zanimivi ugotovitvi, da so Romi iz Dobruške vasi za kurjavo v bližnjih gozdnih posekah kar 87 kubikov hrastovega, gabrovega in drugega lesa. Zaenkrat še neznan storilec so tem dejanjem oškodovali 11 lastnikov gozdnih parcel, povzročena škoda pa znaša 522.720 din.

TLELO ŽAGANJE

ČRNOMELJ — V ponedeljek, 2. februarja, je prišlo v črnomaljski IMV, tozdu Galanterija, do izpada proizvođa, ki ga je povzročilo padanje gorečih ogorkov žagovine iz silosa. Kot je pokazala preiskava, je temu krivo razžagovanje trdega afriškega lesa, pri katerem je prihajalo do trenja, segrete žaganje pa je sesalniki potegnili v silos, kjer je žagovina pričelati. Z nevarnostjo so opravili člani črnomaljskega PGD, zaradi izpada proizvođa in čiščenja objekta pa je škoda za okoli 300 tisočakov.

LE POLOVIČNA CENA ZA SERVISIRANJE

NOVO MESTO — Veliko je bilo v minulem letu slišati o težavah novomeškega Agroservisa pri servisiranju traktorjev. Tržni inšpektorji, ki so si zadevo ogledali malce bližje, so ugotovili, da se največ težav pojavlja pri servisiranju traktorjev IMT iz Kraljevice. Novomeški Agroservis, ki je pooblaščen za servise tovrstnih traktorjev, ima za to dovolj tehne izgovore. Velike težave imajo namreč z uveljavljanjem nadomestila za opravljanje storitev in zamenjavo delov na traktorjih IMT, poleg tega jim izdelavalec v garancijski dobi priznava le 50 odstotkov cene storitev na uro. Očitno gredo po stopinjah kragujevške Crvene zastave še nekateri.

KRONIKA NESREČ

PREHITRO PO ZALEDENELI CESTI — 29-letni Josip Vuković iz Bregane je 29. januarja ob 22.10 vozil kombi iz Ljubljane proti Zagrebu. Ko je pripeljal do vasi Obrežje, ga je na polednelem in spolzkem cestišču zaradi prevelike hitrosti zaneslo. Zapeljal je na levo polovico ceste, ko je po njej privozil nasproti 53-letni voznik osebnega avtomobila Jožef Novak iz Pristave. Vozili sta se ob srečevanju oplazili, pri čemer se je voznik Vuković hudobno poškodoval, njegov sopotnik 24-letni Dražen Martič iz Bregane in sopotnica v Novakovem vozilu, 18-letna Rosana Novak, palaže. Vsetriso odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je na zdravljenju ostal le Vuković. Materialna škoda so ocenili na 3 milijone dinarjev.

Z AVTOMOBILOM ZBIL PEŠAKINJO — 28. januarja ob 14. uri je 17-letna Majda Kovačič iz Vratnega peščila iz IMV-tozd Podgorje na regionalno cesto med Šentjernejem in Skočjanom. Prav v tistem času je po cesti iz Šentjerneja z osebnim avtomobilom pripeljal 42-letni Marjan Turk iz Dram. Slednji zaradi prevelike hitrosti vozila ni mogel ustaviti, tako da je trčil v Kovačičevo in jo zbil po cesti. Kovačičeva se je laže telesno poškodovala. Prvo pomoč so ji nudili v šentjernejskem zdravstvenem domu, nato pa so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Materialna škoda je za okoli 20 tisočakov.

Korak naprej od abecede?

Za dolensko smučarstvo bi bila ta čas največja pridobitev organizacija kakšne FIS tekme

Letošnja predpočitniška nakupovalna mrzlica najrazličnejše smučarske opreme pa obljude domala vse vzpetine, po katerih se je moč zadilciti v dolino, in še kaj drugega neizpodbitno kaže, da smo tudi Dolenci z velikimi koraki stopili v slovenski smučarski svet. Smučanje že dolgo ni več privilegij Gorenjcev ali Štajercov, čeprav nam za dokončno enakopravnost seveda še precej manjka.

Imamo že nekaj urejenih smučišč, nad Črnomeljci nastajajo pravi smučarski center z ambicijami, da postane podobno Kranjski gori, Pohorju ali Kravcu, imamo celo nekaj manjših skakalnic in tudi dovolj smučarskih zanesenjakov. O tem pričajo številne rekreacijske tekme te dni, od raznih veseljalov, tekov do skokov. Da pa bi se Dolenci vendarle prebrižali iz smučarske anonimnosti, bo potrebno storiti še veliko več. Jasno je, da bi bilo potrebno na prvem mestu omeniti dodatna vlaganja v razširitev zmog-

ljivosti, predvsem gostinskih in prehranbenih, na Gačah, postavitev kakšne sedežnice, seveda pa je vse to povezano z ogromnimi stroški, za katere dvomimo, da jih investitorji tega smučarskega centra ta čas premorejo. Dalo pa bi se narediti nekaj drugega. Pravi mik slehernega športa so namreč tekmovalci, seveda ne rekreacijska. Pred časom je bilo veliko govora o tem, naj bi Dolenska dobila kakšno homologirano smučarsko progo, pa naj bo to na Gorjancih ali na Gačah. Objektivno so slednje temu precej bliže in verjetno ni potrebno posebej poudarjati, kaj bi razvoju tega dolenskega smučarskega centra pomenila kakšna FIS tekma, podobna tistim, kot jih imamo na Zelenici, Soriški planini in še kje. Zagotovo pa je razširitev sporeda FIS tekmovalcev izven javnosti že znanih smučarskih središč Slovenije tudi v interesu republiške smučarske zveze.

B. B.

Spet družinska športna rekreacija

Tokrat tudi v Mokronogu

TREBNJE — Tako po zimskih šolskih počitnicah bo stekla družinska športna rekreacija, ki jo pod naslovom Otok in starši že tretje leto prireja Vzgojnovarstvena organizacija Trebnje in občinska Zveza telesnokulturnih organizacij. Pričeli so v šolskem letu 1984/85 na Mirni, lani so pritegnili Trebnje, letos pa vključili še Mokronog.

Računajo, da bodo vključili najmanj 100 otrok iz teh krajev. Toda ne le tistih, ki obiskujejo vrtec, k družinski športni rekreaciji so povabili tudi otroke, ki vrtec ne obiskujejo. Seveda je največ odvisno od tega, kako resno bodo starši sprejeli to zanimivo obliko telesnokulturne dejavnosti, ki skuša povezati vse bolj razrahljane družinske vezi. Ne bi pa smeli pozabiti niti tega, da ta program družinske športne rekreacije bogati obojestransko, zlasti pa skrbi za vsestranski razvoj otroka. Starši skoraj ves čas aktivno sodelujejo, kažejo otroku vaje, pogosto predstavljajo veliko telovadno orodje za otroke.

Ob vadbi, ki jo usmerjajo vzgojiteljice, lahko starši primerjajo svoje vzgojne prijeme. Zgodnje vključevanje otrok v sistematično telesno vzgojo od 3. leta naprej, ko je otrok zelo samosvojen in se težko vključuje v skupinsko delo, je tako lažje, učinkovitejše. Organizatorji družinske športne rekreacije Otok in starši pozivajo, da se čimprej prijavite.

TERENSKI SKOKI NA ČATEŽU

ČATEŽ — OO ZSMS s Čateža pri Trebnjem organizira v nedeljo, 8. februarja, že tretjo tekmo v terenskih smučarskih skokih. Tekmovalce šteje za pokal OK ZSMS Trebnje, pričetek tekme pa bo ob 13. uri na Čatežu. Doslej sta bili že dve tovrstni tekmi, zadnja, finalna, pa bo 15. februarja ob 13. uri v Šentlovcu; organizira jo tamkajšnja OO ZSMS.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

TREBNJE — V nedeljo, 15. februarja, bo v Trebnjem 5. odprt turnir v malem nogometu za ekipe trebanjske občine. Prijavite se lahko do 10. februarja Andreju Kolarju ali na telefon 47-065. Omenimo, da po štirih kolidih vodi Špic schuss pred Veliko Loko in Kadeti.

Zmagoslavje bratov Gučkov

Tekmovanje na 25-metrski skakalnici na Ložarjevem hribu

SEVNICA — Taborniški odred Treh smrek iz Sevnice je minulo nedeljo, 1. februarja, organiziral tradicionalno že 5. tekmovalce v smučarskih skokih na 25-metrski skakalnici na Ložarjevem hribu. Zaradi zaledenele skakalnice je bila udeležba tokrat nekoliko slabša, manjkal pa je tudi lanskoletni zmagovalec Drago Perc, ki je pri vojakih.

Pokal Grilbičeva Osolinar iz Sevnice si je priboril Slavko Guček z Vrh nad Bošnjem s 162 točkami (skoka 24 in 23 metrov), družinsko zmagovalec pa sta dopolnila njegova brata: F. Guček je bil s 154 točkami drugi (20, 22), B. Guček pa s 146 tretji (18, 18 metrov). Četrto mesto je pripadlo Avguštinu s 138 točkami in skokoma dvakrat po 16 metrov. Omenimo še, da rekord skakalnice še nadalje drži Racman s 26 metri, postavil pa ga je pred tremi leti.

J. BLAS

VZORNA PRIPRAVA TEKOV — Tradicionalni roški smučarski teki, edina večja smučarska prireditev na Dolenskem, so minili v izredno lepem vremenu, ob dobri udeležbi in izredni organizaciji smučarskega društva Rog ter tednika TV-15. Na sliki: pred startom borcev — partizanskih kurirjev in vezistov na 4 km dolgo tekaško preizkušnjo. (Foto: J. Pavlin)

Roške smučine vnovič oživele

Tradicionalnih smučarskih tekov za pokal TV-15 se je udeležilo 150 tekmovalcev — V močni konkurenci so se Dolenci dobro odrezali

SMUČARSKI CENTER ROG — Smučarsko društvo Rog je v nedeljo pod pokroviteljstvom Dolenske turistične zveze pripravilo tradicionalni roški smučarski tek za pokal TV-15. Med 150 tekmovalci iz vseh slovenskih smučarskih klubov je v posebni disciplini nastopilo tudi 35 borcev in bork, nekdanjih kurirjev in vezistov, startni strel pa je izstrelil narodni heroj Jože Borštnar.

V kategoriji mlajših in starejših pionirjev, ki so tekmovali za pokal TV-15, so imeli največ uspeha mladi smučarji tekači iz logaške Osnovne šole »Edvarda Kardelja«, ki so na koncu postali tudi ekipni zmagovalci, med Dolenci pa so se dobro odrezali pionirji Osnovne šole Vavta vas. Zanimiva je bila tudi preizkušnja borcev in bork, ki so se pomerili na 4 km dolgi progi. Najhitreje je na cilj prišel Ivan Jošt iz Kranja. Priznanje je dobil tudi

najstarejši udeleženec teka, 75-letni Zdravko Šporn-Tine iz Brega pri Zirovnici. Letos so se na startu, tudi prvič, pojavile tri borke.

DOLENJSKA LIGAŠA ZNOVA USPEŠNA

NOVO MESTO — V nadaljevanju prvenstva v II. republiški kegljaški ligi sta dolenska predstavnika zmagala. Novomeščani so doma ugnali vrsto Rudarja s 5:083 : 4:959, medtem ko so Krčanke v gosteh premagale Slovenj Gradec z 2:320 : 2:295. Na razpredelnici je Novo mesto pri moških s 6 točkami na četrtem mestu, Krčanke pa z 8 točkami v svoji ligi močno vodijo.

V NEDELJO PRIČETEK PLESNE ŠOLE

NOVO MESTO — Plesna šola Novo mesto vnovič organizira začetne, nadaljevalne in izpopolnjevalne plesne tečaje v hotelu Metropol. Pričetek tečajev bo v nedeljo, 8. februarja, ko bo ob 16. uri najprej začetni, nato ob 18. uri nadaljevalni in ob 20. uri izpopolnjevalni tečaj. Vsak ponedeljek pa bo ob 19. uri še tečaj aerobike. Prijavite se lahko v hotelu Metropol.

Štiri desetletja plodnega dela

Ena prvih akcij AMD Bela krajina ob jubileju bo motokros na Brezju

ČRNOELJ — Avto-moto društvo »Bela krajina« praznuje letos 40-letnico dela. Septembra 1947 so namreč Franjo Oblak, Franc Einsiedler in Franc Rajmer ustanovili društvo, ki šteje danes več kot 1000 članov, njihov cilj pa je, da bi jih bilo 1.500, torej četrtina vseh lastnikov motornih vozil v Beli krajini.

V teh letih je v avto šoli AMD uspešno opravilo vozniški izpit 6.500 Belokranjcev. Člani so leta 1964 zgradili v Črnomlju društveni dom, lani pa je bila na njihovo pobudo ters pomočjo delovnih organizacij in občinske skupščine Črnomelj odprta tehnična zbirnica.

Pred štirinajstimi leti je AMD pričelo prijeti tekmovalce v motokrosu. Doslej so pripravili 22 prireditev, od tega 13 mednarodnih. Tekmovanja na Brezjah pri Črnomlju obišče vsako leto okrog 10.000 gledalcev. V AMD radi povedo, daje prav na teh tekmovaljih njihov član Božo Štukelj leta 1976 in 1978 postal državni prvak v kategoriji 50 ccm, Aljoša Satošek pa vicešampion. Leta 1978 so

Avto-moto društvo Bela krajina je ob 40-letnici delovanja že pripravilo delovni program. Ena od prvih in pomembnejših akcij je organizacija mednarodnega motokrosa, ki bo 10. maja na Brezjah. Medtem ko so doslej poleg Jugoslovanov tekmovali le še Avstrijci in Italijani, bodo to pot povabilo tekmovalce iz več sosednjih držav.

člani AMD Bela krajina zasedli prvo mesto tudi ekipno, in sicer Božo Štukelj, Aljoša Satošek in Toni Vajs. Za vzorno organizacijo teh prireditev je društvo prejelo od AMZ Jugoslavije 5 priznanj.

Društvo posveča veliko pozornost prometni vzgoji in preventivi mladine in odraslih. Po krajevnih skupnostih pripravljajo tribune in predavanja, v šolah pa pomaga pri akcijah »Kaj veš o prometu«. Za izredno prizadevanje na tem področju je društvo lani prejelo plaketo časopisa Expres politika, leto prej pa medaljo za varnost republiškega sekretarja za notranje zadeve Slovenije. Društvo je tudi sicer za svoje uspešno delo dobilo vrsto priznanj, med drugimi zlato in srebrno plaketo AMZS, priznanja OF, plaketo mesta Črnomelj. Ob letošnjem občinskem priznanju bo prejelo tudi plaketo občine Črnomelj, najvišje občinsko priznanje.

SEMIČANI PRISMUČALI PREHODNI POKAL

ČRNOELJ — Avto-moto društvo Bela krajina je s pomočjo smučarskega kluba Iskra iz Semiča in smučarskega centra Rog preteklo soboto na Gačah pripravila tradicionalno tekmovalno v veseljalov za člane društva in njihove družinske člane. Udeležili so se ga tudi člani pobratenega avto-moto krožka iz Studence, ki so morali prepustiti prehodni pokal ekipnemu zmagovalcu, avto-moto krožku Semič. Posamezno pa so bili najboljši med cicibani: Matej Bizjak (Črnomelj), med cicibankami Kristina Zajc (Semič), mlajšimi pionirkami Natalija Zajc (Semič), mlajšimi pionirji Roman Satošek (Črnomelj), med starejšimi pionirkami Sanja Rems (Črnomelj), starejšimi pionirji Aleš Jakša (Semič), med mladinkami Irena Jakša (Semič), mladinci Robi Rogelj (Semič), članicami Mateja Ogrič (Semič), člani Aljoša Satošek (Črnomelj), veterankami Marija Zajc (Semič) ter med veterani Anton Jakša (Semič). Nastopilo je več kot 100 smučarjev.

108 tekmovalcev na smučarski nedelji na Dolžu

Izredno uspela smučarska prireditev pod Gorjanci

DOLŽ — Pravi smučarski praznik je bil v nedeljo, 1. februarja, na Dolžu. Kar preko 300 gledalcev se je zbralo na tradicionalni smučarski nedelji, tekmovalcu v veseljalov in smučarskih skokih, ki se ga je udeležilo 108 tekmovalcev iz raznih dolenskih klubov.

Športno društvo z Dolža je res odlično pripravilo tekmovalce, dobro urejene so bile proge in skakalnica, rezultati pa naslednji: veseljalov, mladinke: 1. J. Kobe, 2. Marica Kobe, 3. Mari Kobe; cicibani in pionirji: 1. Avsec, 2. Bohte, 3. Ovniček; mladinci: 1. Udovč, 2. Štangelj, 3. Renuša; člani: 1. Turk, 2. Medle, 3. Vrtačič. V tekmovalcu smučarskih skokalcev je zmagal Siročni, drugi je bil Štangelj in tretji Ravnhin. Rekord skakalnice je s 26,5 metra postavil Jože Zupan.

Ekipna zmagava Brežičanov

11. februarja bo v Ljubljani razglasitev najboljših v avto-moto športih — Brežičani prvi v motokrosu do 250 ccm

LJUBLJANA — Čeprav je bila nepovedana že pred dnevi, bo letošnja podelitev priznanj in nagrad slovenskim prvakom v avto-moto športih šele prihodnje sredo, 11. februarja, v dvorani KD Španski borci v Ljubljani. Medbitnik priznanj bo tudi precej dolenskih imen, saj bodo poleg prvourvršenih na lanskih prvenstvih razglasili še imetnike drugih in tretjih mest.

Tako najdemo na seznamu najboljših ekip v minulemu letu v speedwayu Krčane na drugem mestu, ta uvrstitev pa velja tako za republiško kot državno prvenstvo. V rallyju sta

IVAČIČEVA ZMAGA

BREŽICE — Na kegljišču Terme na Čatežu se je pred dnevi končalo letošnje odprto prvenstvo Brežic za moške, na katerem je prepričljivo zmagal član ljubljanskega Gradisa Ivačič, ki je podrl kar 985 kegljev. Sledijo Bizjak 925, Urbanec (oba Gradis) 907, Možgon 895 itd. Krčan Prelec je 892 podrtimi keglji končal na 6. mestu.

V nedeljo 12. trnovski maraton

Organizator obljublja precej novosti

ČRNI VRH NAD IDRİJO — V nedeljo, 8. februarja, bo v Črnem vrhu nad Idrijo že tradicionalna smučarska tekaška prireditev 12. trnovski maraton. Start tekov bo ob 9.30 pred hotelom Bor, organizator pa bo sprejel prijave na dan prireditev med 6.30 in 9. uro. Startnina znaša 1.000 din, le udeleženci pionirskega teka in teka SLO so plačla startnine oproščeni. Častni pokrovitelj letošnje prireditev je narodni heroj generalpolkovnik Stane Potočar-Lazar.

Letos se bodo udeleženci trnovskega maratona pomerili v petih kategorijah: maratonu na 42 kilometrov, malem maratonu na 21 kilometrov, smučarskemu teku SLO na 12 km, pionirskemu teku na 8 kilometrov, kolikor bo dolg tudi partizanski tek TV-15. Iz organizacijskega odbora sporočajo, da je za prireditev v Črnem vrhu vse nared, obetajo pa tudi nekaj novosti. Črnovski smučarski klub je proge precej razširil in poskrbel za njihovo homologacijo, novost pa je tudi, da za razliko od prejšnjih let tokrat ne bo skupnega starta, ki je povzročal med udeleženci precej nejevolje. Morda še to, da rezultati trnovskega maratona štejejo tudi za telovizijsko akcijo »Brazde vzdržljivosti«.

ŠOLA SMUČANJA

TREBNJE — Okoli 320 učencev, to je približno petina vseh učencev v trebanjski občini, je obiskovalo letošnje šole smučanja v Dolenji Nemški vasi (40), Šentlovcu (26), Trebnjem (130), na Mirni (95) ter nad 20 učencev in otrok vrta iz Mokronoga, ki so konec prejšnjega tedna zadnji sklenili svoj tečaj.

Sola smučanja za predšolske in šolske otroke so vodili smučarski vaditelji TVD Partizana, smučarskega kluba Trimo Trebnje ter učitelji osnovnih šol in vzgojiteljice vrtec. Občinska ZTKO je poskrbela, da je vsak dobil lično priznanje za sodelovanje na smučarskem tečaju.

V SOBOTO SMUČARSKI PLES

KRŠKO — Smučarski klub Krško organizira v soboto, 7. februarja, tradicionalni smučarski ples v krškem hotelu Srečič. Ples se bo pričel ob 20. uri, za zabavo pa bo poskrbel ansambel Pred remontom. Organizatorji so pripravili tudi bogat srečelov, nekaj nagradnih iger in še vrsto presenečenj za obiskovalce. Vabljeni!

Občina »na prepihu«

Trebanjski telesni kulturni poberejo obetavne športnike večji kraji — M. Kapus govori o potrebi »opismenjenjavanja«

TREBNJE — Do leta 1990 naj bi v telesnokulturno gibanje zajeli petino aktivnih prebivalcev občine. To je le eden izmed ciljev trebanjske telesnokulturne skupnosti. Če bo uresničeno, je težko napovedovati, saj je znano, da so v športu razna ugotovanja in napovedi nezanesljive. Tajnik TKS občine Trebnje Marko Kapus pa je vendarle eden tistih, ki lahko o telesni kulturi v občini govori najbolj kvalificirano.

● Košarka, roket, odbojka so med uspešnejšimi panogami, ki jih v občini razvijajo klubi in društva Partizan, financira pa občinska Zveza telesnokulturnih organizacij. A prav odmevnih rezultatov le ni. Kje vidite vzroke in koliko denarja dobi ZTKO?

»Od lanskoletne realizacije okoli 24 milijonov dinarjev je naša TKS namenila občinski ZTKO slabo polovico. Če vemo, daje že 18 : 18 urabnikov (mimogrede: osamosvojni se je tudi karate klub!), potem je na dlani, da je denarja precej malo kot veliko. Poleg panog, ki ste jih omenili, financiramo še program množičnosti, športno rekreacijo, kjer imajo glavno besedo najtežavnejši in uspešni taborniki. Ogromno polkmetov je v občini, ki pač nimajo časa za telesno kulturo. N'ramo niti srednje šole, od koder drugje zvečne dobijo perspektivne tekmovalce. In ne naposled — smo občina na prepihu, zato izgubimo veliko obetavnih športnikov. Za primer naj navedem, da smo imeli že zelo močan ženski roket, pa so šla dekleta v Novo mesto, Ljubljano. Študij, boljša služba in nasploh možnosti za delo, razumljivo, vlecjejo!«

● Povsod tako radi govorimo o kadrovskih problemih, o pomanjkanju strokovnjakov, dobrih delavcev. Se v trebanjski telesni kulturi razvijajo stvari drugače?

»S pomanjkanjem zunanjih sodelavcev se srečujejo že v šolskih športnih društvih, ki so dokaj dejavna. Nasploh bomo dali v tem srednjeročnem obdobju poudarek športu mladim, da jih bomo vključevali že od 5. leta naprej. Gre za nekakšno opismenjevanje. Težave so tudi pri izobraževanju

telesnokulturnih delavcev. Ponekod jih je celo preveč, druge pa zelo malo. Stvari naj bi premaknili z udeležbo na raznih seminarjih, trenerskih tečajih, moram pa reči, da je lani republika odrekla, saj nekaterih tečajev, klub obljubam, žal, ni bilo.«

● Ste zadovoljni s telesnokulturnimi objekti v občini?

»Glede na nekatere sosednje občine in ker smo bili pred leti tudi v ter pogledu tudi med nerazvitimi, bi lahko rekli, da smo naredili pomemben korak naprej. Žal so bile storiene tudi nekatere napake. Bazen v Trebnjem nasproti motela je propadel, 40-metrski smučarski skakalnica na Mirni propada. Letos smo se odločili, da povečamo prispevno stopnjo za telesno kulturo prav zaradi potreb, da bi boljše vzdrževali telesnokulturne objekte.«

P. PERC

Marko Kapus

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 6. II.

9.00 PERISKOP: Kulinarika
9.50 ŠPORTNIK BILLY, ameriška risana nanizanka
10.15 KAM, KJE, KAKO MED POČITNICAMI
10.25 EX LIBRIS
11.25 RISANKA
11.30 BENJI, ameriški film
16.15 — 00.25 TELETEKST
16.30 TEDNIK
17.30 POROČILA
17.35 A. Šenoa: ZLATARJEVO ZLATO, 4. del nadaljevanke
17.50 SNEŽAKI, češkoslovaški film
18.15 IZKUŠNJE IN PREIZKUŠNJE: Dva bloka in mi, dok. serija
18.45 RISANKA
19.00 DANES: OBZORNIK
JEZIKOVNI UTRINKI
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
1. del ameriško-sovjetske nadaljevanke
Spektakularna nadaljevanke, o kateri je že med snemanjem, predvsem zaradi sodelovanja velikih zvezdnikov,

kov, krožilo dosti zgodb, se začena proti koncu 17. stoletja. Po smrti carja Teodorja III. po zapletih zavladata skupaj polbrata Peter in Ivan pod regentino Sofijo. Peter preživlja mladost ob borbenih igrah, ki naj bi oblikovale njegov značaj. V koloniji sreča ljubko krčmarjevo hčer Ano, a poročiti mora nezanimivo Evdoksijo, ki jo kasneje pošlje v samostan. Ko sta Sofija in njen ljubimec premagana od Turkov, Peter prevzame oblast in postane edini vladar Rusije. Njegov edini cilj je okrepiti mornarico in uničiti Turke in Tatare. Potem ko premaga Turke, pridobi Rusiji novo pristanišče na Baltiku, kjer v naslednjih letih zraste prestolnica Peterburg, današnji Leningrad. Poroči se s svojo ljubico, kmečkimi dekletom Katarino. Upor strelec pod Sofijinim vodstvom v krvi zaduši. Nadaljevanke ima osem delov.
20.55 OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE: DOLENJSKI MUZEJ v Novem mestu
21.40 PETER'S POP SHOW
22.00 DNEVNIK
22.15 VROČINA IN PRAH, angleški film

DRUGI PROGRAM

16.55 Test — 17.10 Dnevnik — 17.30 Osmi B — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Dokumentarni večer — 21.30 EP v umetnostnem drsanju (plesni pari)

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Osmi B — 8.55 TV v solni — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski počitniški spored — 12.30 Poročila — 12.35 Zimski počitniški spored — 16.00 Dober dan — 17.10 Kronika Reke — 17.30 Osmi B — 18.00 Ikone v Makedoniji — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Pod krinko (ameriška nanizanka) — 20.55 EP v umetnostnem drsanju — 22.30 Dnevnik — 22.50 V petek ob 22^h (kulturni magazin) — 00.20 Poročila

Vrtec pri stari kozi — 18.40 Dallas — 19.30 Dnevnik in Magazin — 21.15 Dnevi jazza — 20.45 Poročila — 20.50 Oddaja iz kulture — 21.20 Glasbeni večer — 22.50 Kronika Festa — 23.50 Noč z vami

TV ZAGREB

9.00 TV v solni — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski počitniški spored — 11.45 Crans Montana: Slalom (ž) (posnetek 1. teka) — 12.20 Slalom (ž) (prenos 2. teka) — 14.15 Izbor iz programa plus — 15.45 Sedem TV dni — 16.15 Poročila — 16.20 TV koledar — 16.30 Narodna glasba — 17.00 Košarka Patizan: Cibona — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik — 20.15 Boljše življenje (humoristična serija) — 21.00 Prišel bo moj dan (angleški film) — 22.55 Športna sobota — 23.20 Noč z vami — 02.20 Poročila

17.25 POROČILA
17.30 TV KAVARNA
18.30 POD DROBNOGLEDOM: Crans Montana — slalom
18.45 RISANKA
19.00 DANES: KINO
TURISTIČNI NAGELJ — NEŽA
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 POTOVANJE V VUČJAK, 2. del nadaljevanke
21.00 ŠPORTNI PREGLED

2.45 JAZZ NA EKRANU: DAVE HOLLAND
22.15 POROČILA

DRUGI PROGRAM

8.40 Poročila — 8.45 Danes za jutri:

PONEDELJEK, 9. II.

TV MOZAIK:
9.00 ZRCALO TEDNA
9.20 DOKUMENTARNA ODDAJA
16.20 — 22.40 TELETEKST
16.35 TV MOZAIK, ponovitev
17.25 POROČILA
17.30 PAPIR
17.45 NE DAJ SE. FLOKI, 5. del nanizanke
18.15 SLOVENSKI LJUDSKI PLES: Kozjansko

TOREK, 10. II

TV MOZAIK:
9.00 POKLICI V GOSTINSTVU IN TURIZMU
9.30 POKLICI V PARNI INDUSTRIJI
9.50 JEZIKOVNI UTRINKI
17.25 POROČILA
17.30 NORA ČAJANKA
17.25 POROČILA/17.30 NORA ČAJANKA

SREDA, 11. II.

TV MOZAIK:
9.00 ZLOČINCI, drama
9.40 MOSTOVI — HIDAK
16.05 — 22.50 TELETEKST
16.20 TV MOZAIK, ponovitev
17.30 POROČILA
17.35 VIJAVAJA: Josip Stritar, 1. del dok. serije
18.20 SKRIVNOSTI MORJA, 1. del dok. serije
18.45 RISANKA
19.00 DANES: OBZORNIK
19.26 VREME

ČETRTEK, 12. II.

TV MOZAIK — POUČNA TV:
9.00 FILMSKA VZGOJA: Kaj je film, uvod v filmsko ustvarjalnost
9.30 JUGOSLOVANSKI KRATKI FILM
15.20 — 23.50 TELETEKST
15.35 TV MOZAIK, ponovitev
16.35 SP V SMUČANJU — KLASIČNE DISCIPLINE: TEK NA 30 KM (M)
17.35 POROČILA
17.40 ZBIS — A. Matič: PUNČKA
17.55 BILO JE...
18.25 POTROŠNIŠKA POROTA
18.45 RISANKA
19.00 DANES: OBZORNIK

Obramba in samozaščita ter slovenski film Dobri stari pianino — 13.45 Anglunipe (oddaja v romščini) — 14.00 Mir in razorožitev — 14.30 Boks — 16.00 FP v umetnostnem drsanju — 17.15 Rokomet Medveščak: Metaloplastika — 18.45 Dediščina za prihodnost — 19.30 Dnevnik — 20.00 Moja domovina — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Narodna glasba — 21.55 Goya (zadnji del nadaljevanke) — 22.55 TV galerija

DRUGI PROGRAM

16.00 Dober dan, šport — 17.10 Dnevnik — 17.30 Nekaj pomembnega ti imam povedati — 17.45 Vukov kotiček — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Mali koncert — 21.15 Paralele (zunanje-politična oddaja) — 21.50 Bardeleyevi z Broadwaya (ameriški film)

DRUGI PROGRAM

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Mostovi hidak — 18.30 Premor — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ko se korenin zavemo: Na smrt obsojen narod — 21.00 Zrebanje lota — 21.05 Umetniški večer: Portret B. Brechta

DRUGI PROGRAM

17.10 Dnevnik — 17.30 Blenta in Bucko — 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zabavnoglasbena oddaja — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Liki revolucije: Heroj Raša — 21.30 Glasbeni večer

od oddaja — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Obarvana svetloba in igrani film

DRUGI PROGRAM

17.10 Dnevnik — 17.30 Zadnje leto otroštva — 18.00 Kulturna dediščina — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zabavnoglasbena

SOBOTA, 7. II.

8.05 POROČILA
8.10 NE DAJ SE, FLOKI, 4. del nanizanke
8.40 TEDENSKI ZABAVNIK, 1. del
9.50 Crans Montana: SP V SMUČANJU — SLALOM (Ž), 1. tek
11.00 OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE: Pokrajinski muzej Koper
11.45 MIR IN RAZOROŽITEV — Mostovi miru (Irska)
12.20 Crans Montana: SP V SMUČANJU — SLALOM (Ž), 2. tek
13.15 ČLOVEK IN GLASBA: Glasba na dvoru kralja Ludvika XIV.
14.15 REZERVIRAN ČAS
14.55 POROČILA
15.00 PERINBABA, nemško-češkoslovaški film
16.30 SPOZNAVAMO NAŠE MOJRE: Življenje na mehkem dnu
17.00 DP V KOŠARKI (M) — PAR-

TIZAN: CIBONA, prenos
18.25 NA ZVEZI
18.45 RISANKA
19.00 DANES: KNJIGA
19.26 VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 PRENOS PODELITVE PREDŠERNOVIH NAGRAD
21.00 POVODNI MOZ, balet
21.30 ZRCALO TEDNA
21.55 DNEVNIK
22.10 DEMPSEY IN MAKEPEACE, 4. del nanizanke
23.00 REZERVIRAN ČAS

DRUGI PROGRAM

12.15 Test — 12.30 Kako biti skupaj — 13.00 Volkodlak Tom (sovjetski mladinski film) — 14.30 Beograjske zgodbe — 15.30 EP v umetnostnem drsanju — 17.15 Risanka — 17.35

NEDELJA, 8. II.

7.50 — 22.20 TELETEKST
8.05 POROČILA
8.10 ŽIV ZAV
9.10 LUTKE IN LUTKI
9.15 SNEŽAKI, ponovitev filma
9.50 Crans Montana: SP V SMUČANJU — SLALOM (M), 1. tek
11.00 DEMPSEY IN MAKEPEACE, ponovitev 4. dela
11.45 VEČER SLOVENSKE NARODNOZABAVNE GLASBE NA

BLEDU
12.20 SP V SMUČANJU — SLALOM (M), 2. tek
13.15 POROČILA
13.20 SVATBA POD PECO, ponovitev
14.10 REZERVIRAN ČAS
14.25 MALU, 2. del brazilske nadaljevanke
15.15 LILI NOVY — PESNICA DVEH SVETOV
15.55 L. Lebič: FANVEL, glasbeno scensko delo

LJUBLJANSKA BANKA TEMELJNA DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO Delovna skupnost

Komisija za delovna razmerja oglašja naslednja prosta dela in naloge:

- VODENJE IN ORGANIZIRANJE DEL V REFERATU VREDNOSTNIH PAPIRJEV**
za 1 delavca s končano višjo šolo ekonomske smeri in 1 letom delovnih izkušenj v sektorju sredstev, planiranja in poslovnega informiranja
- POSLOVANJE Z VREDNOSTNIMI PAPIRI**
za 1 delavca s končano višjo šolo in 9 meseci delovnih izkušenj v sektorju sredstev, planiranja in poslovnega informiranja
- KONTROLA, USKLAJEVANJE IN OBDELAVA DOKUMENTOV PO POSLIH Z OBČANI**
za 1 delavca s končano srednjo šolo ekonomske ali naravoslovno-matematične smeri in 9 meseci delovnih izkušenj v sektorju računovodstva in finančnega poslovanja
- OPRAVILA DINARSKE IN DEVIZNE BLAGAJNE**
za 1 delavca s končano srednjo šolo ekonomske ali družboslovne smeri in 6 meseci delovnih izkušenj v ekspozituri Kandija
- OPRAVILA DINARSKEGA POSLOVANJA Z OBČANI**
za 2 delavca s končano srednjo šolo ekonomske, družboslovne ali naravoslovno-matematične smeri in 6 leti delovnih izkušenj v PE Črnomelj
- OPRAVILA DINARSKEGA IN DEVIZNEGA POSLOVANJA ZA OBČANE**
za 1 delavca s končano srednjo šolo ekonomske ali družboslovne smeri in 6 meseci delovnih izkušenj v ekspozituri Semič
Delovno razmerje bomo sklenili za določen in poln delovni čas — nadomeščanje delavca na porodniškem dopustu. Kandidati, ki menijo, da bi navedena delovna naloge lahko uspešno opravljali in izpolnjujejo zahtevane pogoje dela, naj oddajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi v kadrovski službi Ljubljanske banke. Temeljne dolžnosti banke, Novo mesto, Kettejev drevored 1. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 45 dni po zaključku zbiranja prijav.

90/87-5

Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, TOZD TES Brestanica,

objavlja prosta dela in naloge:

- ODVZEMANJE LEPENKE PRI ZLAGALNIH NAPRAVAH KARTONSKEGA STROJA**
2 delavca za nedoločen čas
1 delavec za določen čas (do decembra 1987)
Pogoji: — končana osnovna šola
— delo v treh izmenah
- SKLADIŠČENJE IN NAKLADANJE GOTOVIH IZDELKOV**
2 delavca za nedoločen čas
1 delavec za določen čas (do junija 87)
Pogoji: — končana osnovna šola
— delo v treh izmenah
- OPRAVLJANJE PRIPRAVNIŠKE DOBE**
1 pripravnik — za določen čas (6 mesecev)
Pogoji: — papirniški tehnolog, IV. stopnja
Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh na naslov:
TOVARNA EMBALAŽE SENOVO
68280 Brestanica
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

96/87-5

Delavski svet ELEKTRARNE BRESTANICA

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— višja šola ekonomsko-komercialne smeri
— 3 leta delovnih izkušenj

Mandat za navedena dela traja 4 leta. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Pisne prijave z dokazili pošljite na naslov: Elektranra Brestanica, razpisna komisija, Brestanica. O izbiri bomo kandidate obvestili v 20 dneh po končanem zbiranju prijav.

95/87-5

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO TOZD vzdrževanje in varstvo cest NOVO MESTO

Delavski svet TOZD razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD

Za opravljanje razpisanih del in nalog mora kandidat poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo gradbene, ekonomske, pravne, organizacijske ali druge dejavnosti TOZD primerne tehnične smeri,
- da ima pet let ustreznih delovnih izkušenj, če ima višjo izobrazbo, oziroma deset let ustreznih delovnih izkušenj, če ima srednjo izobrazbo,
- da ima z dosedanjim delom dokazane organizacijske sposobnosti,
- da ima moralno-politične kvalitete, ki jih določa družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto.

Mandat za razpisana dela in naloge traja štiri leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, TOZD vzdrževanje in varstvo cest Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska 47, z oznako »za razpisno komisijo«. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju.

92/87-5

DO DINOS LJUBLJANA TOZD Priprava odpadnih surovin Ljubljana, Titova 118

Odbor za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge na delovni enoti KOČEVJE, Podgorska 18, Kočevje:

rezilec, strojnik na stiskalnici — 1 delavec

Pogoji: kvalificiran delavec kovinarske stroke ali priučen delavec, poskusno delo 2 meseca, eno leto delovnih izkušenj.

Kandidati naj vložijo ponudbe v 8 dneh po objavi na naslov: Dinos Ljubljana, TOZD Priprava odpadnih surovin, Ljubljana, Titova 118, z dokazili o izpolnjevanju pogojev.

93/87-5

Avto-moto društvo Novo mesto

Sola za voznike motornih vozil organizira

tečaj za voznike inštruktorje vseh kategorij

Kandidati se lahko prijavijo z območja Dolenjske in Zassva, če:

- so zdravstveno sposobni za voznika inštruktorja,
- imajo srednjo šolsko izobrazbo,
- imajo tri leta vozniškega staža za isto kategorijo, za katero želijo delati izpit za voznika inštruktorja,
- če niso bili kaznovani v zadnjih treh letih z odvzemom vozniškega dovoljenja.

Prijave z dokazili sprejema Avto-moto društvo Novo mesto do vključno 25. 2. 1987.

94/87-5

MERCATOR — KZ KRKA TOZD OSKRBA, n. sub. o. NOVO MESTO Cesta komandanta Staneta 10

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. prodajalec v prodajalni Brusnice
2. prodajalec za ambulantno prodajo izdelkov
3. pomožna delavka v proizvodnji izdelkov

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
pod 1: šolska izobrazba IV. zahtevnostne kategorije — prodajalec mešane stroke in 1 leto delovnih izkušenj;
pod 2: šolska izobrazba IV. zahtevnostne kategorije — prodajalec živilske stroke in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 3: končana osnovna šola.
Delovna razmerja za objavljena prosta dela in naloge bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidata za dela in naloge pod 1 3 bosta imela 2-mesečno poskusno delo. Kandidati naj pisne prijave z dokazili o šolski izobrazbi in opisane dosedanje delovne izkušnje pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

98/87

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE NOVO MESTO

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Novo mesto objavlja na osnovi 9. člena pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj

RAZPIS za zbiranje vlog prosilcev za uvrstitev na prednostne liste upravičencev do — solidarnostnih stanovanj.

I. RAZPISNI POGOJI:

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so:
1. a. občani in družine z nizkimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah in ki združujejo delo v TOZD in delovnih skupnostih,
b. delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z zasebnim delom s sredstvi v lasti občanov,
c. mlade družine, v katerih nobeden od zakoncev nima več kot 30 let in ki imajo vsaj enega otroka;
2. upokojeni občani, invalidi, borci NOV, kmetje ter starejši in za delo nesposobni občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja.

Prosilci morajo izpolnjevati naslednje splošne in posebne pogoje:

a. Splošni pogoji so:

- da občani in osebe, s katerimi stalno stanujejo, niso imetniki stanovanjske pravice na ustreznem družbeno-najemnem stanovanju,
- da ima občan stalno prebivališče na območju občine Novo mesto,
- da občan oziroma njegova družina ali člani gospodinjstva doslej še niso ustrezno rešili stanovanjskega vprašanja,
- da občan ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja s pomočjo svojih bližnjih sorodnikov (zakoncev, staršev oz. otroki), ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vseljivih stanovanj in so vsaj dve leti pred natečajem živeli skupaj v hiši oziroma stanovanju,
- da občan oziroma kateri izmed članov njegove družine ali gospodinjstva ni lastnik počitniške hiše,
- da socialne razmere občana oziroma članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse druge oblike pomoči,
- da občan ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen.

b. Posebni pogoji so:

Posebna pogoja za dodelitev solidarnostnega stanovanja sta neprimerno stanovanje in socialne razmere občana in njegove družine.

Stanovanje ni primerno:

- če stanovanjska površina na člana gospodinjstva ne dosega stanovanjskih standardov, in sicer:
 - za eno osebo — do 32 m²
 - za dve osebi — do 45 m²
 - za tri osebe — do 58 m²
 - za štiri osebe — do 70 m² in za vsakega nadaljnjega družinskega člana še dodatnih 15 m² razen v izjemnih primerih, kot so: več kot dve generaciji v družini, težja bolezen, ki terja trajno nego, itd.,
 - če stanovanje ni ustrezno opremljeno (brez vode, elektrike, ogrevanja),
 - če gre za souporabo stanovanjskih prostorov.
- Socialne razmere štejejo za poseben pogoj:
- če skupni mesečni dohodek
 - za samskega občana ne presega 65%
 - za družine z dvema ali več člani ne presega 50%
 - za mlade družine ne presega 70%
 - če posebne razmere (daljša bolezen, telesna ali dušev-

Komisija za delovna razmerja, Tesnila Trebnje, Velika Loka,

na podlagi 5. člena pravilnika o delovnih razmerjih objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

OBDELOVALEC PTFE II (1 delavec)

Pogoji:

- IV. stopnja kovinarskopredelovalne smeri (strugar)
- 2 leti delovnih izkušenj
- dvoimensko delo
- 2-mesečno poskusno delo

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja, Tesnila Trebnje, 68212 Velika Loka. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

99/87

DS SIS STANOVANJSKEGA IN KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO, Novi trg 6/II

objavlja prosta dela in naloge

— KOORDINIRANJE VZDRŽEVANJA STANOVANJSKEGA SKLADA

Od interesentov pričakujemo, da bodo izpolnjevali naslednje pogoje:

- končana VI. stopnja usmerjenega izobraževanja gradbene smeri (višja gradbena)
 - 3 leta delovnih izkušenj s strokovnim izpitom o zakonu o graditvi objektov.
- Zaposlitev je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev ter kratkim opisom o dosedanjem delu naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: DS SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Novo mesto, Novi trg 6/II.

Osebnih dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delovne skupnosti. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem sprejemanju objav.

110/87

NOVOLES

Delavski svet TOZD Blagovni promet

razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

POMOČNIK DIREKTORJA TOZD ZA TRŽNO PRAVNE ZADEVE

Pogoji:

- diplomirani pravnik
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- pravosodni izpit

Kandidat mora oddati vlogo z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:

»NOVOLES«, lesni kombinat, Kadrovsko-socialna služba, 68351 Straža. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju vlog.

Na podlagi delavskega sveta Poklicne gasilske enote Krško

objavljamo prosta dela in naloge za

2 gasilca

Pogoji:

- popolna 3-letna šola (avtomehanic, električar, avtoličar, ključavničar)
- voznik »C« kategorije
- moralno-politična neoporečnost
- starost do 28 let
- pristanek na šolanje

Prijave sprejema 15 dni po objavi Komisija za delovna razmerja pri Poklicni gasilski enoti Krško, Tovarniška 19.

100/87

Na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja v

DO Mercator-Agrokombinat Krško, TOZD SADJARSTVO KRŠKO in TOZD VINOGRADNIŠTVO — KLETI KRŠKO

objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJA DE HLADILNICA SADJA
2. VZDRŽEVALEC — SODAR
3. 2 PK DELAVCA ZA DELO V POLNILNICI VINA

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.

Pogoji:

1. visoka ali višja izobrazba agronomske smeri in 1 oziroma 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in nalogah,
 2. KV mizar ali sodar in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj,
 3. osnovna šola in 3 mesece delovnih izkušenj.
- Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev pošljejo na naslov: Mercator-Agrokombinat Krško, Cesta krških žrtev 52, za kadrovske službe. Rok za vlaganje prijav traja 15 dni od dneva objave razpisa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

101/87

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE METLIKA

Odbor za graditev stanovanj

razpisuje

VIII. NATEČAJ ZA POSOJILA DELAVCEM, ZAPOSLENIM V ZDRUŽENEM DELU OBČINE METLIKA, ZA GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠ V ZASEBNI LASTI v razpisni vsoti 15.000.000.— din

Na natečaj se lahko javijo:

— delavci organizacij združenega dela ali zasebnih obrtnikov, ki združujejo sredstva vzajemnosti po določenih samoupravnega sporazuma pri Ljubljanski banki, enoti za stanovanjsko kreditiranje Metlika.

Prednost pri najetu posojila imajo:

1. delavci, ki želijo kupiti stanovanje v družbenem objektu,
2. delavci z nižjim poprečnim osebnim dohodkom na člana družine,
3. delavci, ki zidajo hišo v okviru določenega stanovanjskega standarda,
4. delavci, ki imajo zgrajeno hišo do višje gradbene faze,
5. delavci, ki bodo s preselitvijo v novozgrajeno hišo sprostili družbeno stanovanje.

Ob enakih pogojih ima prednost delavec, ki v prejšnjem natečaju ni uspel.

Obrazce za prošnjo in vsa podrobnejša navodila v zvezi s pogoji natečaja lahko interese dobijo na sedežu Samoupravne stanovanjske skupnosti, Metlika, CBE 23, kjer se zbirajo tudi prispele prošnje.

Vlogi za natečaj morajo kandidati priložiti še:

- dokazilo o družinskem dohodku
 - fotokopijo ali overjen prepis gradbenega dovoljenja
 - dokument o stanovanjskem varčevanju pri banki
 - dokumentacijo o že dodeljenih stanovanjskih kreditih
- Rok za prijavo je do vključno 20. 2. 1987. Vloge, ki bodo prispele po tem roku, ne bodo upoštevane, prav tako ne tiste, ki bodo pomanjkljive.

Metlika, 5. 2. 1987

102/87

DO GORJANCI Vavta vas, TOZD Avtobusni promet

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

1. avtomehanik (2 delavca)
2. voznik avtobusa (5 delavcev) za odhodne postaje: Novo mesto, Podgrad, Dolž, Vinica in Hinje

Pogoji:

Pod 1: KV avtomehanik ali IV. stopnja srednje usmerjenega izobraževanja.
Pod 2: voznik D kategorije in IV. stopnja izobrazbe ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.
Ponudbe z dokazili dostavite kadrovski službi podjetja v Vavti vasi v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

106/87

novoles

Lesni kombinat

Novo mesto — Straža, n. sol. o.
TOZD SIGMAT Brestanica

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

1. čuvaj-poliester (1)
2. kontrolor bol. staleža-pogodb. delo (1)

Pogoji:

— pod 1:
popolna osnov. šola, tečaj iz HTV predpisov, tečaj za vratarja-čuvaja, 3 mesece ustreznih delov. izkušenj, poskusno delo 45 dni;

— pod 2:
pogodbeno delo za 60 dni letno oz. 480 ur za izvajanje kontrole bolniškega staleža.

— Delo primerno za upokojene miličnike ali druge osebe.

Kandidati naj pošljejo pisne vloge z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov: NOVOLES, TOZD Sigmat, C. prvih borcev 20, 68280 Brestanica (tel. 068-79-120).

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

103/87

Komite za družbeni razvoj občine Novo mesto objavlja na podlagi 88. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS št. 17/86) in 24. člena Navodil za izvajanje komasacij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS št. 29/86)

SKLEP o javni razgrnitvi elaborata vrednotenja zemljišč komasacijskega območja »Šentjernejsko polje«.

I.

Elaborat vrednotenja zemljišč komasacijskega območja Šentjernejsko polje bo javno razgrnjen 15 dni po objavi tega sklepa, in sicer:

1. v prostorih TZO »Polje« Šentjernej — od 6. februarja do 20. februarja,
2. na sedežu krajevnega urada Šentjernej — od 6. februarja do 20. februarja.

II.

Člani komasacijske komisije, komasacijskega odbora in predstavnik Geodetskega zavoda SRS bodo na sedežu krajevnega urada Šentjernej dajali komasacijskim udeležencem potrebna pojasnila vsak dan med 9. in 12. uro.

III.

Komite za družbeni razvoj občine Novo mesto poziva vse zainteresirane, da v roku razgrnitve svoje pripombe in predloge zabeležijo v knjigo pripomb na krajevem uradu Šentjernej ali pa jih posredujejo na naslov: Komite za družbeni razvoj občine, Novo mesto, Novi trg 6.

107/87

Komite za družbeni razvoj občine Novo mesto objavlja na podlagi 88. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS št. 17/86) in 27. člena Navodil za izvajanje komasacij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS št. 29/86)

SKLEP o javni razgrnitvi predloga projekta razdelitve zemljišč komasacijskega območja »Globodol«.

I.

Predlog projekta razdelitve zemljišč komasacijskega območja Globodol bo javno razgrnjen 15 dni po objavi tega sklepa, in sicer:

1. v Gasilskem domu v Gorenjem Globodolu — od 6. februarja do 20. februarja,
2. na sedežu krajevnega urada Mirna peč — od 6. februarja do 20. februarja.

II.

Člani komasacijske komisije in komasacijskega odbora bodo na sedežu krajevnega urada Mirna peč dajali komasacijskim udeležencem potrebna pojasnila vsak delovni dan med 9. in 12. uro.

III.

Komite za družbeni razvoj občine Novo mesto poziva vse zainteresirane, da v roku razgrnitve svoje pripombe in predloge zabeležijo v knjigo pripomb na krajevem uradu Mirna peč ali pa jih posredujejo na naslov: Komite za družbeni razvoj občine, Novo mesto, Novi trg 6.

108/87

2.

OBVESTILO

Dne 1. 2. 1986 so bile spremenjene klicne številke telefonskim naročnikom avtomatske telefonske centrale Šentjernej in Dolenjske Toplice.

Novo telefonske številke so objavljene v Telefonskem imeniku SRS 1987/88 ali pa jih dobite v službi telefonskih informacij 988.

Telefonski imenik SRS za leto 1987/88 je v prodaji na vseh poštah.

Podjetje za ptt promet
Novo mesto
89/87-5

Obrtno združenje Sevnica

vabi

vse svoje člane — samostojne obrtnike v občini Sevnica na volilni zbor, ki bo v torek, 10. februarja, ob 10. uri v dvorani Gasilskega doma v Sevnici. Potekale bodo volitve delegatov v skupščino Obrtnega združenja Sevnica za mandatno dobo 1987 — 1990.

105/87

KERAMETAL
OOUR-MALOPRODAJA
Zagreb, Martičeva 23
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja
RAZPIS
za prosta dela in naloge:

PRODAJALCA za prodajalno v Brežicah — 1 delavec

POGOJI:

— KV trgovec z enim letom delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
Delo se združuje za nedoločen čas, s poskusnim delom 90 dni.

Kandidati so dolžni priložiti dokaz, da niso kaznovani in da proti njim ni uveden kazenski postopek.

Prijave sprejemamo 8 dni po dnevu objave.

Prijave pošljite na naslov:

KERAMETAL
Prodajalna št. 34
Brežice, Mladinska 15
ZA KOMISIJO ZA DELOVNA RAZMERJA

O rezultatih bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za prijave.

104/87

UPRAVNI ORGANI OBČINE NOVO MESTO

Razpisna komisija delovnih skupnosti

RAZPISUJE
prosta dela in naloge v UPRAVI ZA FINANCE

1. finančnega referenta

POGOJI:

— splošni pogoji po zakonu o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih
— posebne zahteve pod 1:
višja izobrazba ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, strokovni izpit, aktivno znanje slovenskega jezika.

Z izbranim kandidatom bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas, s 3 mesečnim poskusnim delom.

Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi Sekretariat za občo upravo Občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Kandidata bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

116/87-5

V skladu z določili statuta
GIP »PIONIR« Novo mesto,
TOZD Mehanizacije, kovinarstvo, inštalacije,
delavski svet TOZD

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA TOZD Mehanizacije, kovinarstvo, inštalacije.

Za direktorja TOZD je lahko imenovan delavec, ki poleg splošnih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima končano visoko ali višjo strokovno izobrazbo strojne, elektro ali ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in opravilih,
- da ima srednješolsko izobrazbo strojne, elektro ali ekonomske smeri in najmanj 7 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in opravilih,
- da ima organizacijske sposobnosti, ki zagotavljajo uspešno vodenje TOZD,
- da izpolnjuje pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o kadrovski politiki.

Izbrani kandidat bo imenovan za direktorja TOZD za dobo štirih let.

Vloge z dokazili o izobrazbi, dosedanjem delu in z življenjepisom naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi v zaprti ovojnici na naslov: GIP »PIONIR« Novo mesto, TOZD MKI, Kettejev drevored 37, z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO«.

Kandidati bodo o izidu obveščeni v 8 dneh po sklepu delavskega sveta o imenovanju.

113/87-5

Osnovna šola »Dragotin Kette« Novo mesto

objavlja po sklepu sveta šole za nedoločen čas prosta dela in naloge

KUHARICE

Pogoji:

— končana IV. kategorija zahtevnosti — kuharstvo in najmanj 1 leto delovnih izkušenj.

Sklenitev delovnega razmerja bo po dogovoru. Potrebna dokazila o izobrazbi in kratak opis opravljanja dosedanjih del in nalog pošljite v 8 dneh po objavljenem razpisu.

114/87-5

KOVINAR NOVO MESTO Ljubljanska 28

Komisija za delovna razmerja

objavlja naslednja prosta dela in naloge za:

1. dva strugarja
2. več KV ključavničarjev
3. čistilka

Za navedena dela in naloge je določeno poskusno delo po pravilniku o delovnih razmerjih.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati dostavijo kadrovski službi v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po izteku prijavnega roka.

112/87-5

MERCATOR HOTELI GOSTINSTVO, n. sub.o. LJUBLJANA

TOZD AJDOVŠČINA, n. sub. o.
LJUBLJANA, Kidričeva 1

Komisija za delovna razmerja in družbeni standard

objavlja prosta dela in naloge za:

1. vodja izmene strežbe
2. vodja recepcije
3. natakarja
4. točaja
5. sobarice
6. pomožne gostinske delavke v kuhinji
7. snažilke

Pogoji:

pod 1. in 3. KV natakar, IV. stopnja;

2. gostinski tehnik, V. stopnja;

4. priučeni delavec v točilnici, I. stopnja;

5., 6. in 7. osnovna šola, I. stopnja.

Stanovanje za samske delavce je zagotovljeno.

Za navedena dela in naloge so zaželjene delovne izkušnje.

Poskusno delo po pravilniku o delovnih razmerjih. Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Mercator,

TOZD Ajdovščina, n.sub.o., Ljubljana, Kidričeva 1 — komisija za delovna razmerja in družbeni standard.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

115/87-5

Komisija za delovna razmerja SREDNJE ŠOLE TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

razpisuje dela in naloge

- a) 1 učitelja
strojno strokovnih predmetov
— dipl. ing. strojništva
- b) 2 čistilk
(OD približno 105.000.- din)
- c) 1 vodje računovodstva

— dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi — višja izobrazba ekonomske smeri-ekonomist ali z delom pridobljene delovne zmožnosti.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom za naloge pod a) in c) in 1-mesečnim poskusnim delom za naloge pod b).

Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku rok za zbiranje prijav.

71/87-4

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOSTI DELA NOVO MESTO, Ulica talcev 3 a, telefon 21-319; 21-640

VABI OBČANE K VPISU
v naslednje izobraževalne oblike

- osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda
- tečaje tujih jezikov za odrasle po AV metodi
- tečaje angleškega in nemškega jezika za otroke
- tečaje slovenskega jezika za pripadnike drugih narodnosti
- začetne tečaje šivanja in krojenja
- osnovne tečaje iz računalništva

Prijave sprejemamo do srede februarja, oziroma do popolnitve števila slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvu zavoda osebno ali po telefonu.

88/87-4

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in teta

ANA DROBNIČ

roj. JORDAN

Malence 8

Prisrčno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli so žalje, darovali vence in cvetje ter pokojno v tako velikem številu pospremili do zadnjega doma. Zahvaljujemo se DO Labod LIBNA Krško, GD Kostanjevica za organizacijo pogreba, konstanjeviškemu oktetu, vsem udeležencem na pogrebu iz Celovca, duhovščini, govornikom za ganljive besede ob slovesu in lepo opravljeni obred. Vsem ponovno iskrena zahvala.

Žalujoči: sinova Franci in Stanko z družino ter ostalo sorodstvo

Ni več trpljenja ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice in prababice, 83-letne

MARIJE — MINKE TURK

Mirna 9

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako lepem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu dekanu za lepo opravljeni obred in tovarišu Kidriču za ganljive besede slovesa, pevkam pa za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

Ljubezen, delo, skrb, trpljenje, draga mama, tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, babica in teta

MARIJA MOHORČIČ

iz Žužemberka 69

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli so žalje, darovali pokojni vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tov. Šušteršiču za ganljive besede ob odprtem grobu, gospodu župniku za lepo opravljeni obred ter pevcem za žalostinke ob slovesu. Zahvaljujemo se DO Iskra iz Žužemberka in DO Labod TOZD Ločna iz Novega mesta za podarjene vence. Še enkrat prisrčna hvala vsem, tebi ljuba mama, pa naj bo mili dom, kjer boš večno počivala.

VSI NJENI

Brez slovesa in besede si odšel od nas, tem hujša žalost in dolg čas domujeta pri nas.

V SPOMIN

30. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

PETER KAMBIČ

s Krasinca 50

Hvala vsem, ki mu prižigate sveče in mu krasite njegov prerani grob.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

na minulo leto, odkar so žalostno zapele zvonovi v slovo našemu dragemu možu, očetu, staremu očetu in stricu

FRANCU MIKLOVIČU

iz Velike Lahinje

Spomin nanj bo vedno živ. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA MARKOVIČ

iz Zagrada pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za pomoč, izrečeno so žalje, darovane vence ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala gospodu župniku za opravljeni obred in DO IMV Novo mesto.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je zapustil naš dragi

RUDOLF CUNK

Od njega smo se poslovili v torek, 20. januarja, ob 14. uri na pokopališču v Wasserlingnu, Nemčija. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, darove in izrečeno so žalje. Posebno zahvalo smo dolžni družinam Mihelin, Klinec, Joos in Tomu za nesebično pomoč.

Žalujoči: žena Antonija, hči Tončka z možem, sinova Rudi in Slavko z družinama, sestre in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 86. letu starosti za vedno zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

MAGDALENA FORNECI

Mihovec 4

Prisrčno se zahvaljujemo vsem dobrim vaščanom ter sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, sorodnikom za podarjeno cvetje in vence in vsem za izrečeno so žalje. Prav lepa hvala gospodu župniku za opravljeni obred ob zadnjem slovesu.

Žalujoči: vsi njeni

Bolezen, delo in trpljenje bilo tvoje je življenje.

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, praded, tast in stric

ALOJZ VRTAČIČ

iz Malih Brusnic

Prisrčno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli so žalje, darovali pokojnemu venci in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku, brusniškim pevcem ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Zapustil ljube sem in dom, pri Sv. Heleni čakal bom.

čakal na veseli čas, ko grenka smrt spet združi nas.

ZAHVALA

V 27. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustil ljubi sin, brat, stric, vnuk, nečak in bratranec

BOŽIDAR HRIBAR

iz Zabrdja pri Mirni

Najlepše se zahvaljujemo vsem dragim prijateljem, sorodnikom in znancem za podarjene vence, cvetje in tople besede so žalja, ki so blažile našo bolečino. Zahvalo izrekamo botru Miru, sosedom, posebno pa družini Gačnik z Griča za nesebično in požrtvovalno pomoč, mladincem iz Zabrdja za organizacijo pogrebne svečanosti, DO Dana Mirna, DO Treles Trebnje, Francu Dimu za ganljive besede ob odprtem grobu in gospodu dekanu za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej ponovno iskrena hvala!

Žalujoči: mama, ata, brat Marjan z družino, stari ata, tete, strici in ostalo sorodstvo

Zabrdje, dne 25. januarja 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ANTONA ZAPLATARJA

iz Malega Cirknika pri Šentjanžu

ki nas je zapustil star komaj 58 let, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in krajanom iz Velikega Cirknika, ki ste nam pomagali v trenutkih težke bolečine, nam izrekli so žalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja Metalni Krmelj in bivšim sodelavcem Metalne, konfekciji Lisca Krmelj, Alojzu Glušiču s Puščave pri Mokronogu, GD Veliki Cirknik in sosednjim društvom, govornikom Jožetu Slapsaku in Dragu Logarju za besede pri odprtem grobu ter gospodu župniku iz Šentruperta za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena Pepca, sinova Tone in Jože, hčerka Mihaela z družino, sestre Pepca in Mimi z družinami in teta Malka ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 63. letu življenja nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

DRAGO PLETERSKI

iz Zasapa pri Cerkljah ob Krki

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih globoke žalosti kakorkoli pomagali, nam izrekli tolažilne besede, darovali cvetje in vence ter pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Vandi Zorkovi in vsemu osebju internega oddelka II. bolnišnice v Brežicah za pomoč med zdravljenjem, kolektivom Emona-Posavje Brežice, Mercator-Preskrba Krško, TO 6101 Ljubljana, Adria-Airways Ljubljana, ZB, pevcem in govornikom. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Julka, hčerka Martina, sin Boris, sestra Dragica z družino, nečaki in nečakinje

V 80. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

FRANC PAVLINIČ st.

iz Gradca v Beli krajini

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste mu kakorkoli pomagali, ga obiskovali v njegovih zadnjih mesecih in mu tako lajšali ure trpljenja, se ob smrti poklonili njegovemu spominu, mu darovali toliko cvetja in ga v tako velikem številu spremili do njegovega zadnjega doma, z nami pa v težkih trenutkih sočustvovali in nam izrazili so žalje. Najlepše se zahvaljujemo kolektivom: Beti-TOZD Metraža, Novolesu-TOZD TKO Metlika, Temeljnemu sodišču v Novem mestu in enoti v Črnomlju ter KS Gradac, GD Gradac, ZB Gradac, DU Gradac, sosedom za nesebično pomoč in vsem govornikom za ganljive besede slovesa. Posebna zahvala dr. Blažu Mlačku in vsem, ki so pokojnega zdravili in mu lajšali bolečine, župniku pa za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

tedenski koledar
Četrtek, 5. februarja — Agata Petek, 6. februarja — Ljubo Sobota, 7. februarja — Rihard Nedelja, 8. februarja — Janez Ponedeljek, 9. februarja — Polona Torek, 10. februarja — Silvan Sreda, 11. februarja — Zvezdana Četrtek, 12. februarja — Zvonko

LUNINE MENE
5. februarja ob 17.22 — prvi krajec

kino
BREŽICE: 6. in 7. 2. ameriški kriminalni film Fletch — Maskirani detektiv. 8. in 9. 2. ameriški znanstvenofantastični film Starfighter. 10. in 11. 2. italijanski erotični filmi Miranda.

ČRNOMELJ: 5. in 8. 2. ameriška komedija Policijska akademija — II. 10. 2. ameriški akcijski film Sinja strela — 11. 2. Dokumentarni filmi iz Bele krajine. 12. 2. ameriški akcijski film Želo-II.

KRŠKO: 5. 2. angleški kri-

službo dobi
DELO v kuhinji — zaposlimo dve dekleti. Urejen delovni čas. Nastop službe takoj. Telefon (068) 61-069. (456-SD-5)

SPREJMEM delavca za priučetev v vrtnarstvu. Nastop in OD po dogovoru. Pisne ponudbe pošljite na: Parkovno vrtnarstvo STRGAR, 61231 Črnomelj, Hlebčeva 1. (P5-17 MO)

SPREJMEMO takoj mlajšo žensko za predelavo plastike. Telefon 42-018. (536-SD-5)

Zaposlim delavca v kovinarski stroki. Peric 21-501. (P5-23 MO)

stanovanja
MLADI PAR nujno išče sobo ali stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (589/87). (508-ST-5)

motorna vozila
R 12, letnik 1976, prodam. Telefon dopoldne 61-289, popoldne 67-609. (589-MV-5)
ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Informacije pri Sašek, Dol. Suhadolc 7, Brusnice. (592-MV-6)
Z — 750, letnik 85, prodam. Pleskovič Dol. Kamence 13. (P5-22-MO)
LADO, letnik 1979, obnovljeno prodam. Tel. 84-817, od 16. do 20. ure. (598-MV-6)
FIAT Z 750, letnik 1985, prodam. Mandelj Jože, Brezovica 34 pri Mirni. Od 16. ure dalje. (600-MV-6)

Z 101, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Kuzma, Dol. Težka voda 37.
RENAULT 4 TL, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Tel. 84-044. (428-MV-5)
LADO 1300, letnik 1983, prodam. Vili Šiško, Hrastje 22, Šentjernej. (438-MV-5)
R 4 GTL, letnik december 1982, prodam. Anton Košak, Ulica talcev 13, Kostanjevica na Krki. (447-MV-5)
FORD TAUNUS 15 M v nevotnem stanju poceni prodam. Peter Butala, Gor. Radenci 3, 68342 Stari trg ob Kolpi. (PS-4MO)
RENAULT 18 TLJ in Z 101 GTL 55, staro tri leta, ugodno prodam. Tel. 44-297. (458-MV-5)
AUSTIN z rezervnimi deli, registriran do septembra, prodam. Drago Kurnik, Spodnji Stari grad 22, Krško. (460-MV-5)
ZASTAVO 750, letnik 1979, prevoženih 46000 km, prodam. Gregor Rajer, Mali Slatnik 30 a, tel. (068) 25-203. (451-MV-5)

minalni film Nož za prostitutke. Od 5. do 7. 2. erotični film Strasti. 6. 2. domači znanstveno fantastični film Skrivnost starega podstrešja. 7. in 8. 2. ameriški glasbeni film Break dance II. 10. 2. film Robin Hood in ameriško-nemška ljubezenska drama Andrea. 11. 2. ameriški fantastični film Zvezdni borec. 12. 2. ameriški fantastični film Groza v ulici brestov.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 5. 2. filmsko gledališče — ameriški film Ognjena ulice. 6. 2. koncert Vladimiru Kragna. 7. in 8. 2. (ob 16. uri) ameriški fantastični film E. T. ter ameriški akcijski film Zanka. 9. in 10. 2. Prešernovo gledališče Kranj. 11. 2. ameriški fantastični film Človek, imenovan Buldožer. 12. 2. filmsko gledališče — ameriški glasbeni film Ostati živ.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 6. do 8. 2. Pest velikega zmaja. Od 9. do 11. 2. avanturistični film Bolnica groze.
SEVNICA: 5. 2. avanturistični film Lov na zeleni diamant. 6. in 7. 2. ljubozenski film Čas neznanosti. 8. in 9. 2. akcijski film Rocky III. 10. 2. mladinski film Peta zaseda. 11. in 12. 2. komedija Micki in Maude.

OPEL REKORD, starejši letnik, prodam po delih. Motor 34000 km po generalni. Jerman, Klošter 4, Gradac. (P5-8MO)
ZASTAVO 850, letnik 1984, registrirano do decembra 1987, prevoženih 15000 km, prodam. Cena 1,3 milijona. Jože Muhič, Malenska vas 15, Mirna peč, ali tel. 24-482, dopoldne. (464-MV-5)
FIAT 850 prodam. Ogled vsak dan popoldne. Božič, Dol. Straža 86. (463-MV-5)
R 4, dobro ohranjen, letnik 1975, prodam. Ruperčič, Straža 5, 68232 Šentrupert; telefon 40-245, po 14. uri. (465-MV-5)

Z 101, letnik 1978, prodam. Tel. 24-818, Novo mesto. (467-MV-5)
ZASTAVO 128 C, letnik 1981, prodam. Cegelnica 27, Novo mesto. (468-MV-5)
ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjeno, prodam. Pekolj, Maistrova 13, Trebnje. (474-MV-5)
Z 101, letnik 1977, prodam. Marolt, Stritarjeva 4, Novo mesto. (530-MV-5)
RENAULT 11, letnik 1984, registriran v novembru, garažiran, prevoženih 22000 km. Tel. 74-875. (475-MV-5)
Z 101, letnik 1976, 1977, prodam. Žnidaršič, Šmalčja vas, Šentjernej. (479-MV-5)
LADO 1300, letnik 1985, prodam. Gašpir, Orehovec 18, Kostanjevica. (480-MV-5)
ŠKODO, letnik 1977, prodam. Telefon 27-679. (483-MV-5)
ZAPOROŽEC, letnik 1973, registriran do novembra, ugodno prodam. Lapuh, Arnovo selo 3, 68253 Artiče, tel. 77-433. (486-MV-5)
R 4, karambolirano, starejši tip, po ugodni ceni prodam. Telefon (068) 44-687. (487-MV-5)
ZASTAVO 128, letnik maj 1985, prodam. Janez Zidarič, Luterško selo 21, Otočec. (486-MV-5)
ZASTAVO 750, letnik 1974, obnovljeno, registrirano, prodam za 35 SM. Smerke, Mirna peč 159. (490-MV-5)
VW kombi 1973, podaljšana kabina, kason, prodam. Tel. 21-546. (491-MV-5)

R 4 TL, letnik 1979, po ugodni ceni prodam. Registriran do avgusta 1987. Tel. 75-883. (493-MV-5)
126 P, letnik 1986, star 6 mesecev, prodam. Adlešič, Vojinska 24, Črnomelj. (P 5 - 9 MO)
Z 101 comfort, letnik 1987, prodam. Stane Božič, Veliki Podljuben 17, Uršna sela, popoldne po 15. uri.
R 18, letnik 1982, prodam. Telefon (068) 25-298, popoldne. (497-MV-5)
R 18 TLJ, letnik 1984, prodam. Kamenje 5, Novo mesto. (500-MV-5)
OPEL KADET, letnik 1977/7, garažiran, brezhiben, prodam. Informacije po 15. uri. Poljska pot 6, Krško, tel. (068) 72-606. (P 5 - 11 MO)

Z 101 SC, letnik 1979, garažirano, prodam. Tel. 22-854, popoldne. (P5-10-MO)
ZASTAVO 101 L, letnik 1978, obnovljeno, in YAMAMA 125 LC, prodam. Jože Prešeren, Vrh pri Pahi 9, Otočec. (533-MV-5)
R 4 GTL, prva registracija maj 1984, 36000 km, garažiran, prodam. Cena 1,6 M. Tel. 24-894. (532-MV-5)
ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Branko Knez, Log 93, Boštanj, tel. 82-014. (5-14MO)
PRODAM R 4 in traktor 60 KM. Alojz Bambič, Šmalčja vas 27, Šentjernej. (499-MV-5)
20% ceneje prodam 4 nove gume TRAYAL 145 SR 13 radial. Informacije: popoldne po telefonu (068) 24-368, Novo mesto. (P5-21MO)
R 4 TLS, letnik 1978, lepo ohranjen, garažiran, ugodno prodam. Tel. 72-644. (507-MV-5)
JUGO 45, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 42-142. (509-MV-5)
R 4 TLS, letnik 1977, prodam. Informacije in ogled možen popoldne po 15. uri. Andrej Dežman, Cesta brigad 49, tel. 26-856. (510-MV-5)
GOLF, letnik 1978, originalni nemški, ugodno prodam. Janez LIVK, Družinska vas 90, Šmarješke Toplice. (511-MV-5)
JUGO 45, letnik 1982, 26000 km, prodam. Andrej Murn, Dvor 27. (517-MV-5)
Z 101 prodam po delih. Tel. 84-727. (519-MV-5)
REZERVNE dele za FIAT 850 S prodam. Telefon (068) 22-974, cel dan. (521-MV-5)
Z 750, nova pločevina, prikolico — živinsko, mlatlino — čisti napol, prodam. Zužek, Vrh 10, 68231 Trebelno. (520-MV-5)
126 P, letnik 1978, prodam. Vaso Nedanovski, Gradac n.h., Bela krajina. (426-MV-5)
FIAT 126 P, letnik 1984, prodam. Marjan Ogrinc, Smolenja vas 7. (518-MV-5)

prodam
PRODAM peč emocentral 24000 kalorij. Telefon 51-795. (534-PR-5)
UMETNIŠKO oljno sliko, velikost 130 x 100, ugodno prodam. Tel. (068) 82-782. (537-PR-5)
TV Grundig, barvni, 67 cm, daljinsko, brezhiben, prodam. Tel. 72-348. (588-PR-5)
UGODNO prodam HI-FI stolp 2 x 75 W za 350.000 din. Tel. (068) 25-803. (445-PR-5)
TV KOLOR El Ambassador 66 in dva fotelja prodam. Murgelj, tel. 26-280. (427-PR-5)
UGODNO prodam nov trifazni namizni vrtilni stroj z dvizno mizo 12 hitrosti. Dular, Gor. Straža 11. (434-PR-5)
HARMONIKO, štiritonsko, prodam. Albin Udvarc, Ostrog 46, Šentjernej. (439-PR-5)
PRODAM vitrino in obešalniki za hodnik. Informacije: Majde Šilc 21, Radak, Novo mesto, tel. (068) 23-256. (444-PR-5)
PRODAM harmoniko — frajtonarico Be-Es-As. Tel. 25-205. (448-PR-5)
3000 kg sena prodam. Ravbar, Dol. Karteljevo 30, telefon 25-847. (454-PR-5)
POCENI prodam sedežno garnituro in regal k omari iz sistema Mebla E novi. Nad mlino 41/5, po 16. uri. (452-PR-5)
AVTOPRIKOLICO prodam. Tel. 21-260. (455-PR-5)
TRAKTORSKE GUME FULDA PIONIR 124/11-28 AS — prodam. Šuštar, Vrhovo 1, Mirna peč. (531-PR-5)

PRODAM nov kasetofon JVC portable comp. sistem PC-W-35, dvokasetni. Tel. (068) 49-141. (P5 - 18 MO)
PRODAM ojačevalce 100 W sound stoji za mikrofon in stoji za harmoniko mikrofon. Tel. 26-612. (501-PR-5)
PRALNI STROJ Gorenje, pomivalni stroj Candy, oba srednje rabljena, ugodno prodam. Pri nakupu obeh dam 5 M popusta. Telefon 21-398, Jerebova 20. (502-PR-5)
MLADO KRAVO, brejo 6 mesecev, prodam. Jožefa Blatnik, Vel. Brusnice 30. (504-PR-5)
UGODNO prodam orgle YAMAMA SK 30 in ROLAND strings/organ 09. Toni Homan, Šmalčja vas 33, 68310 Šentjernej. (535-PR-5)
UGODNO prodam glasbeni center »Gorenje«. Tel. 23-732. (529-PR-5)
UGODNO prodam zrcalni fotoaparat »Carena« s ZOOM teleobjektivom »Tokina«. Tel. 23-732. (529-PR-5)
Klavir ERNST RAPPS, dunajska mehanika, kratak, brezhiben, prodam za 60 SM. Tel. 84-300. (513-PR-5)
DVA lončena kamina prodam. Lenart, Smolenja vas 22/b, telefon 24-869. (516-PR-5)
VIDEOREORDER Hitachi VHS, nov, prodam. Klicati od 19. do 21. ure na tel. (068) 26-826. (522-PR-5)
PRODAM novo kotno sedežno garnituro, peč FF 30 in avtoradio Grundig. Gubčeva 33, Novo mesto. (523-PR-5)
VILIČAR 650 kg, prodam. Tel. 21-575. (526-PR-5)
PRODAM trosed in dva fotelja. Telefon 25-890, popoldne. (527-PR-5)
PRODAM televizor in pralni stroj. Stane Butalin, Cesta herojev 26, Novo mesto, tel. 20-328. (459-PR-5)
UGODNO prodam štedilnik (dva plin, štiri elektrika), dve leti star, pomivalno mizo s koritim »rostfrei«, zidno omaro, kupecbusch. Slavka Gruma 58 (Drška novi blok) stanovanje 5, dopoldne. (469-PR-5)

globtour novo mesto
25-125, 25-789
ZA DAN ŽENA
Budimpešta, Lovran, Praga
razno
NUDIM strojepisne usluge. Telefon dopoldne do 14. ure, 58-698, Lenka. (456-RA-5)
DELAVNICO ob glavni cesti v Sevnici prodam. Tel. 81-530. (473-RA-5)
UČITELJA za učenje kitare potrebujem. Tel. 26-741, Stipanovič. (503-RA-5)
obvestila
IZDELUJEMO orodja za plastiko, tlačni liv, rezalna in upogibna orodja. Opravljamo tudi dela na elektroeroziji. ORODJARSTVO E. PETEK, Strmca 5, 63270 Laško. P5-1 MO)
OBVEŠČAMO stranke, da sprejemamo naročila za enomesečne piščance-rjave, bele, grahaste. Jablan 23, Mirna peč. (525-OB-5)

kupim
KUPIM krompir za prašiče. Šeruga, Sela-Ratež, tel. 85-959. (537-KU-5)
KUPIM rabljen, ohranjen traktor 30 — 35 KM s kabino, najraje Ferguson. Ponudbe z opisom in ceno: Grahek, Svibnik 2, 68340 Črnomelj. (P5-12 MO)
KUPIM 80 l bojler s pečjo ali brez, nov ali rabljen. Prosim za ceno. Alojz Kozole, Sedem, Senovo. (P5 - 16 MO)
KUPIM ali najamem garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu. Sifra: »GOTOVINA«. (P5-13 MO)

kmetijski stroji
SAMONAKLADALCO SIP 16 prodam. Jože Springer, Podgora 21, Straža, tel. 84-747. (535-KS-5)
FERGUSON 35 s koso, brezhiben, prodam. Cajnar, Križevska vas 62, Metlika. (433-KS-5)
TRAKTOR TV 18 KS, letnik 1973, prodam. Alojz Repovž, Šentlovenec 10, Velika Loka, tel. (068) 44-764. (436-KS-5)
PRODAM voz (15 col) in kosilnico Alpina. Dol. Težka voda 23, Novo mesto. (437-KS-5)
NOVO, originalno prikolico za frezo F 600 ali Gorenje muta prodam. Tel. (068) 44-268. (440-KS-5)
PRODAM čelni nakladač za zatorje. Velika Loka 15. (442-KS-5)
PRODAM malo rabljeno frezo Goldoni (14 KS) s kardansko prikolico, lahko tudi posamezno. Tel. 22-730, Slavko Luzar, Črmošnjice 20, Novo mesto. (450-KS-5)
TRAKTOR TV 420, letnik 1984, prodam. Bradač, Dol. Polje 7/a, Straža. (457-KS-5)
TRAKTOR TORPEDO TX 48, nov, prodam ali zamenjam za univerzal 445 ali osebni avto in samonakladalco prikolico SIP 19, novo. Tel. 22-170, popoldne. (466-KS-5)
TRAKTOR TV 521, dobro ohranjen, prodam. Jože Zeleznik, 68294 Boštanj 69, tel. 81-989. (472-KS-5)
PRODAM zetor 4712, nakladalco sip 17 in obračalnik 220. Alojz Jeglič, Orešje 1, Šmarješke Toplice. (478-KS-5)
PRODAM prikolico kipar za TV. Avbar, Malenska vas 26, Mirna peč. (476-KS-5)
TRAKTOR TV 420, letnik 1985, prodam. Berkopec, Koroška vas 8. (488-KS-5)
PRODAM traktor IMT 560, 45 delovnih ur, in samonakladalno prikolico 16 m³. Tel. 51-297. (489-KS-5)
PRODAM frezo za traktor TV in Z 750, letnik 1980, karambolirano. Mirtič, Brezova reber 6, Dvor. (492-KS-5)
PRODAM dobro ohranjeno 15 m³ samonakladalco. Martin Metelko, Hudo brezje 7, Studence pri Sevnici, tel. 89-137. (P5-15MO)
PRODAM škropilnico STIHL in SOLO ali zamenjam za traktorško. Zupančič, Slančji vrh 12, Tržišče. (498-KS-5)
ZETOR 4718 prodam ali menjam za lažjega. Zajc, Velike Poljane, Skoecjan. (506-KS-5)
SAMONAKLADALCO »Mengele« ugodno prodam. Mirko Murn, Mal-kovec 7, 68295 Tržišče. (514-KS-5)
PRIKOLICO za »Tomo Vinkovič« prodam. Anton Fabjan, Dol. Toplice 57. (524-KS-5)

posest
PRODAM posest v Bruni vasi št. 11 pri Mokronogu poleg republiške asfaltne ceste (10 a gozda, 56 a njive in vrta s hišo). Oglasite se lahko v nedeljo, 8. februarja, od 10. ure naprej v Bruni vasi 11. (ček-PO-5)
PRODAM več gozdnih parcel v Gornjem Vrhpolju ali zamenjam za kobilu. Vse informacije dobite pri Janezu Franku, Sela 3, Straža. (449-PO-5)
ZARADI odhoda prodam veliko bukovu hosto na Gorjancih (Škrila). Naslov v upravi lista (558/87). (446-PO-5)
VINOGRAD (1200 m²) prodam. Marija Puhek, Dobličje 13, 68340 Črnomelj ali na tel. (068) 52-442 popoldne. (477-PO-5)
PRODAM 20 arov vinograda z nedograjeno zidanico. Zupančič, Slančji vrh 12, Tržišče. (529-PO-5)
PRODAM polovico stanovanjske hiše. Naslov v upravi lista (590/87). (ček-PO-5)

čestitke
Te dni praznuje svoje jubileje IGOR STUKELJ — 30. rojstni dan, FRANC in ALBINA PAŠIČ pa 20. obletnico poroke. Iskrene čestitke z željo, da bi bili zdravi! — Vsi, ki vas imajo radi. (515-ČE-5)
prekllici
ALOJZ PERPAR, Knežja vas 7, Dobrič, opozarjam stranke, naj ne odkupujejo stvari čez posestva FRANCA PERPARJA, Knežja vas 7, dokler ni sodniško urejeno. (453-PR-5)

Bolezen, delo in trpljenje, bilo tvoje je življenje. Kako zelo nam manjkaš ti, povsod te iščejo oči. V tvojem domu je praznina, v srcih naših bolečina, spomin na tebe pa živi, čeprav te več med nami ni.

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

FRANCETA KUMPA
z Uršnih sel 12

se zahvalujemo vsem sorodnikom, posebno Matiji Zamidi, prijateljem in znanec ter sosedom za pomoč in podarjeno cvetje. Iskrena zahvala tudi članom GD Uršna sela in Dobindol, ZB Uršna sela, pokojnikovem lovskim tovarišem iz LD Dol. Toplice, gospodnikom Jožetu Fonu, Marjanu Klobučarju in Francu Markoviču, pevcem lovskega pevskega zbora Črnomelj in Semič za zapete žalostinke ter g. župniku Romanu za lepo opravljeni obred. Vsem iz srca hvala za pomoč v težkih trenutkih.

Žalujoci: žena Marija, snaha Slavica z družino ter ostalo sorodstvo
Uršna sela, dne 27. 1. 1987

ZAHVALA
V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri in skrbni oče, stari oče, tast, stric in praded

ALOJZI OGULIN
iz Črešnjevca pri Semiču borec Cankarjeve brigade

Ob boleči izgubi našega dragega očeta se zahvalujemo dobrim sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, Simončičevim, Šuštaršičevim in Jakšetovim in vsem vaščanom za razumevanje, sorodnikom, prijateljem in znanec ter Petru in Silvi Jančar, GD Črešnjevec in Krivavčji vrh, ZB Črešnjevec, gospodnikom za poslovilne besede ob slovesu, pevskemu zboru za zapete žalostinke pri odprtjem grobu, DO Iskra Semič. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnicu dr. Gordani Milinček, ki je pokojnega več let prizadevno zdravila in mu daljšala življenje. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter spremlili pokojnega na njegovi zadnji poti. Hvala duhovniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi
Črešnjevec, Mirna peč, 23. januarja 1987

ZAHVALA
Po kratki in težki bolezni nas je v 74. letu za vedno zapustila draga žena, zлата mama, stara mama, sestra in tašča

JOŽEFA BUKOVEC
roj. BIJEK
iz Loške vasi 12, Soteska

Ob prezgodnji in boleči izgubi naše ljube žene in zlate mame se iskrena zahvalujemo za podarjeno cvetje in vsestransko pomoč sosedom Bukovčevim, Bradačevim, prav tako hvala Jožetu Strnišni, Jožici Bradač, pogrebnikom, sodelavcem zdravilišča Dol. Toplice, Mercatorju-Standard novo mesto, gospodniku tov. Vpantu za lepe poslovilne besede ter gospodu župniku za lep cerkveni obred. Vsem sorodnikom in znanec se enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozđ Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Risa Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše (novinarski servis in EP), Zdenka Lindič-Dragaš, Milian Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Tepepy in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrkih. Posamezna številka 200 din, polletna naročnina 4.000 din, za delovne in družbene organizacije 8.000 din. Za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oz. druga valuta v tej vrednosti) na leto.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB-Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.600 din, na prvi ali zadnji strani 5.200 din, za razpise, licitacije lpd. 3.300 din. Mall oglas do deset besed 1.300 din, vsaka nadaljnja beseda 130 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mall oglas in naročniški oddelek 24-006. Nenarocnih rokov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filni DIC, tozđ Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila v 66. letu starosti sestra in teta

MARIJA CVELBAR

iz Dobruške vasi 21

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi tovarišici Banovi za poslovilne besede ter gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA ŠENIČARJA

iz Smolenje vasi 42

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

*Ljubezen, delo, skrb, trpljenje,
draga mama, tvoje je bilo
življenje.*

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

ANTONIJA ČEGOVNIK

iz Podgore 12

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, kolektivoma Novotehna in Jata Kamnik, ki sta nam pomagala v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in vence ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala dr. Živkoviču za dolgoletno zdravljenje. Iskrena hvala duhovniku za opravljeni obred in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

ANA TISOVEC

roj. Pečjak

z Gor. Polja pri Straži

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, sosedom, DO Varnost Novo mesto, LB-TDB Novo mesto in prijateljem, ki so ji darovali cvetje ter sočustvovali z nami. Hvala tudi govorniku, pevcem iz Šmihela in gospodu župniku ter vsem, ki so spremili pokojno na njeni zadnji poti.

Žalujoči: Tone, Anica in Majda z družinami

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

ALOJZIJE FERKOLJ

iz Škocjana

se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in ji darovali toliko cvetja. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred, govorniku za izrečene besede, še posebej pa cerkvenim pevcem za zapeto pesem.

Vsi njeni

V SPOMIN

Te dni minevajo tri žalostna leta, odkar se je od nas za vedno poslovila naša ljuba žena in mamica

JOŽICA GAZVODA

iz Trdinove 5 c, Novo mesto

Hvala vsem, ki vam spomin nanjo ni ugasnil.

Neutolažljivi: mož Jože, sinova Robi in Denis ter ostalo sorodstvo

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s teboj je bilo lepo živeti?*

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, pradedek in brat

RUDOLF PUNGERŠIČ

Štrit 2, Bučka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in vence ter za izrečeno sožalje. Hvala tudi gospodom župnikoma za lepe poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustil naš ata, stari ata, brat in stric

FRANC MURN

iz Velikega Orehka 7

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam karkoli pomagali, mu darovali vence in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Največjo zahvalo smo dolžni župniku za opravljeni obred, kolektivu IMV-Tovarna avtomobilov in prikolic, KZ Mirna peč ter bolnici-oddelku kuhinje za vence. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre in tete

JOŽICE NOVAK

iz Metlike

se globoko hvaležni zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so jo spremili na zadnji poti ter prekrili grob s cvetjem. Pristrčna hvala dobrim sosedom Jugovim in Roziki Klemenčičevi za vso pomoč, Zvezi borcev, Društvu upokojencev, bivšim sodelavcem Tobaka, tov. Gojku Jugu za tople poslovilne besede ter duhovniku za obred. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo spoštovali.

VSI NJENI

*Če bi solza te zbudila,
ne bi tebe, očka,
črna zemlja krila.*

ZAHVALA

V 45. letu starosti nas je zapustil naš ljubi mož, očka, sin, nečak, sosed, prijatelj in znanec

VIKTOR VOVKO

Ratež 39 a

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala intenzivnemu oddelku bolnice, posebno pa dr. Janežu, vsem podjetjem tovarne zdravil Krka, TOZD Tehnoservis, KZ Krka, posebno blagovnici Žabja vas, hotelu Kandija, Cestnemu podjetju, gasilskim društvom, posebno GD Ratež, govornikom tov. Krhinu in tov. Kuharju za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevske-mu zboru Šmihel, cerkvenim pevcem iz Brusnic ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Vsem iskrena hvala za izrečeno sožalje, za podarjene vence in številno spremstvo na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

*Prerano iztrgala te smrti je
iz naše srede.
Sprejela zemlja te je, ki si jo
srčno ljubil.
V tvojem domu je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomina na tebe bo ostal zavet v črnino.*

ZAHVALA

V 19. letu nas je tragično zapustil naš nadvse ljubljeni sin, brat, vnuk, svak, stric in nečak

MARTIN ŠEPIČ

iz Gorenje vasi 4 pri Mirni

Zahvaljujemo se vaščanom za vsestransko pomoč, za poslovilne besede njegovim soščolcem in tov. Gregorčiču, TOZD za vleko Novo mesto, Elektru Novo mesto, Dani Mirna, GD Sevnica in drugim društvom, pevcem za zapete žalostnike, zdravniku Stanislavu Zajcu, gospodu dekanu za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojniku darovali cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Neutolažljivo žalujoči: mamica, oče, brat Jože z ženo Silvo in malo Vanjo, obe stari mami, teta Mimi z družino, teta Lojzka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 67. letu zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat, stric in ded

MARTIN KLOBUČAR

borec XIV. divizije
z Uršnih sel

Zahvaljujemo se vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala DO Krka — tozd Zelišča Novo mesto, DO Labod-tozd Ločna, sodelavcem Splošne bolnice Novo mesto, krajevnim organizacijam, ZB, ZK, ZRVS, GD Uršna sela in Dobindol, pevcem z Ruperčvrha, godbi iz Novega mesta in govornikom tov. Jožetu Fonu, Jožetu Murnu iz Novega mesta in Marjanu Klobučarju za ganljive besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena, sin Jože, hčerke Anica, Ljuba, Jožica, Zdenka z družinami ter sin Tine iz Avstralije in sestra Anica z družino

*Kakor si tiho in mirno živel,
tako si tudi tiho in brez
slovesa odšel.*

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po kratki bolezni zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

LEOPOLD ŠPENDAL

iz Biške vasi 9

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivom ŽTO — tozdu za vleko vlakov Novo mesto, SS SIS Novo mesto, Srednji šoli tiska in papirja Ljubljana, VVO Ljubljana-Vič za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili do zadnjega doma. Posebej se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in ob odprtem grobu, pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

BOJKA KMET

Niš takega ni bilo, da bi jo kdo od višjih v Krki nenadoma poklical k sebi, češ: »No, Bojka, zdaj, ko je Vovkova Staša dokončno odšla h kulturni skupnosti in smo ostali brez organizatorja, boš pa ti skrbel, da se bo kulturno življenje pri nas nadaljevalo.« Morda bi se ji tak namig zdel celo zanimiv in mamljiv, poslušala pa ga prav gotovo ne bi, če ne bi bila prepričana, da to ni tisto, kar bi rada.

Na mesto organizatorja kulture v Krki je Bojka Kmet prišla drugače. Ni bilo pod »morajo«, se pravi proti njeni volji, marveč je to mesto sprejela povsem zavestno. Administracija, v kateri je bila veskoci, odkar je prišla v Krko, jo je utesnjevala. »Tisto delo res ni bilo zame, nobene perspektive mi ni omogočalo, poleg tega sem ga, zdaj to lahko povem, opravljala s precejšnjim odporom. Mislila sem samo na to, da se ga moram na vsak način otresti, ker pa sem od končan šol imela samo gimnazijo, mi taka izobrazba ni kaj veliko obetala. Zato sem se odločila, da ob delu končam študij na višji prvni šoli v Mariboru,« pripoveduje Bojka. Višješolska diploma ji je odprla nove možnosti. »Zavedala pa sem se,« pristavi, »da ne iščem le drugačnega dela, marveč delo, ki bi bilo res zame in bi se mi z veseljem predala.«

Delovno mesto organizatorja kulture je Bojka zasedla takoj zatem, ko je diplomirala. Vse se je nekako ujelo, kot bi bilo vnaprej načrtovano. »Začela pa sem s precejšnjo bojznostjo, čeprav sem vedela, kaj moram delati in kako. Imela sem občutek, da ne bom prav nadaljevala tistega, kar je zastavila

Delovno mesto organizatorja kulture je Bojka zasedla takoj zatem, ko je diplomirala. Vse se je nekako ujelo, kot bi bilo vnaprej načrtovano. »Začela pa sem s precejšnjo bojznostjo, čeprav sem vedela, kaj moram delati in kako. Imela sem občutek, da ne bom prav nadaljevala tistega, kar je zastavila

VLOM V TRGOVINO

KOČEVJE — V noči iz nedelje na ponedeljek, 2. februarja, je bilo vlomljeno v trgovino na Trati v Kočevju. Tat (ali tatovi) je odnesel za blizu 70.000 din salam in mesnih proizvodov in 3 džekije. Skupno škoda, narajeno ob vlomu, so povzročili Mercatorju-Trgoprometu za okoli 120.000 din škoda. Za storilci se poizvedujejo.

»KRES« SPET NASTOPA

NOVO MESTO — Novomeška folklorna skupina Kres bo v ponedeljek, 9. februarja, spet plesala za zdraviliške goste. Ob 17. uri bo nastop v Šmarjeških Toplicah, ob 20. uri pa v Dolenjskih Toplicah.

ZABRDI SE JE IZKAZALO

ZABRDIJE — Sezona smučarskih športov je na višku. V trebanjski občini so v nekaterih krajih poleg alpskega smučanja pripravili tudi tekme v smučarskih skokih. Doslej smo zvedeli za uspešno tekmo prejšnjo nedeljo v Šentlovrencu, kjer so jo pripravili tamkajšnji mladinci, posebno doživetje pa je bilo tekmovalstvo v Zabrdju. Ni pomembno, da je, denimo, najboljši skakalec doskočil pri 25 metrih, ampak način, kako so se vašačeni lotili organizacije tekme na 30-metrski skakalnici. Nastopili so složno, natančno so si razdelili naloge, priskrbeli so si nekaj pokroviteljev, prodajali so lične klobučke in preše, ki so jih sami izdelali. To je bil pravi praznik kmečke, dolenske folklorne, vdušje za okoli 500 obiskovalcev je bilo prijetno, kot le malokje ob podobnih prireditvah. Ne vse, kaj bodo ljudje dlje pomnili, ali dobrote, s katerimi so postregle vašačanke, ali sproščenost, duhovitost povezovalca sporeda.

Staša. Negotovost je prešla šele po republiškem seminarju v Radovljici, kjer smo organizatorji iz vseh vetrov dobili nemalo teoretičnih in praktičnih napotkov, kako ravnati, da prizadevanje ne bo brez haska.»

Lastna izkušnja je človeku najbolj učitelj in to je Bojka Kmet hitro spoznala. Njeno najpomembnejše spoznanje je, da moraš biti kot organizator kulturnega življenja v tovarni predvsem dober izvajalec tistega, kar je v svoj program zapisalo kulturno društvo. »To pa ni tako lahka reč,« pravi Kmetova. »saj je treba najprej opraviti nič koliko poizvedb, se dogovarjati, preden kaj nastane. Zato moraš biti na tekočem z vsem, kar se pomembnega dogaja na področju kulture. Šele potem lahko sestaviš program, da je res zanimiv in pritegne obiskovalce.«

V Krki kulture ni malo: je pevski zbor, so likovne kolonije, razstave, knjige pa kulturni izleti, da o abonmajskih gledaliških predstavah v Domu kulture, kjer ima Krka kakih 130 »stalnih« sedežev, niti ne govorimo. Vse to sodi v delovno območje organizatorja kulture, ki pa mora tudi poskrbeti, da so prireditve dobro obiskane. »V taštem okolju, kot je Krka, ni težko delati,« razlaga Bojka Kmet. »Tu je kulturi vse naklonjeno, od vodstva do delavcev. Najpomembnejše pa se mi zdi to, da je za kulturno dejavnost vedno dovolj denarja.«

Bojka v kulturo ni kar padla, kot pravimo. Vse se je začelo že v njenih rosnih letih, ko so si otroci izmišljevali igrice s preseneljivim koncem. Na osnovni šoli »Kajta Rupena« je recitirala in bila članica dramskega krožka, na gimnaziji pa prav v njeni generaciji ni bilo nič posebnega. Vedno pa je raje organizirala, kakor pa nastopala. S tem je nekako postajala samostojna. Kaj pomeni biti res samostojen, je prvič doživela v Londonu. Tri leta je bila na Angleškem, živela od lastnega dela (npr. v knjigarni), vsrkavala angleško kulturno in se naučila jezika.

»V Krko sem prišla neposredno iz Anglije,« se spominja. »Čeprav se mi zdijo tista leta avantura, so bila zame koristna. Izčistila so mi misli, pogled na življenje in kulturo. Zdi se mi, da zavoljo tega zdaj laže delam.«

I. ZORAN

Novih 200 tisočakov za absorber

V akciji za nakup absorberja doslej zbranih 1,827 milijona dinarjev

NOVO MESTO — Onesnaževanje okolja je tudi na Dolenjskem veliko. Pod najrazličnejši škodljivimi vplivi so tudi ljudje, pa največkrat tega niti ne vedo, če ni ali dokler ni večjih težav z zdravjem. Z atomskim absorberjem, za nakup katerega teče tokratna zbiralna akcija v organizaciji medobčinskega sklada za nabavo dragih medicinskih instrumentov pri OO RK Novo mesto in Dolenjskega lista, bodo delavci Zavoda za socialno medicino in higieno v Novem mestu, ki bodo z aparatom upravljali, lahko zelo natančno določali navzočnost težkih kovin v vodi, živilih in seveda v človeškem organizmu. Pisali smo že, da absorber stane 20 milijonov dinarjev in naj bi polovico te vsote zbrali posamezniki in delovne organizacije s prispevki v akciji, medtem ko polovico prispevajo delavci zavoda. Prispevke lahko nakažete na žiro račun: 52100-678-80144 »za absorber«.

V preteklem tednu so za absorber prispevali: Pavla Zajc, Ob Težki vodi, 35.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Krajčeve mame); družina Mazovec, V Brezov log, 14, 5.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Draga Sprajcarja); Franc Mirt iz Krškega, Hočevarjev trg 2, 10.000 dinarjev (zahvala zdravnikom internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto); Slavka Križman iz Novega mesta, Trdinova 12B, 10.000 dinarjev; sekcija upokoencev Novoteks Novo mesto 10.000 dinarjev (oba namesto cvetja na grob Leopolda Morele); Foto Adi, Cesta komandanta Staneta 5, Novo mesto, 100.000 dinarjev; Blanka in Bojan Kranjc, Košenice 65 a, Novo mesto, 10.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Rozalije Kranjc); sekcija upokoencev Novoteks Novo mesto 10.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Draga Sprajcarja); Silva Kirn, Na Loko 1, Novo mesto, 5.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Rozalije Kranjc); Ivanka in Koloman Jakob, Segova 14, Novo mesto, 5.000 dinarjev (namesto cvetja na grob Gizele Kalinovič); ing. Dušan Fortuna, Kidričev trg 1, Novo mesto, 10.000 dinarjev; prijateljice Ane Bevc 20.000 dinarjev (namesto venca na grob pokojnega očeta). Vsem hvala! Na račun za absorber je 1.827.820 dinarjev.

KIPARSKA DELAVNICA V HOTELU METROPOL

NOVO MESTO — V novomeškem hotelu Metropol že od minulega petka poteka tako imenovana kiperska delavnica, oblika izobraževanja za amaterske likovnike, ki jo je pripravilo Združenje likovnih skupin Slovenije. Program v tej delavnici je pretežno študijski, tako da udeleženci pod mentorskim vodstvom akademske kiparske Alenke Vidrgar modelirajo v glini, ukvarjajo pa se tudi z risbo. Likovniki bodo izobraževanje v Metropolu končali v nedeljo, 8. februarja.

lahko izpiše tudi na poseben trak ali pa ostane v spominu.

Zveza društev slušno prizadetih Slovenije je sedaj za napravami opremila vseh dvanajst svojih medobčinskih organizacij. Tako imata zdaj takšno napravo tudi dolenjski društvi MDSP Novo mesto in Krško. Novi telefon je sedaj ena od redkih možnosti za medsebojno komuniciranje gluhih. Dokler ne bo več telefonov, se bodo gluhi po Sloveniji z novo napravo pogovarjali le obredah popoldan, želja pa je, da bi tudi sami nabavili takšne telefone. Telescrit bo mogoče nabaviti pri medobčinskem društvu slušno prizadetih in velja skupaj z izpisovalcem 1500 švicarskih frankov.

J. P.

Gluhi lahko telefonirajo

Gluha pogovor pišeta na tipkovnico, odčitujeta pa na monitorju — Za sedaj le dvanajst takšnih telefonov

NOVO MESTO — Novo leto je tudi za gluhoneme in slušno prizadete prineslo nadvse koristen pripomoček. Za to je poskrbela priznana švicarska tovarna, ki je poslala na trg telefonsko napravo Telescrit. Deluje kot računalniško podprt sistem, zanj pa se uporablja običajni telefonski priključek s telefonskim aparatom. Gluhonema se pogovarjata tako, da besedilo pogovora pišeta na tipkovnici, kaže pa se na monitorju, tako da ga gluhonemi na drugi strani žice enostavno prebere.

TELEFON ZA GLUHE — V pisarni medobčinskega društva slušno prizadetih v Novem mestu so se v sredo popoldan z novo telefonsko napravo gluhi po Sloveniji že pogovarjali med seboj.

Novo aparaturu, ki je v Slovenijo prišla šele sedaj, v svet pa že predleti, je mogoče uporabiti tudi kot telefonsko »tajnico«. Besedilo se

Od 31. 1. 1987 dalje vsako soboto ples v Restavraciji pri Blagovnici v Brežicah. Igra ansambel OBJEM.

70/87-4

Miha se je prijel za denarnico

Na prvi dražbi konj kasačev je bilo veliko zija in edini kupec Miha Recelj iz Šentjerneja — S kobilu Jadro ima že spomladi velike načrte

ŠENTJERNEJ — Prva dražba konj kasačev, ki sta jo zadnji nedeljo v januarju na Brdu pri Kranju pripravila tamkajšnji rejski center in konjeniški klub, za Dolenjce niti ne bi bila tako zanimiva, če kupec edinega prodanega konja ne bi bil Šentjernečan Miha Recelj. Prav zaradi te kupčije je tako že na začetku svoje konjeniške kariere postal poznan domala vsem rejcem športnih konj.

Dražba na Brdu je bilaskrbno pripravljena, zato je pritegnila množico obiskovalcev, ki so na koncu ostali le firbci, saj nova oblika mešetarjenja kupecu ni privabila. Pa ne zaradi cen, ki niti niso bile visoke, saj je bilo mogoče najdražjega žrebca odpeljati že za ceno nove stoenke, žrebički pa so menjali lastnika že za 500 tisoč di-

narjev. Za neuspeh prve držabe ne gre kriviti niti voditelja priznanega voznika na kasaških dirkah Franca Lovrenčiča, ki se je na vse kriplje trudil, da bi konje poslal v druge hleve. Ko je bila na vrsti temno kostanjeva kobilu Jadra, se je na veliko začudenje vseh le oglašil Recelj. Miha in se prijel za denarnico. Do konca dražbe je ostal edini kupec in štiriletno kobilu je odpeljal domov v Šmalčjo vas za milijon 200 tisoč dinarjev (stodvajset starih milijonov).

»Kar žal mi je, da sem na tak način prišel v časopise. Ljudje to vzamejo tako in drugače. Mislim, da sem takšnega nakupa čistokrvne kobile lahko samo vesel, in zažel bom z rejo. Konjeniški šport mi je od nekdanj pri

sru. Čeprav je minilo že deseto leto, odkar smo iz hleva gnali zadnjega konja,« je od popularnosti nekoliko zbehan povedal Miha Recelj, strojni tehnik v Iskri Hipot. Z nakupom Jadre je napravil dobro kupčijo. Spomladi se bo z njo spravil na hipodrom, in če bo dosegala dobre čase, se bo z njo deleževal dirk, sicer pa bo še vedno lahko za pleme. On je sedaj lahko rečem, da je mirna, njen rekord na hipodromu pa je 1:33,8. Njen oče in mati sta tekla tudi hitreje, zato lahko upam, da je kaj te krvi tudi ostalo,« je za konec povedal Miha, ki je tako postal eden od 25 ljubiteljev konj v šentjernejskem konjeniškem klubu.

J. PAVLIN

ČERTI TROBOJ SEVNIČANOM

SEVNICA — ŠK Milan Majcen iz Sevnice je v jedilnici Lisca organiziral tradicionalni šahovski troboj ekip Krmelja, Radeč in Sevnice. Rezultati: Sevnica — Radeče 39 : 25, Sevnica — Krmelj 47,5 : 16,5 in Radeče — Krmelj 38,5 : 25,5. Potem ko so Sevničani lani po treh zmagah osvojili pokal v trajno last, so napovedali, da so na dobri poti, da osvojijo še drugega. V seštevku posameznikov je najboljši rezultat dosegel Levičar, ki je zbral 15,5 točke, drugi pa je bil Mesojedec (Sevnica) s 14.

V ŠAHU M-KOPITARNA

SEVNICA — Komisija za šport in rekreacijo pri OS ZSS Sevnica je te dni organizirala tekmovanje v šahu v okviru sindikalnih delavskih športnih iger za leto 1987. Tekmovanja se je udeležilo šest štiričlanskih ekip, zmaga pa je pripadla M-Kopitarni, sledijo pa: Lisca, Metalna Krmelj, Postaja milice Sevnica, ABC Pomurka Sevnica in Obrtno združenje Sevnica. V posamičnem seštevku je zmagal Ivan Levičar, 2. Derstvenšek, 3. J. Blas.

J. B.

OBČNI ZBOR TREBANJSKIH KEGLJAČEV

TREBNJE — Pred dnevi je bil v prostorih Mercatorjevega gostišča na Grmadi občni zbor trebanjskih kegljačev. Zbrani so pregledali do sedaj prehojeno pot in sprejeli delovni program ter finančni načrt za prihodnjo sezono. Omenimo naj, da je trebanjska vrsta v minulem letu dosegla vrsto uspehov, največji pa je uvrstitev dvojice Veber-Flisar na 14. mesto na republiškem prvenstvu, ki je bilo v Novi Gorici.

LESTVICA SLOVENSkih DISKOTEK NA OTOČCU

OTOČEC — V petek, 6. februarja, zvečer bo v diskoteki na Otočcu gostovala ekipa radijske oddaje Lestvica slovenskih diskotek. Program se bo pričel ob 21. uri. Obsega video program, predstavitev lestvice dvajsetih najbolj poslušanih disco skladb, tekmovanje moških in žensk v disko plesih, izbor najbolj fotogenične obiskovalke in še kaj. Nagrade, ki jih bodo dobili zmagovalci, ki se bodo tudi uvrstili v nadaljnje tekmovanje, pa so še skrivnost.

BEBEK V DISKOTEKI OTOČEC

OTOČEC — Danes, 5. februarja, bo gostoval v Diskoteki Otočec poznani rockovski glasbenik in pevec Željko Bebek, nekdanji član ene najbolj znanih jugoslovanskih skupin Bjelo dugme. V petek pa bo diskoteko obiskala Deja Mušič, voditeljica lestvice slovenskih diskotek na ljubljanskem Valu 202. Predč. tavela bo to lestvico.

JADRA JE EDINA ZAMENJALA HLEV — »Kobila me je spravila v časopise, jaz bom pa njo spomladi na hipodrom,« se je pošalil Miha Recelj nekdanjemu vozniku sukiya, domačinu Janezu Grgoviču, ko si je prišel ogledat novo pridobitev šentjernejskega konjeniškega kluba. (Foto: J. Pavlin)

POČITNIŠKI ŽIVŽAV — Občinska matična knjižnica v Brežicah ima te dni veliko mladih obiskovalcev. Predšolski otroci se vsak ponedeljek popoldne zberejo pri uri pravljic, nato si izposodijo še knjige, šolarji pa si krajšajo čas kar z branjem v čitalnici. Od jutri naprej bodo deset dopoldnevov stalni gostje knjižnice učenci prvih razredov osnovne šole.

KSENJA GRILC je Šedma pri Senovem je nagrajenka tega tedna. Čaka jo kvalitetna kasetna tuje proizvodnje s pesnetki top lestvice, ki jim bo najbrž rada prisluhnila doma, morda pa jo bo pot kdaj zanesla tudi na Otočec, kjer bo lahko v prijetnem vdušju Diskoteke Otočec slišala vse melodije z lestvice in še kup drugih. Sicer pa je lestvica ta teden spet nekoliko drugačna, seveda ob pomoči naših bralcev, ki pošiljajo predloge za lestvico. Na vrhu slej ko prej vedri in oblači Berlin, ki še naprej jemlje sapos svojim hitom Take my breath away, novost na lestvici pa je Evrope na 10. mestu.

1. Take my breath away — BERLIN
2. The rain — O. J. JONES
3. French kissin' — DEBBIE HARRY
4. Victory — KOOL & ZHE GANG
5. Human — HUMAN LEAGUE
6. Notorious — DURAN DURAN
7. Is this love — A. MOYET
8. You give love — BON JOVI
9. Comming home — FALCO
10. The final countdown — EUROPE

Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: KRKA — Zdravilišča, Diskoteka Otočec, 68222 Otočec, s pripisom LESTVICA.

kozerija

SMRT INFLACIJI — SVOBODO USTVARJANJU

Repicihani so se vrgli v zagrizen boj zoper inflacijo.

»Napeti moramo vse sile, da jo zajezimo,« je govoril tovariš Rdečnik na sestanku avantgardistov. Vmes je večkrat pogledal na uro, kajti z družino se je odpravil smučat na Zeleno goro.

»Inflacija je največji sovražnik naše ureditve, spodjeda naš sistem, zato smo ji napovedali najostrejši boj,« je bil revolucionarno razpištoljen tovariš Sezedelejevič, ko je govoril članstvu na letni skupščini. Pred vrati stavbe ga je čakal šofer in ga odpeljal v toplice. Svetoval in predpisal mu jih je doktor Igljič,

s katerim sta igrala v prostem času tenis.

»Premagali smo okupatorje vseh barv, zato si upam trditi, da bomo kos tudi navadni inflaciji,« je zaključil svoje predavanje tovariš Puškič. Ostarelo članstvo njegove organizacije mu je dolgo ploskalo, drugi dan pa so se družno odpeljali s štirimi avtobusi po poteh revolucije in miru.

»Strniti moramo delavske vrste. Pred nami je samo en cilj: zajezitev inflacije,« je bil kratek, toda prepričljiv tovariš Sindikalcič,

ki je takoj po končani razpravi povabil članstvo, naj se brez izjeme udeleži sindikalne zabave v restavraciji vinske kleti.

Najbolj vročekrven borec zoper inflacijo je bil tovariš Mlađič. Zaradi neizkušnosti in zaletavosti je bruhal iz sebe stavke, kot:

»Smrt inflaciji — svoboda narodu.« Nato se je popravlil. V mikrofon je domala kričal: »Smrt inflaciji — svoboda ustvarjanju!« Nekaj sto mladih, zbranih v kulturnem domu, mu ni ploskalo, kar je bilo vsak-

danje. Generacija s puhom pod nosovi je neprizadeto sedela in si je mislila svoje. Razživila se je šele v telovadnici, kjer so pripravili disko, pivo, vino in žgane pijače.

Vsi repičski časopisi, revije, radio in televizija so pisali, govorili in dokazovali, da bo inflacija že v prvem polletju letos najmanj 90-odstotna. Tako da so izračunali ekonomisti, ki jih v Repičevini že dolgo nihče ne poslušaj, v Repičevini so imeli glavno besedo in jo še imajo tovariš Rdečniki, Sedelejevič, Puškič, Sindikalcič in Mlađič.

TONI GAŠPERIČ